

KÖZTELEK

KÖZ- ÉS MEZŐGAZDASÁGI LAP
AZ ORSZÁGOS MAGYAR GAZDASÁGI EGYESÜLET HIVATALOS KÖZLÖNYE

Megjelenik egyelőre hetenkint egyszer: vasárnap

OMGE évi tagsági díj:

Földbirtokosok, bér- lők és uradalmak	200 holdig ... 15 pengő
	500 " ... 30 "
	1000 " ... 60 "
	2000 " ... 90 "
	3000 " ... 120 "
	ezen felül ... 150 "

Részvénytársaságok, szövetkezetek, vállalatok 90 P
Egyéb tagok részére évi tagdíj ... 10 "
OMGE postatakarékpénztári esekszámja száma: 10,399

Lappótdíj OMGE-tagoknak:
Negyed évre 6 pengő, fél évre 11 pengő, egész évre 20 pengő

Az Országos Magyar Gazdasági Egyesület tulajdona

Az egyesületi tanács felügyelete alatt

A kiadásért felelős:

Mutschenbacher Emil dr.,
az OMGE ügyvezető-igazgatója

Felelős szerkesztő: Dörsehug Tibor
Segéd-szerkesztő: Vermes András

Szerkesztőség: Budapest, IX., Köztelek-u. 8. Telefon: 187-954
Kiadóhivatal: Budapest, IX., Üllői-ut 25. Telefon: 189-932

Előfizetési árak:

„Rádiós gazdasági előadások” című füzettel együtt

Belföldre		Külföldre	
OMGE tagoknak:		OMGE tagoknak:	
Negyed évre	6 pengő	Negyed évre	8 pengő
Fél évre	11 "	Fél évre	15 "
Egész évre	20 "	Egész évre	28 "
Előfizetőknél:		Előfizetőknél:	
Negyed évre	10 pengő	Negyed évre	12 pengő
Fél évre	18 "	Fél évre	22 "
Egész évre	32 "	Egész évre	40 "

Postatakarékpénztári esekszámja száma: 26,576

TESSEDIK SÁMUEL.

Emlékezés születése kétszázadik évfordulóján.

A XVIII. század második felének levegője nagyarányú gazdasági és szociális változások szükségességének érzésétől és tudatától volt telített. A levegőben volt, hogy az akkori gazdasági és szociális állapotok idejüket múlták, a jövő fejlesztése érdekében eselekvésre van szükség, az általános gazdasági helyzetet ki kell emelni abból a kátyúból, amelyben megfeneklett, mert enélkül az általános jólét biztosítása nem remélhető. A Nyugatról kiindult szellem visszhangjaként nálunk a kormányhatalom részéről történtek egyes kísérleti intézkedések, de eredményük az akkor fennálló rendszer folytán nem mutatkozhatott. Maradt minden a régiben, az általános műveltség alacsony színvonalon állott, a hatalmas alföldi pusztaságokon a mezőgazdasági termelés nomád életre emlékeztető fejtelenségben trespedett, ipar pedig alig volt.

Ebben a szellemi és tárgyi légkörben pillantotta meg kétszáz évvel ezelőtt, 1742 április 20-án az alberti evangélikus szerény paplakban Tessedik Sámuel a napvilágot és a szülői házban eltöltött gyermekévei alatt már nyílt szemmel észlelhette a szellemi és gazdasági téren való elmaradottság hátrányait, amely észleletek németországi egyetemi évei alatt szerzett tapasztalatai alapján csak bővültek. Ott nőtt naggyá benne az elhatározás, hogy minden erejét, tehetségét és tudását a társadalom széles rétegeinek megsegítésére fogja fordítani.

Hazatérve, mint az egyház szerény szolgája, az emberi erény legmagasabb fokát, a másokért, a munkáért, a nemzetért, a hazáért való önfeláldozó életet tűzte ki céljául. Mint szarvasi evangélikus lelkész a nagyhatárú községben elsősorban a földművesek, a telepesezdek életségére fordította figyelmét és előbb a szószékről hirdette az Isten igéje mellett a boldoguláshoz vezető út elérésének módzatait. Felismerve azonban azt, hogy az általános műveltség legelemibb alapjait, az idősebb nemzedék nehezebben sajátítja el, az ifjúság felé fordulva Szarvason gyakorlati gazdasági és műipari iskolát létesített, arra ügyelve, hogy az első évi általános és később a legszükségesebb gazdasági elméleti oktatás mellett a gyakorlaton legyen a fókusz, amely szemmel látható eredmények alapján tartósabb benyomásokra alkalmas. Tanrendszere a maga idejében úttörő volt és meg kell állapítani, hogy mai tanrendszerünknek is az ő elgondolása az alapja. Iskolájára felfigyelt a kormány és azt olyan mintaszerűnek találta, hogy az abban hasz-

nálatos tanrendszer elsajátítására iskolájába tantereket küldtek ki. Eredményeire felfigyelt a külföld is, az oroszok Szentpétervárott létesítendő gazdasági iskolájuk céljaira Tessedik iskolájának tantervezetét kérték és vették mintául. Tanügyi téren való kiváló tehetségét és érzését igazolja az is, hogy amidőn Festetics György gróf a keszthelyi „Georgicon” létesítését tervbevette, Tessedik tanácsait kérte ki, sőt az állam a nagyszentmiklósi gazdasági iskola szervezésével is őt bízta meg.

A fiataloságot iskoláján keresztül készítette elő az életre és hogy a szarvasi gazdtársadalomban olyan sok jólétnél örvendő gazdacsalád van ma, annak alapját jórészt Tessedik munkássága és tanítása vetette meg. De a fiataloság tanítása mellett a felnőtt gazdanemzedék oktatását sem hanyagolta el Tessedik, itt azonban más módszereket alkalmazott, a példaadást, a kitartó türelemmel folytatott meggyőzést, csak azért, hogy embertársain, véreik, segítsen. Munkája eredményeért nem várt és nem kért semmit, de odaadott mindent, amit adhatott, odaadta egész munkás fiataloságát, elszenvedte a hitetlenek gúnyolódását, az irigyek gáncsoskodását.

Tessedik jól tudta, hogy a gazdák boldogulását csakis a mezőgazdaság színvonalának emelése hozhatja meg. Ezért ragadott meg minden alkalmat és módot, hogy az elesett magyar földművesnépet gyakorlati úton vezesse a helyes mezőgazdasági üzemre. Ezek a gyakorlati útmutatások a földműveseket elsinte gondolkodóba ejtették, utóbb látva azok eredményét, a példát maguk is követték.

A szikések eredményes javítása Tessedik Sámuel nevéhez fűződik. Első volt, aki a digózást alkalmazta és ezzel addig hasznavehetetlen nagyterjedésű területek kerültek szántóföldi művelés alá. Kormányzatunk szikjavítási akciójának ma is egyik használatos módja a digózás.

A fátlan, kopár Alföld sivárságát gyümölcsfák telepítésével kívánta megszüntetni, erre büzdította a gazdákat, nagy anyagi áldozattal nemes gyümölcsfacsemeteket szerzett be és osztott szét, megtanította a gazdákat a magoncok nemesítésére és oltására. E tevékenységében is szíve az ifjúság felé vonzotta, azt óhajtotta, hogy az Alföldön minél több gyümölcsöskert létesüljön és a gyümölcsfogyasztás minél szélesebb körben elterjedjen, mert már akkor tudta azt, hogy a gyümölcsben élelterő van, ha akkor azt nem is nevezték vitaminnak.

TARTALOM:

- Tessedik Sámuel. (Fabricius Endre.)
- Itt az új gnyppárrendelet. (R-a.)
- Háborús gazdálkodás. (Th.)
- A búzaterület csökkentésének új irányvonala. (F-ö.)
- Adatok a napratorgó sikeres természetéhez. (Grábner Emil.)
- A kései vetésű olajfen fejlődésének biztosítása. (Laczkó Aladár.)
- A főfogú kukoricavetőmag idei csirázása. (Fleischmann Rudolf dr.)
- Helyettesíthető-e a lótrágya a kertészek melegágyában? (K. Kathy Sándor dr.)
- A konkoly mint sertéstakarmány. (Berke Péter dr.)
- Az aratógépek használatának kérdése. (Scholtz Ernő.)
- A somkörtérmelés költségei. (Kalamenovich Géza.)
- Törvények és rendeletek.
- Könyvismertetés.
- A gazdaközönség köréből. (Kukoricatermesztési kísérlet. Medgyesi György. — Hogyan szarvunk kukorica alá tavasszal? Jankó József.)
- A földművelésügyi miniszter debreceni beszéde.
- Az OMGE közleményei.
- Vegyes közlemények.
- A gabonapiac helyzete.
- Állatpiaci szemle.
- Tözsde, kereskedelem.
- Melléklet: Rádiós Gazdasági Előadások, XV. évfolyam, B. sorozat, 10. sz. füzet. (Az arany- és az ezüstkalászos gazdák szerepe az ország mezőgazdasági életében. — Suhayda Tibor m. kir. gazdasági főtanácsos, m. kir. gazdasági szakoktatói főigazgató.)

Az Alföld fásítása céljából legnagyobb igyekezettel és erővel büzdített az akáca ültetésére, meggyőzően mutatott rá az akác gazdasági hasznára és e kitartó munkásságának meg is lett a látható eredménye, mert az Alföld ma, tavasszal a viruló akácok millióinak illatától telített és az édes illatú akácfürtök körül repkedő méhek zümmögése hódolattal száll a nagy magyar gazda, Tessedik Sámuel áldozatos munkásságának emlékeztető felé.

Az eredményes állattenyésztésnek a növénytermesztés az apja. Hiába van jó törzsszanyag, hiába a kiváló import tenyészállat, ha eltartásuk nem megfelelő, mert ez esetben a kiváló tenyészállat után is csak sátnya utódok származhatnak. A megfelelő állattartás alapja a jó és sok takarmány. Ez az igazság vezette Tessediket akkor, amidőn a rétművelésre, takarmány és rétifűvek termesztésére büzdította a gazdákat szóval és írásban egyaránt. Idevonatkozó, nyomtatásban megjelent szakmunkái, mint az „Új módja a rétek igazgatásának” és „A lóheretetésről” címűek úttörők. A lucerna hazai elterjedése neki köszönhető. Utmutatását a szarvasi gazdák követték és ennek köszönhették, hogy amidőn az országos asztály és ennek következtében a marhadögvész bekövetkezett, az Szarvason jelentékenyen kisebb károkat okozott, mint az ország más vidékén.

A rétműveléssel kapcsolatban a helyes lecsapolásra és öntözésre hívta fel a figyelmet, egyszerűsített gyakorlati példát is nyújtva, amelynek

Tiszta kenderből készült hl.-es jutazsákat, amíg a készlet tart, raktárról szállít:

MAGYAR MEZŐGAZDÁK SZÖVETKEZETE
BUDAPEST, V., ALKOTMÁNY-UTCA 29. SZ. ÉS ÖSSZES KIRENDELTSÉGEI

Debrecen
Szolnok
Nyíregyháza
Mátészalka
Munkács
Ungvár
Komárom
Győr
Szombathely
Lepsény
Székesfehérvár
Szabadska

7036

Mai számunk 20 oldal

E szám ára 80 fillér

eredménye a biztos és nagyobb mennyiségű szénatermés volt. Mozgalmat indított a Körös és mellékfolyói szabályozása érdekében, amelyre vonatkozó tervet maga dolgozta ki és képzett mérnökkel felülvizsgáltatva, bocsátotta azt a köz rendelkezésére. Első volt, aki a répából a nádcukor pótlására édesítő előállítására tett kísérletet és tette ezt abban az időben, amikor a művelt Nyugaton erre még senkinek sem gondolt.

Tessedik az emberi felvilágosításon is munkálkodott. Erélyes közbelépéssel iparkodott a babonákat kiküszöbölni, amelyek fő veszedelme a halandóság növelésében mutatkozott, mert a tudatlan nép betegség esetén nem orvoshoz fordult, de javasasszonyok vagy szomszédasszonyok értelmetlen és káros babonás fogásait vette igénybe. E téren nemcsak a szószékről iparkodott felvilágosító munkát végezni, de erélyes közbelépéssel is.

Tessedik Sámuel a mezőgazdaság szélesebb néprétegeinek boldogulását elősegítő munkásságában e kérdést nemcsak saját községe viszonyainak szemlélete alapján vizsgálta és kereste a megsegítés módját, de a kérdéssel országos viszonylatban is foglalkozott. E célból adta közre „A parasztember Magyarországon micsoda és mi lehetne” című munkáját, amelyben egyrészt azokra az okokra mutatott rá, amelyek a földművesek leromlottságát előidézik, másrészt megjelölte az orvoslás módját is és egyszersmind „egy jó rendbe szedett falu” létesítésének irányelveit is megállapította. Az akkori szaklapokban számos cikket jelent meg, számos felterjesztése került a kormányhatóságok elé, talán még több maradt utána kéziratban, amelyek mind annak a nagy munkának bizonyítékai, amelyet egy cél szolgálatába állított: nagygyá, boldoggá tenni Magyarországot népét és ezzel az országot.

Tessedik Sámuel kétségtelenül újító és úttörő volt és sorsa az újítók és úttörők sorsa volt. Munkássága állandó küzdelem közepette folyt a meg nem értés, a rosszindulatú elbuktató törekvésekkel szemben. A köz érdekében kitűzött cél megvalósítására nyugalmát, egészségét, vagyonkáját áldozta fel és mindezért — a felsőbbség elismerésén kívül — éppen azok nem nyújtották feléje az elismerés palmaágát, akik érdekében küzdött.

Pályája hasonlatos ebben Széchenyi István gróféhoz, akivel a gazdasági elgondolások tekintetében is egyezett. Tessedik a szellemi műveltség fejlesztése érdekében szakiskolák szervezését szorgalmazta, Széchenyi e cél érdekében az Akadémia és az Országos Gazdasági Egyesület létesítését kezdeményezte és segítette elő. Tessedik a mezőgazdaság fejlesztése érdekében a talajjavítást, takarmánytermesztést, legelőjavítást szorgalmazta, Széchenyi a lóversennyel, állatkiállításokkal, vetett legelők létesítésével kívánta ugyanezt a célt elérni;

Tessedik gyakorlati gazdasági és műipariskolájában a kisipart kívánta fejleszteni, a szövést, fonást szorgalmazta, Széchenyi a gyáripar fejlesztésén munkálkodott; Tessedik a folyamatszabályozás és lecsapolás terén a Körös szabályozását sürgette, Széchenyi a Tiszaszabályozást; Tessedik a cukorrépából való répacukor előállításával kísérletezett, Széchenyi 50 évvel később cukorgyárat létesített; Tessedik a parasztek általános jóléte érdekében tett javaslatokat, úrbírendezést sürgetett, Széchenyi ugyanezt kívánta és mindkettő a fásítás és selyemtenyésztés apostola volt.

Ez a párhuzambaállítás Széchenyi nagyságát és kiváló munkásságát nem kisebbíti, viszont alkalmas annak a munkának az értékét kidomborítani, amelyet Tessedik Sámuel olyan nagy szeretettel és önfeláldozó odaadással végzett. Kor nem értette meg őt — talán mi is elgondolásában és javaslataiban azt csaknem egy századdal megelőzte — és hátlját az általa végzett úttörő munka nyomán érett gyümölcsért nem róta le. Az utókor azonban Tessedik Sámuel nagyságát egyre jobban értékli. Az OMGE ennek adta tanujelét, amidőn 1845 június 7-iki közgyűlésén emlékbeszédet hódolt alkotó nagyságának és amidőn a jeles gazdák emlékeztető kiadásában 1879-ben megjelent „Emlékkönyv”-ben munkásságát oldalakon át méltatta, végül amidőn az 1941. évi országos mezőgazdasági kiállításán a m. kir. földművelésügyi minisztérium közbenjöttével külön csarnokot betöltő emlékkiállítását rendezett a „Legnagyobb magyar gazda” kegyeletéről és léprejuttatott magát a Tessedik-szobor bizottságba.

Tessedik munkásságára iránta való közigyelem megnyilatkozását jelenti az utóbbi években róla és munkásságáról megjelent könyvek és cikkek tömege, amelyek sorában éppen most hagyta el a sajtót *Dövényi Nagy Lajos* „Tessedik a kalászosok mestere” című kortörténeli regénye újabb levélként abban a koszorúban, amelyet Tessedik munkássága elismeréseként mellán kiérdemelt. Munkásságának mégis legszebb elismerése a szarvasi mezőgazdasági középiskola iskolának róla való elvezése és lesz az a szobor, amely még ebben az esztendőben Szarvason kerül felállításra.

Az alberti paplakban kétszáz évvel ezelőtt lángragyúlt kis mécses fénye világosságot teremtett az alföldi pusztaságban, a fátlan szikéséken, mocsaras legelők és kopláló jószág körében élt tudatlan magyar gazda felében, amely világosság nyomán változott meg az Alföld mezőgazdasága. Ez a világosság irányítja és buzdítja a cél felé ma is gazdátársadalmunkat és ezért a kétszázadik évforduló alkalmából a világosító lángot személyesítő Tessedik Sámuel emlékeztetőnek a magyar gazdátársadalom kegyelettel áldozik, mint olyan férfiúnak, aki a „Legnagyobb magyar gazda” nevet mellán kiérdemelte.

Fabricsius Endre.

Itt az új gyapjúárrendelet.

Ismeretes, hogy a juhtartó gazdák körében milyen nagy csalódást és elkedvetlenedést váltott ki a február végén megjelent gyapjúárrendelet, amely az ismételt elhangzott biztató ígéretekkel és buzdító felhívásokkal ellentétben a gyapjúárakat a múlt évi szinten tartotta és olyan prémiumot állapított meg, amely a teljesíthetetlen feltételek folytán teljesen elméleti értékű maradt volna. Ez ellen az elrendezés ellen, amely az ügy aggasztó mértékben visszaesett gyapjútermelésünk további esőkkenésének veszélyével fenyegett, az OMGE és a többi gazdaérdekeltség azonnal felemelték szavukat és a gyapjúár kérdésének megfelelő új rendezését sürgették. A „Köztelek” hasábjain is felhívtuk az illetékes kormánytényezők figyelmét a gyapjúárkérdés ilyen mostoha elintézésének várható káros következményeire.

Ez a megmozdulás nem volt hiábavaló, mert a gyapjúár- és prémiumkérdés az április 14-én megjelent és ugyanakkor hatályba lépett 64.200/1942. K. M. sz. rendelettel új szabályozást nyert. A rendelet lapunk mai számának más helyén, a rendeletk tárában részletesen ismertetjük, ezért itt csak röviden kívánjuk méltatni annak jelentőségét és várható hatásait.

A rendelet 50 filléres árkiegészítést biztosít, amely minőségre és mennyiségre való tekintet nélkül az egész idei gyapjúmennyiség után fizetendő. Ez tehát a tavalyi 4.30 P-s alapárnak kg-kint 4.80 P-re való felemelését jelenti. Ez bizony szerény mértékű árjavítás, amely még mindig jóval alatta van annak a gyapjúárszintnek, amelyet a gazdák a juhtartás és gyapjútermelés tényleges költségeinek számításba vétele alapján vártak és reméltek. Ilyen gyapjúár mellett a birkatartás még mindig nem lehet kifizetődő, különösen az idei rendkívüli viszonyok közepette, amikor a szigorú és hosszantartó tél, valamint a súlyos takarmányozási nehézségek a birkák téli tartását igen megrágtották és a leromlott juhállományban bekövetkezett szokatlanul nagyarányú elhullás miatt is fokozott károkat kellett a gazdáknak elszenvedniük.

A termelési prémiumot a rendelet kétszeresére: kilogrammonként 2.— P-re emelte fel, s különösen fontos változtatás, hogy annak elnyerése most már nem ahhoz a korábbi rendeletben is kifogásolt és teljesíthetetlen feltételhez van kötve, amely szerint a prémium csak a múlt esztendővel azonos vagy kevesebb birkáról nyírt gyapjú többlet után járt volna. Ez ugyanis a prémiumot gyakorlatilag értéktelenné tette. Az új elrendezés szerint a kilogrammonként 2.— P-s prémiumot a múlt esztendőt

meghaladó gyapjú többletért akkor is megkapja a gazda, ha azt akár a szaporulat felnevelésével, akár vásárlással gyarapított nagyobb juhállományáról nyírta. Az esetleges visszaélések megakadályozását célozza az az intézkedés, hogy csak a rendelet hatályba lépésének napjáig, április 14-ig megszerzett többletállomány vagy létesített új juhlászat állományáról nyírt gyapjú többlet után lehet a prémiumot igényelni. Az április 14-ike utáni időben eszközölt juhállomány-gyarapításból származó gyapjú többlet pedig csak 1943-ban részesül prémiumban.

Ez az elrendezés tehát most már kiküszöböli azt az első elgondolás szerinti sérelmet és méltánytalanságot, amely a prémium elnyerésének lehetőségéből kizárta volna azokat a gazdákat, akik a biztató ígéretek és serkentő felhívások hatására igyekeztek juhállományukat szaporítani és gyapjútermelésüket e révén fokozni. Más kérdés azonban, hogy a prémium milyen mértékben fog gyakorlatilag a juhtartó gazdák körében érvényesülni. Mert látszatra valóban komoly segítség az, hogy a 2 pengős prémiummal együtt a gyapjú többlet alapára 6.80 P-re emelkedik kg-kint. Ha a gazdák gyapjútermelésük nagyobb hányadát: kaphatnák meg ezt az árat, úgy bizonyára nem is lenne ok panaszra. Az olyan gazdák például, akik az idei gazdasági évben létesítették juhlászatukat, egész gyapjútermelésük a 6.80-as árat fogják kapni. Lehetnek olyanok is, akik vásárlás vagy a szaporulat felnevelése útján állományukat talán megkétszerezhetik, s így — ugyanolyan átlagos gyapjúhozamot feltételezve — a gyapjútermésük is megkétszereződött. Ezek tehát a gyapjúhozam fele mennyiségért elnyert 2 P-s prémiummal átlag 5.80 P-s árat érnek el, amellyel többé-kevésbé meg is lesznek elégedve. Sajnos azonban édeskevés az ilyen szerencsés gazdáknak a száma. A legtöbben kénytelenek lesznek beérni az 50 fillér árkiegészítéssel 4.80 P-re emelt alapárral, vagy ha valamilyen gyapjú többletért prémiumhoz jutnak is, ez az egész mennyiségre vetítve, csak filléreket tesz ki. Vegyük fel például, hogy egy gazdaság állománya 500 darab birka volt, amelyről tavaly kerekén 20 q gyapjú nyírt. Ha ennek a gazdának nagy nehézségek árán sikerült állományát oly módon gyarapítani, hogy 10% gyapjú többlet ér el, ezért a 2 q gyapjú többletért kap összesen 400 P prémiumot. Ez az összeg azonban az egész gyapjúmennyiségre elosztva, kilogrammonként mindössze átlagosan 18 fillér többletet jelent, ami bizony vajmi csekély, mert az átlagos gyapjú ára még így sem éri el az 5 pengőt.

A prémiumnak ez a rendszere tehát nagy átláthatóságban nem biztosít olyan anyagi előnyt és az gyapjúárszintnek olyan számottevő megjavítását, amely a kívánatos mértékben serkentő hatással lenne. Az alapvető hiba az, hogy maga a gyapjú alapár túlalacsony s nem elegendő ahhoz, hogy az átlagosan csak filléreket kitevő prémiummal együtt jövedelmező gyapjúárát eredményezhetne. Ezért a prémium és javított rendszernek a juhtenyésztés annyira kívánatos fejlesztése irányában való hatásait nagy hiba lenne túlbecsülni. Bizonyára eredményesebb lett volna az általunk javasolt olyan prémiumrendszer, amely nemcsak a többletgyapjúra, hanem a múlt évi mennyiséget elérő gyapjúra is megfelelő többletet nyújtott volna. Ezzel ugyanis szélesebb körben biztosíthatunk volna az állomány szaporítását és az átlagos teljesítmények erőteljes fokozását, szemben a mostani prémiumrendszerrel, amely csak egyes esetekben elérhető csúcsteljesítményeket jutalmaz, s így országos viszonylatban nem érvényesítheti a kellő átütő erővel a gyapjútermelés fokozása érdekében kívánt serkentő hatását.

Bár az elmondott tárgyilagossággal észrevételeink alapján azt kell megállapítanunk, hogy a gyapjúár kérdésének ezt az új rendezését nem tartjuk kielégítőnek, mégis sikerként könyvelhetjük el, hogy az eddigi elkedvetlenítő csalódások után végre mégis csak történt haladás a gyapjúárak javítása irányában. Ha az adott helyzetben ennél többet nem is sikerült elérni, az új helyzetben megkívánuló fokozott megériés arra a reményre jogosít, hogy a jövőben tovább fejleszthetjük azokat az intézkedéseket, amelyek a juhtartás jövedelmezőségének biztosítására és a tenyésztői kedv helyreállítására szükségesek.

R-a.

GHILLÁNY MIKLÓS

Ásványolajimport - Nagykereskedő

15 ÉVES CÉG

Budapest, II., Corvin-tér 5. (Fő-utca)

TELEFON: 157-016 ÉS 151-480

Traktorolajat - Gőzhengerolajat

Gépszírt - Kocsikenőcsöt

azonnal szállít.

(Uradaimnak szerződéses szállítója.)

7279

Háborús gazdálkodás.

A ránk kényszerített háború terheit az egész ország viseli s előtérbe hozta annak a kérdésnek a fontosságát, amely békében sohasem okozott gondot, tudniillik a közélmezés biztosítását.

Hálát adhatunk országalapító ősainknak, hogy olyan helyet választottak Hazánkban, amely természetességénél fogva az ország lakosságának ellátását biztosítja, s ennek jelentőségét kétszeresen érezzük most, amikor a háborús gazdálkodás fokozott követelményeivel állunk szemben.

Hazánkban a főtáplálék a kenyér. Az ország minden lakosának, kezdve az elsőtől az utolsóig, mindennap kenyérre van szüksége s ennek hiánya lehetetlenné tenné a közélmezés biztosítását.

Szerencsés körülmény, hogy a kenyér előállításához szükséges búzát (rozst) mi magunk termeljük, s így kiváltságos helyzetben vagyunk más országokhoz képest.

A háború tartama alatt ennek különösen nagy a jelentősége, mert gondoskodni kell a katonaság, a munkások s az ország összes lakosainak kenyéréről, amihez búza (rozsa) kell.

A búzatermelésre tehát a legnagyobb gondot kell fordítani, a búzaterületeket nem lehet csökkenteni, hanem inkább a búzatermelés fokozására kell törekedni.

A közfogyasztásra kerülő búza legnagyobb részét a közép- és nagybirtokok szolgáltatják. A kisbirtokoknak, mint tudjuk, kisebbek a búzatermelés-átlagai, mint a közép- és nagybirtokoknak, s emellett termésüket rendszerint saját gazdaságukban használják fel, úgyhogy alig marad piacra kerülő fölöslegük.

A „Köztelek”-ben legutóbb közölt adatok szerint a törpeüzemekben a búza átlagos termése 14 évre visszamenően holdankint 7 mázsánál kevesebb volt, a középüzemekben 8-8 mázsa, a nagyüzemekben 10 mázsa. A 20 holdon aluli kisbirtokok terméstartalaja sem sokkal kedvezőbbek, mint a törpebirtokoké.

A közfogyasztásra szükséges búzát tehát a közép- és nagyüzemek szolgáltatják.

Ebből csak azt a következtetést lehet levonni, hogy a háború tartama alatt a 20 holdon aluli birtokok szaporítását a legkisebb mértékre kell korlátozni, vagy teljesen felfüggeszteni. A kisbirtokok alakításának ez az elhalasztása kizárólag azért történik, hogy a búzatermő területek felaprózását elkerüljük. Legutóbb fajvédelmi szempontból megtörtént a zsidóbirtokok zár alá vétele, aminek birtokpolitikai céljai is vannak, mert ezek a területek a magyar faj megerősítésére fognak szolgálni. Ennek az intézkedésnek az alapján mintegy 750,000 kat. hold fog állami kezelésbe kerülni (kb. 500,000 kat. hold erdőbirtokot nem számítva).

Kormányelnökünk, aki maga is kitűnő gazda, valamint földművelésügyi miniszterünk — akik iránt teljes bizalommal viseltetünk — bizonyára meg fogják találni a módját annak, hogy a területek felhasználása és hasznosítása úgy történjék, hogy a búzatermelésben ne legyen visszamaradás.

A Magyar Gazdatisztek Országos Egyesülete már kérte, hogy az 500 holdon felüli birtokok egysége meg ne bontassék. E kérelem előterjesztésének bizonyára az volt egyik indító oka, hogy az 500 holdon felüli birtokokon a gazdatisztek megmaradassanak, de ez egyúttal lehetővé teszi az üzemtervek olyan módon való megállapítását, hogy a búzatermelés ne esőkkendjen.

A terméskilátások megitélésénél a folyó évben azzal is számolni kell, hogy igen nagy területek vízzel vannak borítva s így ezek is kiesnek a búzatermelésből.

Azt a latin közmondást: *Inter arma silent musae* (háború idejében szünetel a művészet) kormányelnökünk úgy variálta, hogy *inter arma silent leges*, azaz háború idején szünetel a törvényhozás, ami annyit jelent, hogy csak az elkerülhetetlenül szükséges törvények meghozatalára van idő és alkalom.

Ez jól jellemzi a helyzetet, de a háború korlátokat emelhet a meglévő törvények végrehajtása elé is.

A kishaszonbérleti törvény (1940. évi IV. t.-c.) végrehajtása a háború tartama alatt nem lenne előnyös, mert a nagy búzatermő területek szétbontása kisgazdaságokra a búzatermelés eredményeit károsan befolyásolhatja.

Különbösen is a zsidóbirtokok zár alá vétele s azok hasznosítása nagyon sok dolgot ad s előrelátható, hogy csak ezeknek elvégzése után lehet szó újabb feladatok elvállalásáról.

A jövő ezt meg fogja mutatni — a jelen soroknak csak az volt a célja: kiemelni, hogy az ország közellátása szempontjából milyen fontos a búzatermelés s annak biztosítása és fokozása. **Th.**

A búzaterület csökkentésének új irányvonalai.

A mezőgazdasági termelés úgynevezett „átállításának”, helyesebben átalakításának kérdését mindig a gabona, vagy legalább is a kenyérgabona, illetve a búza területének csökkentésével, a takarmányterület és az állattenyésztés növelésével s a gazdasági üzem beérfesítésével szokták összekapcsolni. Kétségtelen, hogy a mezőgazdasági üzemek a tényezői szerves viszonyban állnak egymással és hogy most — „inter arma” is — foglalkoznunk kell azokkal a lehetőségekkel, amelyek által termelésünk mennyisége és értéke növelhető, a közellátás (és ebben mindenekelőtt a hadsereg) szükséglete mennyiség és minőség tekintetében a lehető legjobbra kielégíthető s a mezőgazdasági munkaerő jobban kihasználható és értékesíthető.

Búza- és rozstermő területünk csökkentését állították legtöbbször a kérdés homlokterébe, különösen akkor, amikor gabonafölszlegeink elhelyezése csak igen tetemes áldozatokkal volt lehetséges: de ugyanezt halljuk gyakran most is, amidőn pedig a közellátás legfőbb gondja a kenyér- és lisztellátás, amelynek a népesség elhelyezésétől öntözött jelentősége van. A béke boldog korszakában, amikor a könnyen szállítható és hosszú időn át kár nélkül eltartható gabonának nem a beszerzése, hanem az elhelyezése okozott gondot és egyaránt rendelkezésre állt a tengerentúli meg az orosz gabona, kézenfekvő volt, hogy a kenyérgabonaterület erős csökkentését kívánták a mezőgazdaságtól azzal a megokolással, hogy a területek túltengenek nálunk, termésük fölöslegének értékesítése pénzügyi gondot okoz és hogy megművelésük kevés munkásközzel foglalkoztat. De ugyanez a kívánság ma és a háború végéig, sőt a háború befejezése után is még jó hosszú ideig nem látszik annyira megokoltnak sem a terméskilátás elhelyezésének szempontjából, ami a békebeli viszonyok visszatéréig bizonyára nem aktuális, sem a több munkás foglalkoztatása szempontjából, ami a katonai szolgálatra történő bevonulások következtében ugyancsak időszerűtlen.

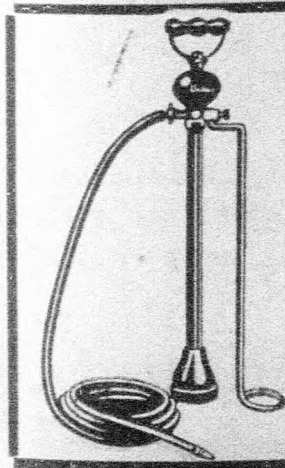
A Magyar Gazdaságkutató Intézet 20. sz. különkiadványában Szentkirályi Miklós dr. tollából „A szarvasmarhaállomány növelésének előnyei” címen megjelent igen figyelemre méltó tanulmányának is ez a kérdés a tengelye. Fejtései arra irányulnak, hogy a búzaterület 800,000 holddal, a rozsterület 200,000 holddal számított csökkentése által a szalastakarmányok, kukorica, egyes kereskedelmi és ipari növények területe megnövelhető s a szarvasmarhaállomány 840,000 darabbal szaporítható lenne. Anélkül, hogy a tanulmány érdekes és eredeti fejtegetéseinek részleteivel akarnánk foglalkozni, a fenti 1 millió holdas gabonaterületcsökkentés lehetőségét kívánjuk csak szemügyre venni. Meg

Minden gazdának a helye a Gazdák Biztosító Szövetkezetében van. Kartelen kívül. (Tűz, jég, állat, élet, stb. biztosítás.)

kell állapítanunk, hogy ha az ennyire csökkentett vetésterületen valamely évben az időjárási viszonyok olyan kedvezőtlenek lennének, hogy az átlagtermés az 1929—1938. évek legalacsonyabb átlagtermésével lenne azonos, úgy a kenyérgabonatermés 16-1 millió métermázsára esőkkendhetne a trianoni területen. Ha mármost azt számítjuk, hogy az esőkkendés után maradó 2,900,000 hold búza- és rozsterületen 2,900,000 métermázsára vetőmag kell, az 1941. évi népszámlálás szerint a trianoni magyarországi 9,340,000 lakosnak a hivatkozott statisztikai megállapításnak megfelelően fejenként 152 kg búzára és 60 kg rozusra, együtt tehát 212 kg gabonára, a lakosságnak tehát összesen 19,800,000 métermázsára van szüksége, akkor egy olyan óriási, kerekén 6 1/2 millió métermázsás hiány állhatna be, amely közellátásunkat és mindazt, ami azzal összefügg, rendkívül súlyosan, hogy ne mondjuk, katasztrófálisan érintené. A kenyérgabona területének ilyen mértékű csökkentése azonban nemcsak a nagyon kedvezőtlen és csupán 16-1 millió mázsa gabonát adó években hozhatna súlyos bajt közellátásunkra hanem még a 21-1 millió métermázsára felvett átlagos termés esetén is csaknem 2 millió métermázsára hiányt jelentene. Ha a természet mostoha-sága: aszály, fagy, árvíz sújtana ilyen bajjal, azt esőgödés nélkül kellene elviselnünk, de szántszerűtlen, tudatosan előidézni ennek a veszélynek csak a lehetőségét is, alig elviselhető felelősséget jelentene mindig s a mai helyzetben még nagyobb mértékben. Hogy a Felvidék, Erdély és a Kárpátalja kenyérgabonahiányát a visszatért Kisalföld, Csallóköz és Bácska többlete bizonyosan tudja-e fedezni, azt több évre terjedő megbízható statisztika híján fel lehet ugyan tenni, de kétségen felül állóan tudni nem lehet.

Vitathatatlanul helyes Szentkirályi tanulmányának az a megállapítása, hogy a búza és rozsa területek csökkentésével fokozódó takarmánytermesztés és az azzal járó belterjesztés állattartás a szántóföldi termelés eredményeit is javítaná. Békésebb, nyugodtabb időben ez a csak évek múltán bekövetkező kedvező hatást meg lehetne várni és akkor ezzel majd számolni is kell, de a mai viszonyok közt az eredmények eddigi szintjének fenntartását is veszélyeztető hatások miatt ez a számítás még eléggé irgatólag lenne. Nem szabad azt sem elfelejtelnünk, hogy a szalastakarmányokkal bevetett területünk az utolsó negyven év alatt nem „kis mértékben”, hanem 70%-kal nőtt és a kukorica területe is több százezer holddal emelkedett.

De ha a mezőgazdasági üzem átállításának és az őszi gabonaterület csökkentésének nagyon komoly, de egyben nehéz problémájával akarunk foglalkozni, ezt alaposan csak az országreszek és a tájak meg az üzemtípusok eltéréseinek figyelembevételével tehetjük. Ebben az esetben azt látjuk, hogy a Dunántúl a búza területe az összes üzemeknél 1938-ban a learatott terület 23%-a, a rozsa 11%-a volt, a búzáé tehát 1%-kal már úgyis kevesebb, a rozsaé csak 1%-kal több, mint amennyit a tanulmány számítása szerint az 1 millió holdas őszi gabonaterület csökkentésénél a 100 holdon felüli birtokokon el akarnának érti. De ez az összes dunántúli üzemek átlaga, holott az ottani nagyüzemekben már amúgy is csak 21-1% a búza és 8% a rozsa területe, a középüzemekben 22-8%, illetve 9-9%. S ha 42-8% országos őszi kalászos terület mellett 12-9% országos szalastakarmányterület valóban kevés a németországi 18-1%-hoz hasonlítva, a dunántúli összes üzemek átlagában a takarmányterület 20-2%, tehát nagyobb, mint a németországi, a dunántúli nagyüzemekben pedig 23-6%, azaz nagyobb, mint a búzaterület s a középüzemekben is 21-4%. Más a helyzet az ország legnagyobb termőterületén, az Alföldön. Itt a búza területe a learatott területnek 28%-át, a rozsaé 10%-át, a szalastakarmányok területe csak 12%-át tette ki. Még részletesebb elemzéssel azonban azt a tényt is megismerhetjük, hogy az őszi kalászos és szalastakarmány változtatást kívánó viszonylata az Alföldön és a kisüzemekben látszik leginkább, hiszen

UNIKUM

magasnyomású meszelő és permetező

istállók, ólak, magtárak meszelésére és fertőtlenítésére.

Ara: gummitömlővel felszerelve 49.—P

Az UNIKUM gyümölcsfa- és növénypermetezésre is tökéletes, mert 8—10 légkönyomással 10—12 m. magasra egyenletes porlasztással harmatszerűen permetez, 10—15 m. távolságra locsol. Előnyösen használható autó, hintó, kocsis és mezőgazdasági gépek mosására.

KÁLMÁN JÓZSEF műszaki és gépkereskedő
Budapest, V., Kálmán-utca 11. Telefon: 114—006, 317—189
Sürgőny cím: MEDICAGOGÉP

az alföldi nagyüzemekben a gabonaterület a learatott terület 33%-a, a takarmányterület 17,4%-a, ugyanitt a középüzemekben azonban már 39,3% az őszi kalásossal és 11,5% a szálas takarmányokkal bevetett terület, a kisüzemekben pedig nem kevesebb, mint 44,1% gabonaterület mellett csupán 7,2% szalastakarmányterület van.

Lehetetlen, hogy ezeknek az adatoknak láttán megelégedjünk azzal a kívánsággal, hogy kenyérgabonaterületünket globálisan ennyi vagy ennyi holddal, ennyi vagy ennyi százalékkal csökkentenünk a szalastakarmányterületet ennyi és ennyi holddal, illetve ennyi és ennyi százalékkal növelnünk kell. Nem juthatunk helyes következtetésre és még kevésbé helyes intézkedésekhez, ha ezt tesszük. Mert adataink azt mutatják, hogy ahol az éghajlati viszonyok a szalastakarmányok termesztésének kedvezőbbek, ott ez ügyis nagyobb mértékű. A búzaterület pedig ott a legnagyobb, a kívántnál sokkal nagyobb, ahol tudomásunk szerint a legjobb minőségű búza terem. Semmiképpen sem igazolják azonban a számok azt az állítást, hogy a nagy gazdaságok csak gabonatermesztés útján tudnak a körülményekhez képest kielégítő jövedelmet elérni. Ellenkezően: a nagy gazdaságok búza- és rozsterülete a Dunántúli is, az Alföldön is viszonylag egyharmaddal kisebb, mint a kisgazdaságoké, szalastakarmányterülete pedig a Dunántúli felé nagyobb, az Alföldön harmadfélszer akkora, mint a kisgazdaságokban. Talán lehet okokat találni arra, hogy a nagyüzemekben csökkeneni kell még a gabonaterületet, vagy arra, hogy a kisüzemekben miért nehezebb ez. Azt azonban az ugyanabból a forrásból merített statisztikai adatok valóban nem igazolják, hogy a nagyüzemekben a kisüzemekkel szemben túltengő gabonatermesztés indokolja ezt. Az a számítás tehát, amely a búza vetésterületét az 5—10 holdas birtoktípusnál 14,9%-kal, a 10—20 holdasnál 32,2%-kal, a 20—100 holdasnál 38,3%-kal kívánja csökkenteni, a 100 holdon felüli birtoknál azonban 47,5%-kal, általában arra mutat, hogy az egyébként is aránylag kis búzaterületet még jobban meg akarják szorítani, az aránylag és tényleg legnagyobb búzaterületet pedig továbbra is kimélni akarnák.

A búzaterületnek ilyen birtoknagyság szerint való progresszív csökkentése azonban kenyérrrel való ellátásunkat az eddig mondottaknál még jobban veszélyeztetné. Mert a közép- és nagybirtokra a 800,000 holddal csökkentendő búzaterületből 350,000 hold, a 200,000 hold rozsterületből 80,000 hold csökkentés esnék és ezek a területek a termésmennyiség szempontjából nem egyenlő értékűek a 100 holdon aluli birtokokkal, hanem nagyobb értékűek. Az 1938. évi termésátlag a búzánál 100 holdon felül 11,1 métermázsá, 100 holdon alul 9,1 métermázsá, a rozsnál 100 holdon felül 8,25 métermázsá, 100 holdon alul 7 métermázsá volt. A 100 holdon felüli birtoknagyságban csökkentésre itelt 350,000 hold búzaterületet nem szabad tehát az országos termésátlaggal beszorozni, ha meg akarjuk tudni, hogy mennyi lesz a gabonamennyiség csökkenése és mennyi áll majd a közellátás rendelkezésére, hanem az illető birtoknagyságra kimutatott termésátlaggal. Ez pedig a 350,000 hold búzánál 3.850,000 métermázsá búza, a 80,000 hold rozsnál kerek 650,000 métermázsá rozs lenne és nem 3.250,000 métermázsá búza meg 560,000 métermázsá rozs, amit a birtoktípusok területének csökkenése az országos termésátlag szorzatával eredményezne. Számolni kell tehát azzal, hogy a gabonával való ellátásunkban még ezáltal is 700,000 métermázsá kiesés lenne. De tisztában kell lennünk azzal is, hogy eddig jórészt a nagyobb átlagos termést adó 1 millió hold hozzászámításával számították ki az országos termésátlagot és ennek alapján a termésmennyiségét, ennek levonásával azonban az országos

termésátlag is kisebb, az összes termésmennyiség is kevesebb és a gabona hiánya is nagyobb lenne.

Amellett tehát, hogy mezőgazdasági termelésünk átalakításának és a gabonaterület csökkentésének kívánságát vagy tervét mereven elutasítanók, rá kellett és rá kell mutatnunk ennek határait és nehézségeire. A határ ott van, ahol kenyérgabonával való ellátásunk még rossz termés esetén is biztosítható. A nehézségek nem utolsó sorban strukturálisak, mert a földbirtok megosztásával nálunk ma még együtt járó üzemi rendszerek különbözőségben gyökereznek. Az eddig ismert és most ismert terv is a nagy- és középbirtok gabonaterületét kívánja a legerősebb mértékben csökkenteni, ahol a gabonaterület már úgyis sokkal kisebb és a kisbirtokon csökkenteni csak kevesebb arányban, noha a gabonaterület itt aránylag jóval nagyobb. Ott akarja erősen megszorítani a búza- és rozsterületet, ahol a nagy termésátlagok azt mutatják, hogy megfelelő üzemi rendszerben és technikai módszerekkel produkálják a terményeket és ott akarja kevesebb csökkenteni a területet, ahol a termés átlagai kisebbek és ugyanolyan mennyiség eléréséhez 25%-kal nagyobb termőterületet használnak. A gabonaterület globális csökkentésének terve még abba a nehézségbe is ütközik, hogy nem veszi kellően figyelembe a természeti adottságokat. Ennek következtében azután a legjobb magyar búzatermelő vidéken, a Tiszavidéken, a legnagyobb búzatermést elérő alföldi nagy- és középbirtokon kellene a búza területét a legerősebb mértékben csökkenteni és a kevesebb jó minőségű és kevesebb termést szolgáló üzemekben a gabonát termő terület csökkentése sokkal kisebb méretű lenne.

Ezzel a kérdéssel foglalkozni mindenesetre érdemes, mert legfontosabb mezőgazdasági kérdéseink egyike ez. A Magyar Gazdaságkutató Intézet kiadványában tárgyalt érdekes tanulmány tehát már ezért is figyelmet érdemel. A háború utáni gazdasági problémák nagy problémája lesz majd az, amit a mezőgazdasági termelés átalakításának neveznek. De ma, a háborúnak talán legsúlyosabbá váló évadján és oly mértékben, amely nemcsak kenyérral való ellátásunkat, hanem az átalakítás sikerét is veszélyeztethetné, a megvalósítás nem látszik idősebbnek, ha az adatok gyűjtése és az eszmésere kívánatos és szükséges is. —r—6.

NÖVÉNYTERMESZTÉS.

Rovatvezető: Surányi János dr.

Adatok a napraforgó sikeres termesztéséhez.

Írta: Grábner Emil.

Általánosan ismeretes, hogy a háborús viszonyok miatt mennyire életbevágóan fontos az olajmagvű növények és azok között nem utolsó sorban a napraforgómag termesztése, de az is széles körben elterjedt nézet, sőt tapasztalat, hogy ennek a növénynek termesztése főnövényként alig jövedelmező és a beérés, aratás, továbbá a termés szárítása terén számos nehézségekkel kapcsolatosan feálló romlás, vagyis anyagvesztés nélkül nem lehetséges.

Különösen azokon a vidékeinken nagyon fontos a napraforgó sikeres termesztésének biztosítása, amelyeknek ennek a növénynek északi termesztési határain kell a gazdáknak ezt a növényt kötelezően termesztetniük, holott ebben kevés a tapasztalatuk. Másrésztől a hűvösebb éghajlatuk, helyesebben a kevesebb hőfokosságú nyári időjárásuk miatt az adott termesztési viszonyok között a napraforgó magjának kellő fokú beérése — különösen hűvös nyári évjáratban — bizonytalan, tehát emiatt nem rajonghatunk ennek a növénynek termesztését.

Másként alakulna ez a helyzet, ha ennek a nagyon hasznos és ezidősze iní életbevágóan fontos növénynek sikeres termesztését valamennyi arra kötelezett gazda jól ismerné és az arra alkalmas eljárásokat kellő gondossággal hasznosítaná.

Számos esetben történik ez, de nagyon kevesen közlik az e tárgyú tapasztalataikat és éppen úgy, mint a növénytermesztés sok más ágazatában is, ezek a nagyon értékes tapasztalatok a közlés hiánya folytán elvesznek az ismeretlenség nívójában, holott azok további építőkövei, sőt irányítói lehetnének a magyar szártőföldi növénytermesztés további fejlesztésének.

Ezért nagyon értékesnek tartom a napraforgó sikeres és jövedelmező termesztésének széleskörű megvalósulása szempontjából az alábbi, múlt évi kedvező tapasztalatokat, amelyeket Mauthner Henrik győr-moson-pozsonyvármegyei novákpusztai birtokán a napraforgó termesztésével nyertek. Ezeket Wessel Endre uradalmi intéző volt szíves velem közölni és az alábbiakban szószentítem idezem az e tárgyú, igen értékes tapasztalatait abban a reményben, hogy azokat más vidékeken is sikeresen lehet a napraforgó jó eredményű termesztése terén hasznosítani.

Ehhez az ismertetéshez tájékozásul meg kell még említenem, hogy hazánkban ezen a vidéken hűvös nyári esztendőben főleg kukoricafajtáink nem érnek jól be. A csaknem állandó északnyugati hideg szelek miatt későn tavasodik, tehát a csirázásukhoz magasabb hőmérséklet igénylő növények ezt nagyon korai vetésük esetén itt nem kaphatják meg. Ezért nagyon korai vetésükkel nem lehet az őszi korábbi beérésüket jó eredménnyel elősegíteni.

Mégis a napraforgó lehető korai vetése, továbbá a termését sikeresen fokozó és a korábbi fejlődését elősegítő foszfor-kálium műtrágyák megfelelő alkalmazása (fészektrágyázással), egyúttal a napraforgó gondos vetésápolása (kellőfokú és számú kapálással) biztosíthatja azt az eredményt, amelyet Wessel Endre a napraforgó termesztésére kevesebb kedvező viszonyok között és ezen a napraforgó beérésére kedvezőtlen vidéken nem is korán, hanem közepesen érő napraforgófajtával elért.

Ilyen kevésbé kedvező termesztési viszonyok között magyar holdankint 12 q kifogástalan minőségű napraforgómagtermést jónak mondhatunk, mert a múlt évi hűvösnyári esztendő is lényegesen rontotta ezen a vidéken a növény sikeres termesztésének lehetőségét. Különös figyelemre érdemes a napraforgótányérok több részletben végzett aratása.

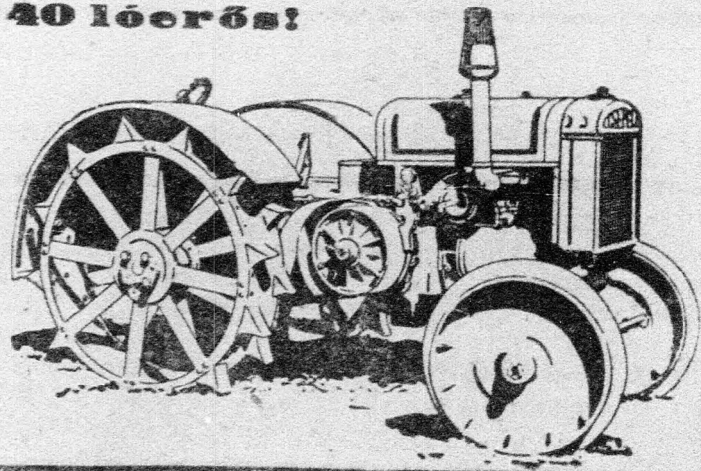
Ezért remélem, hogy az alábbi gyakorlati tapasztalatok sok olyan gazdát megnyugtathatnak abban, hogy ennek a kényszertermesztésnek (amelynek szintén nem vagyok híve) nem kell okvetlenül sikertelennek lennie és ha követik az alábbi példát, bizonyára nem is lesz az. Ezek után idezem a következőkben Wessel Endre intéző tapasztalatainak közlését és itt is köszönöm, hogy azt közlőre engedni szíveskedett.

„Középerésű vetőmagot kértem és kaptam ingyen a Futurától, amellyel a termelési szerződést kötöttük. Egyébként magasra növő fajtájú volt, csak azzal a hibával, hogy a mag színe nem volt egyöntetű, hanem volt benne fekete, fehér és csikós színű is. Az érés nem volt egyenletes, de azért szeptember végére tökéletesen beért az egész 20 kat. holdas tábla.

Kellő vetőágy elkészítése után az egész táblát meglengereztettem és közönséges vetőgéppel 60 x 60 cm-re megvonaloztattam. A keresztelési pontokon kapával fészeket vágattam, ebbe került 1 evőkanálnyi vegyes műtrágya (szuperfoszfát, kálisó, Péli Só), amelyet jól elkevertünk, utána

CSEPEL-TRAKTOR

40 lóerős!

Rendkívül csekély üzemeltetés!

Hosszú élettartam!

Legkiválóbb kipróbált nemes anyagokból!

Legminimálisabb alkatrészszükséglet és alacsony beszerzési árak!

Nagy teljesítőképesség minden talajon. Több éves referenciákkal szolgálunk.

Gyártja: WEISS MANFRED Acél-, Fémművei R.T., Csepel

Eladási központ:

„AGRARGLOBUS“ Mezőgazdasági Gépkereskedelmi R.T.

Budapest, V. ker., Szent István-körút 12. szám — Telefon: 126-681 — Sürgőnycím: Agrobudapest

40 lóerős!

Legúj

László

acéltipus

4-5 magot potyogattak a fészkekbe. Főleg arra kellett itt ügyelni, hogy a fészkek ne legyenek túlmélyek, tehát sekélyebbre kell vetni mint pl. a kukoricát.

A vetést május 9-én kezdtük és 5 nap alatt fejeztük be. Ültetésre a műtrágya fészkekbe-rakásával együtt ráment kat. holdankint 5 napszám. A kapálással egyidejűen történt az egvelés is. A két kapálásra és egvelésre összesen 10 napszám ment kat. holdankint. A kacsozás augusztus hónapban történt, 3 napszám kellett kat. holdankint. A szedés szeptember 29-én kezdődött és október 16-án teljesen befejeződött. A terméseredmény magyar holdankint 12 mázsa volt.

A szedésnél a következő szempontokat tartottam irányadóul: A napraforgó — még ha egyöntetű is a fajta — nem érik egyenletesen, tehát a szedést akkor kell kezdeni, amíg nem már érett tányérok vannak és azt fokozatosan kell folytatni, mindig az éretteket szedve. Ha azonban a tábla nagy része érésben volt, akkor úgy jártam el, hogy a kevésbé éretteket egy-egy szárra jeltűztük, úgyhogy egy szárra 8-10 tányér is került, természetesen lefelé fordítva. Az érettekkel úgy jártunk el, hogy a szedők után ment egy ponyvával bélelt szekér és abba dobálták bele a levágott tányérokat. A szárát is utána rögtön vágattam, amelyeket kévébe kötve összeallogattak. Egy kévébe csak annyi szár kötendő, amennyivel egy ember könnyen elbírná.

A cséplést kétféleképpen végeztem. A napraforgó legnagyobb részét tágra állított kukoricamerzsolóval csépeztük. A morzsoló a szemeket egyáltalán nem törte és a tányérokra sem hagy semmit. Igaz, hogy sok törmelék is van a tányérokban, de ez elég gyorsan szárad, sőt gyorsabban, mint maga a mag. Ha a szedők olyan sokat szedtek, hogy a morzsoló nem győzte, akkor ezt a többletet egy éppen üresen álló istállóba vagy pajtába hoztuk, ahol úgy volt elterítve, hogy minden tányér külön állt. Itt gyerekekkel csépeztük, ezek botokkal kiverték a tányérből a magvakat a ponyvára, ezzel a módszerrel is elég sokat lehet kiesélni. Különösen esős időben vannak a hónapokos ezzel a foglalkozással jól kihasználva, amikor a gazdaságban elég gond a szerződött hónapokos okserű foglalkoztatása.

A szárításhoz abban a kedvező helyzetben voltunk, hogy a kukoricakeményítőgyár állt és az ott lévő szárítót használtam fel erre a célra; járatt gőzzel a napraforgó két nap alatt igen jól megszáradt. Természetesen a szárítóbarakák előtt jól ki kell rostálni, mikor is a tányérmaradványok nagy részétől megtisztul. A szárító állványokból áll, ahol a mag egymásföle helyezett tepsiken nagyon jól megszárad.

Azonban kipróbáltam a légszárítást is. A magtárban legfeljebb 4-5 cm vastagságban volt a mag elterítve és naponként kétszer megforgatva. Igen módszerrel a szárítás kb. tíz napot vesz igénybe. Ezzel az eljárással, valamint a szárítóberendezésekkel sikerült úgy megoldani ezt a kényes dolgot, hogy nemcsak, hogy nem romlott meg egyáltalán a napraforgómag, hanem még a legcsékélyebb doh-szagot sem kapta. A szárított magot már vastagabban is tárolhattuk a szállításig, mégpedig a szárítóban szárított magot 1 1/2 m vastagon, a közönséges szárítással szárítottat pedig 1/2 m vastagon raktároztuk. Az elmúlt évben kerekén 240 q-t szállítottunk minden hiba nélkül.

Igen nagy súlyt vettem arra, hogy a tányérok akármely módszerrel is minél előbb el legyenek csépeelve, mert nagy víztartalmánál fogva maga a tányér zomlik leginkább. A megszártott magot kétszer rostáltuk, így tökéletesen megtisztult és szállításra teljesen alkalmassá vált. A műtrágyázott és a műtrágya nélküli parcella között kat. holdankint 3 q eltérés volt.

Fenti részletes gyakorlati tapasztalataimat szívesen bocsátom rendelkezésre és csak örülök, ha ezzel valamelyes szolgálatot tudok tenni gazdaságainknak abban a tudatban, hogy most a napraforgótermesztés hazafias cselekedet és országos érdek.

A kései vetésű olajlen fejlődésének biztosítása.

Irta: Laczkó Aladár.

Az olajnövények termesztése ma nemzeti, nemzetvédelmi és nemzetgazdasági ügy. A mai közellátási kérdések megoldása és a háború gazdaságos folytatása érdekében vált szükségessé az ismeretes kormányrendelet az olajnövények kötelező termesztéséről. A földművelésügyi kormány igyekezett a kötelező termesztéssel kapcsolatban egyrészt megfelelő árat biztosítani a gazdák részére a termelt olajmagért, másrészt ingyen, vagy pedig különféle kedvezményekkel juttatott a gazdák részére megfelelő vetőmagot.

A folyó évi olajlentermő területek kiterjesztésével kapcsolatban nem közömbös tehát, hogy a vetések sikerülnek-e? A termés biztosítása minden módon nemcsak a termelő gazdá, hanem az ország érdeke is.

A szokatlanul kemény és hosszantartó téli időjárás alatt lehullott nagy hó mennyiség a késői kitarvaszkodás folytán csak lassan tűnt el a földekről, úgyhogy március folyamán, amikor rendes időjárási viszonyok között a tavaszi olajlent már vetjük, az ország igen nagy része még hótakaró alatt volt. A késői kitarvaszkodás, majd a tavasszal fellépő árvíz károkat miatt március helyett ez évben úgyszólván mindenütt csak április folyamán került az olajlen elvetésre. Amennyiben az időjárás az olajlen kelése után kedvező lesz, vagyis a tavasz hűvösebb, esősebb időjárással megy fokozatosan a nyárba és nem köszönt be hirtelen, átmenet nélkül a nyári meleg és száraz időjárás, akkor az olajlen fejlődése még a kései vetés ellenére is jó lehet. Ha azonban a tavaszi hűvösebb, csapadékosabb időjárás elmarad, úgyhogy átmenet nélkül, hirtelen beállna a meleg, száraz időjárás, ez a len fejlődésére igen kedvezőtlen volna, márcsak azért is, mert lassú növekedése miatt esetleges nagyobb tavaszi bolhakárokkal is kellene számolni. Mindenesetre mindent el kell követnünk, hogy a kötelező termesztés folytán megnevelkedett tavaszi olajlen termesztésének kockázata minél kisebb legyen.

Ahol még az olajlen nem került elvetésre, a késői vetéseknél ajánlatos a sűrűbb vetés, vagyis a vetőmagmennyiségnek kat. holdankint 5-10 kg-mal való növelése.

A tavaszi olajlen termesztésénél a legtöbb esetben ajánlott vetés előtti és vetés utáni hengerezés a késői vetéseknél különösen fontos, és pedig mind a bolhakárok, mind a tavaszi jagypesztyégek csökkentése érdekében. Nagyobb gazdaságokban a bolhakárok ellátására ajánlható tavaszi zab, vagy árpa szegély vetése a lenföldekben.

Feltétlenül ajánlható a len kezdeti fejlődésének meggyorsítására kat. holdankint 25-30 kg Péli Sónak fejtrágyaként való kiszórása. Ezzel a trágyázással ugyan az egyrészt az amúgy is elkerülhetetlen lennövénynek gyorsabb növekedését segíthetjük elő fejlődése kezdetén, másrészt pedig az erőteljesebb fejlődés révén a növényt a rovarkártevők, elsősorban a földi bolha kártevéséitől is megvédezzük.

Ha olajlentermőink gyomosodnak, azokat ez évben különös gonddal igyekezzünk idejekorán gyomlálni és a vetéseket a gyomoktól tisztántartani. A gyomok ugyanis gyors fejlődésükkel egyrészt elnyomják a lennövényt, másrészt tápanyagot is vonnak el a len elől. Minél tisztábban tartjuk a gyomoktól a lentáblát, annál jobb minőségű és nagyobb termést remélhetünk. A késői kitarvaszkodás folytán az olajlentermők ápolása és gyomlálása különös jelentőségű. A lenvetések gyommentesen tartását tehát nem lehet eléggé hangsúlyozni. A Futura R.-T. az olajlentermő gazdák részére mindenütt az Országos M. Kir. Kender-, Len- és Olajnövénytermesztési Kísérleti Intézet által fémzárított vetőmagot adott ki. Az intézet főmüzára tehát már kellő biztosíték arra, hogy az elvetett vetőmag kifogástalan tisztaságú és minőségű volt. Csapadékos időjárás esetén, különösen a nem gondosan előkészített és gyomosodásra hajlamos földekbe vetett lenben a gyomok mégis túlságosan

elszaporodhatnak. Ilyenkor tehát gyomlálni kell, esetleg szükség szerint többször is. A gyomlálást lehetőleg esők után végezzük akkor, amikor már a talaj felszikkadt. Ha kikelés után lenföldünk erősen gyomosodnak, az első gyomlálást végezzük el haladéktalanul, amikor a len már annyira megerősödött, hogy a gyomokkal együtt nem tépjük ki a földből. Tehát akkor, amikor a len kb. 8-10 cm magas, azonnal végezzük el a gyomlálást. Különösen fontos ez a munka az idén, a késői vetésű len fejlődésének biztosítása érdekében. Minél későbbben végezzük a gyomlálást és így minél jobban elhatalmasodnak a lenvetésben a gyomok, annál nehezebb és annál költségesebb lesz a gyomlálás munkája.

Az időjárás mostohasága, a késői kitarvaszkodás és vízkárok következtében megkésve vetésre kerülő olajlen termésének biztosítása érdekében, összefoglalva az előbbieket, a következőket ajánlhatjuk:

1. mindazokon a helyeken, ahol még a vetés nem történt meg: a) a kat. holdankint szokásos 60 kg vetőmagmennyiségnek 5-10 kg-mal való növelését, vagyis a sűrűbb vetést; b) a vetés előtti és vetés utáni hengerezést; c) nagyobb gazdaságokban szegélyvetések alkalmazását a bolhakárok ellen; 2. ahol már a len vetése megtörtént: tavaszi fejtrágyaú Péli Sónak kiszórását, ezenkívül pedig a lenvetések megfelelő ápolását és tisztántartását idejekorán végzett gyomlálásokkal.

NÖVÉNYNEMESÍTÉS ÉS VETŐMAGTERMESZTÉS.

Rovatvezető: Grábner Emil.

A lófogu kukoricavetőmag idei csírázása.

Irta: Fleischmann Rudolf dr.

Amikor a hazai kukoricatermesztés terén szerzett tapasztalatainkat összefoglaljuk, azt látjuk, hogy az Alföldön és a Délvidéken a lófogu-fajták általában az első helyen állnak. Nagy hiba volna azért, mert az elmúlt 1941-1942. tél folyamán a lófogu kukorica csírázóképesége nagyban szenvedett, országos termelésével felhagyni és hirtelen átérni a korai érésű, de keveset termő fajtákra.

Gazdáink jól tudják, hogy az 1941. év őszi időjárása mennivre nedves volt és ennek folytán a lófogu kukorica igen nagy víztartalommal került a göréba. Közismert dolog az is, hogy már 100 esztendeje nem volt ilyen hosszantartó és szigorú tél mint most. A rendszeren ki nem száradt kukorica csírázóképesége tehát az erős fagy miatt részben tönkrement.

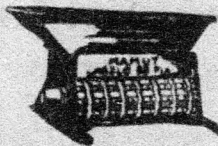
A következő tanulmány felvilágosítást kíván adni arról, mit kell a gazdának tennie, hogy más hasonló esetben ilyen katasztrófának ne legyen kitéve. A kukoricatermesztés szempontjából az évek az időjárás alapján különböző csoportokba oszthatók. Míg a nyári aszályos év a magyar kukoricatermesztés sokszor katasztrófálisan sújtja, addig a nedves őszi és a rákövetkező szigorú tél a csírázóképeségében okoz nagy károkat.

A csírázóképeség romlásának elkerülése céljából végzett vizsgálatoknál igen fontos a csírázás élet-tani szempontjait ismerni. Mi okozza a csíra halálát? Az okok két csoportba oszthatók: először kórtaniak, amelyekre nemrégben Husz Béla dr. mutatott rá a laphan, másodsorban klimatológiaiak, amelyek a legnagyobb veszélyt jelentik, ha a fent említett kombinált módon lépnek fel, mint pl. hűvös nyár, nedves őszi, mint az érést hátráltató körülmények és a nem eléggé kiszáradt kukorica megfagyása a görében.

Az először említett károkozók főként gombák, amelyeknek fejlődési alapjuk nagyrészt a kukorica víztartalmában rejlik. E gombák ellen közvetlen védekezést még nem ismerünk, de közvetett úton lehet segíteni azzal, hogy a kukoricának a tenyészidő folyamán mindazt megadjuk, ami fejlődését és vele együtt az érést elősegíti. Ehhez tartozik

Legújabb típusú a prótépést végző, sűrített késekkel ellátott

MAMUT

nagyteljesítményű tengeriszártépő és egytetemes zöldtakarmányaprító gép, óránként kb. 50 q teljesítmény. Silózás céljára is alkalmas kivitel. Rendeléseket előjegyzünk tavaszi szállításra. Számos referenciával szolgálhatunk.

Kizárólagos egyedárusító:

LÁSZLÓ és FIA

műszaki és gépkereskedők, Budapest V, Alkotmány-u. 25. Telefon: 118-431, 117-752. Sürgőnyóim: Lafia Budapest

László Medicago kalapácsos őrlőgép, minden nagyságban

igen nagy mértékben kellett volna fokozniok. Hozzávetőleges becslés szerint a kellő mennyiségű lótrágya hiánya a német kertekben kerekén 10 millió marka értékű fözeléktermés kiesését jelenti. Ez a hiány a pénzértéken s az amúgy is erősen korlátozott élelmezési ellátás szempontjain felül már csak azért is érzékenyen érinti a német nép táplálkozását, mert ilyen módon — elsősorban a városokban — a tavaszi táplálkozás egyoldalúságát és az egyoldalú táplálkozás, különösen tavasszal mutatkozó vitaminszegénységét kiegyenlíteni és feljavítani hivatott koraerő fözelékfeleségekben jelentkezik ez a kiesés. A 10 millió márkányi termelési hiány 10 millió pengőnél jóval többet jelent, mert hiszen a német mezőgazdasági áratok még jóval a mostani háború kitörése előtt rögzítették, s azok a háború folyamán gyakorlatilag semmit sem emelkedtek. Ehhez járul még a német márkának a pengőnél jóval nagyobb belső vásárlási értéke, úgyhogy aligha tévedünk sokat, ha a termés kiesés értékét magyar pénzben 20 millió pengőben vesszük fel. Ilyen körülmények között érthető, hogy a németek kiterjedt kísérleteket végeztek a tárgyalt kérdés eldöntésére. A következőkben ezeknek a kísérleteknek eredményeit fogom röviden meg- tárgyalni.

Mielőtt azonban erre sor kerülne, talán vizsgáljuk meg, hogy miért a lótrágya a legalkalmasabb a kertészek melegágyainak melegítésére. A ló bél- sarának, illetve a lótrágyának a melegedés szem- pontjából legfontosabb összetevőit a közölt táblázat szemlélteti:

ben foglalt szén mennyisége a szárazanyagra átszámítva 40,6%, a kettő aránya, a C:N arány 84,6, de normálisan a ló nem kap több almot naponta 4—5 kg-nál, vagyis a lóürülék 24—26 kg-nyi mennyisége mellett a felhígulás nem túlságos. Amellett az alomszalma is tartalmaz aránylag könnyen bomló szerves vegyületeket, a pentozá- nokat, amelyeket a baktériumok ugyancsak könnyen meg tudnak támadni.

Egészen más a helyzet a tőzegnél. A tőzeg átlagos összetétele (légszáraz állapotban) a következő:

	Friss- anyag %-ában	Száraz- anyag %-ában	Fehérje-N az összes N %-ában
Szárazanyag	80,00	—	—
Összes N	0,69	0,86	—
Fehérje N	0,66	0,83	95,7
Szerves vegyületekben foglalt szén (C)	33,03	41,29	—
Szerves szén : nitrogén	—	48 : 1	—

A tőzegben tehát elsősorban is a jelenlevő nitrogén csaknem kizáróan nehezen megbontható fehérje-vegyületek formájában van jelen, továbbá a tőzeg szerves vegyületei, főleg a lignin, a bomlással, a baktériumokkal szemben rendkívül ellen- állók. A tőzeg tehát nem jó táptalaj a baktériumok- nak, annál kevésbé, mert hiszen a tőzeg rendszeren savanyú, a baktériumok elszaporodásához pedig enyhén lúgos, vagy legalább is semleges közeg kell. Rippel német bakteriologus ennek megfelelően csak

melegítő oldatot adtak, ami meláznak és könnyen bomló nitrogénműtrágyának vizes oldatából állott. Ezzel a híg oldattal annyira megnedvesítették a kiindulási anyagokat, hogy azok a baktériumszapo- rodás számára legkedvezőbb, kb. 70%-os víztar- talmat értek. A melász cukortartalma s a nitrogén- trágya most már — esetleg kevés szuperfoszfát kiegészítéssel — megadta mindazokat a táplálé- kokat, amelyekre a melegedést előidéző baktériu- moknak szüksége van.

Kedvező eredményt értek el melegedés szem- pontjából az ilyen módon — melegítő oldattal — átitatott szalmával, a melegedés lefolyása kb. a lótrágyával volt azonos, s a meleget is majdnem olyan sokáig tartotta a szalmakomposzt is, mint a lótrágya. Nagy hátránya volt a szalmakomposztnak, hogy a gyors elégsé folytán a szalmatömeg hamar elfogyott, s a melegágy hirtelen összeesett. Még kedvezőbb volt azonban a helyzet, ha a lótrágyát nem hagyták teljesen el, hanem szalmával 3—6- szorosára hígították fel, természetesen a nedvesség- tartalmat megfelelően, az egész tömeg 75%-os víztartalma arányáig pótolva. Az ilyen módon fel- hígított lótrágya a hígítással csaknem teljesen egyenértékű volt.

A falomból készített trágya nem vált be, még a melegítő oldat hozzáadása után sem. Nem vált be ugyanazon okokból, amiért a falomból az istálló- trágya készítésénél sem válik be alomnak: a falevelek nagyon szorosan tapadnak egymáshoz lapos, nagy felületükkel, sem levegőt, sem folya- dékot nem engednek be kellő mennyiségben maguk közé. Márpedig a szerves anyagok elégséget létre- hozó baktériumok a levegő iránt igényesek, a kellő baktériumszaporodás, s ezzel a bemelegedés tehát elmarad. A tőzegnél pedig a melegítő oldat hozzá- adása sem segített. Lassan nekiindulva mutatkozott ugyan bemelegedés a hozzáadott könnyen bomló anyagok hatására, ez a bemelegedés azonban messze a szükséges mérték mögött maradt, mint a követ- kező hőfok-összehasonlítás is bizonyítja:

	A melegágy hőmérséklete havi átlagban			
	április	május	június	július
Lótrágya alkalmazása esetén ...	27,7	27,8	26,4	24,0
Tőzegkomposzt alkalmazása ese- tén	17,8	17,4	19,7	20,6

A tőzeg hátránya még az is, hogy csak a lelő- hely közelében olcsó, egyébként a szállítás nagyon megrágitja. Nem alkalmas tehát még akkor sem a melegágy melegítésére, ha olyan anyagot talál- hatunk, amelyik a baktérium számára könnyen felvehető, bontható, amelyet a németek a hallevés- ben, helyesebben a halforráztatásban találtak meg. Ilyen halforrázzattal átnevesítve víz helyett a tőzeget, az a kellő bemelegedést elérte, éppen úgy, mint a lótrágya, s előnye bizonyos mértékig a lótrágya vagy szalmakomposzt felett, hogy maga a tőzeganyag mint nagyon nehezen bomló, mindig újabb és újabb melegágyak készítésénél felhasznál- ható, míg a lótrágya vagy szalmakomposztból a nyár bekövetkeztére alig ha a fele marad meg, a szerves anyag jórészt elég, a tőzegnél azonban csak a melegítő oldatot kell mindig utána pótolni. Féléves kísérlet során ugyanis a veszteségek a következőképpen alakultak:

	Szárazanyag- vesztés	N-vesztés
Lótrágyánál	32,5—56,4%	24,6—36,8%
Tőzegkomposztnál ...	2,5%	19,7—26,0%

Újabb hátránya ezzel szemben a tőzegkomposzt- nak, hogy legfeljebb 1/6—1/7 annyi szénsavat fej- leszt, mint a lótrágya, ami egyes termények fejlő- désénél alapvető fontosságú.

	Friss lótrágya			A ló bélérsára		
	a friss anyag %-ában	a szárazanyag %-ában	fehérje-N az összes N %-ában	a friss anyag %-ában	a szárazanyag %-ában	fehérje-N az összes N %-ában
Szárazanyag	35,4	—	—	24,9	—	—
Összes nitrogén (N)	0,497	1,40	—	0,467	1,88	—
Fehérje-nitrogén	0,062	0,18	12,5	0,295	1,18	63,2
Cukor	—	—	—	—	—	—
A szerves vegyületekben foglalt szén (C)	14,53	41,04	—	10,86	43,62	—
Szén-nitrogén arány (C:N)	—	29:1	—	—	23:1	—

Mint a táblázat adatai mutatják, mind a szilárd lóürülékben, mind a friss lótrágyában igen kedvező a szén és nitrogén aránya, 23:1, illetve 29:1. Márpedig közismert, hogy ennek az arálynak döntő befolyása van a különféle mikroorganizmusok szaporodására. Minél kisebb ez a viszonyszám, annál kedvezőbb táptalajt kapnak a mikroorga- nizmusok. De ezen túlmenően a friss lótrágya még bizonyos szempontok következtében kedvezőbb összetételű is, mint a ló bélérsára, amennyiben a nitrogéntartalomnak csak 12,5%-a van fehérjében megkötve, a ló vizelete sok, könnyen bomló ni- trogénvegyületet tartalmaz, a nagyobb rész, 87,5% tehát olyan gyorsan, könnyen bomló, a baktériumok által könnyen megtámadható vegyület alakjában található fel, ami a baktériumok elszaporodását különösen elősegíti. Ha ehhez még hozzáteszük azt is, hogy a ló bélérsára sok, könnyen bomló szer- ves vegyületet is tartalmaz, a tökéletlenül meg- bontott zab- és szecska-darabkákat (ezért kedveli a veréb a ló bélérsát, ezt keresi ki belőle), akkor világos, hogy miért olyan könnyen melegszik be a lótrágya. Az alomszalma sem rontja le túlságosan ezeket az arányokat. Igaz ugyan, hogy az alom- szalma aránylag kevés nitrogént tartalmaz, mind-össze 0,48%-ot, s mivel benne a szerves vegyületek-

egyetlen savtűrő baktériumféléket talált a tőzegben, amelyikről különben is ismeretes minden gazda előtt, hogy a talajban igen lassan korhad el.

Tehát annak ellenére, hogy a tőzeg C:N aránya jóval kedvezőbb, mint a szalmáé, a szalma mint baktériumtáplálék sokkal jobb a tőzegnél.

Amidőn arról volt szó, mivel helyettesítsék a melegágyakban a könnyen, gyorsan hevülő lótrá- gyát, elsősorban a szalma jöhetett számításba, ami a lótrágyának amúgy is állandó alkotórésze. A szalma mellett kísérleteket végeztek még tőzeggel és falevél- lel is, valamint a lótrágyának szalmával való felhí- gításával. Abban az esetben, ha szalmát, tőzeget, vagy falevelet használtak fel, természetesen gondos- kodni kellett egyrészt könnyen bomló szerves anyagokról, másrészt pedig könnyen bomló nitrogén- vegyületekről is, mert hiszen egyik felsorolt anyag sem melegszik fel kellően egymagában. A baktériu- moknak, amelyek elszaporodásuk közben a könnyen bomló szerves vegyületek elégetése révén termelik a meleget, megfelelő, könnyen emészthető táplá- lékot kellett nyújtani. Vogel, Schuphan, valamint Reinhold különböző helyen és időben lefolytatott kísérleteinek együttes eredménye mármost a következő volt.

A szalmához, tőzeghez, falombhoz úgynevezett

SIKERT. PÉNZT JELENT A BIODIT

D' VITAMIN TAKARMÁNY KIEGÉSZÍTŐ ETETÉSE

BIZTOS HATÁSÚ OLCSÓ

Ne feledkezzék meg otthonmaradt állatainak vitaminszükségletéről! Malacok, bárányok, borjúk és növendé-
kek egyaránt szívesen fogyasztják a BIODIT D-vitamint!

BIODIT D-vitamint!

Vivőanyaga ma is a régi, hatóereje változatlan!

Hízósértéseinek fokozott súlytöbbletet biztosít a BIODIT D-vitamin abrakkiegészítő.

Hatásáról önmaga tanuskodik!

KAPHATÓ: **MAGYAR MEZŐGAZDÁK SZÖVETKEZETE**
Budapest, V. ker., Alkotmány-utca 29. szám és összes kirendeltségeinél!

Mint a kísérletek ismertetése bizonyítja, a lótrágyának mint melegágymelegítő anyagnak teljes pótlása megoldva nincs. A kísérletek azonban kétségtelenül bizonyítják, hogy a friss lótrágya minden hátrány nélkül egészen 6-szorosára hígítható szalmával, ez pedig maga is sokat jelent, hiszen ezáltal a lótrágya-szükséglet lecsökkenthető egészen az eredeti 1/6-ára. Ilyenkor azonban ajánlatos a könnyen bomló szerves anyagok hiányát melással, esetleg répaszelettel pótolni (ebben is a cukor lesz az, ami a baktériumok számára könnyen elégethető táplálékot jelent), a nitrogénhiányt pedig valamilyen nitrogénműtrágyával olyan módon, hogy a műtrágya oldatával locsoljuk meg a szalmát. 100 kg hígítószalmára ilyen esetben kerekén 300 liter vizet számítsunk, ebben oldjunk fel 3 kiló melaszt, vagy keverjünk hozzá annyi vékonyra vágott répat, amennyiben 1,5 kg cukor van, s végül oldjunk fel a vízben annyi nitrogénműtrágyát, amennyiben kb. 1,5 kg tiszta nitrogén van, vagyis kb. 7—8 kg kénsavas ammoniákat, vagy 8—9 kg Péti Sót. Ilyen módon olyan melegítő trágyához jutunk, ami a hígítatlan lótrágyával csaknem teljesen azonos értékű; ez a trágya 1—2 nap alatt felmelegszik a kellő hőmérsékletre, s eztán a melegágy készítéséhez alkalmazható.

Ha nálunk egyelőre nem is annyira sürgős a lótrágya pótlása a kertészetben, mint a németeknél, kétségtelen, hogy a mezőgazdasági termelés intenzívebbé tétele, erős fokozása elsősorban a főzélék-termesztés fokozásában fog jelentkezni. Magyarországon mindezt amúgy is nagyon mostoha szerepet játszott a főzélék a nagy néptömegek táplálkozásában. A városi lakosok már felismerték a főzéléktáplálék nagy fontosságát, falusi népünk azonban — a száraz hüvelyesek és kevés más kivételtől eltekintve — ma is alig eszik főzéléket. A jövőben valószínűen itt is gyökeres változásra számíthatunk, s ezt a változást — a főzélékfogyasztás fokozását — népünk egészségének javítása is megkívánja. Ha pedig a főzéléktermesztés ország-szerte erőteljesen fokozódik, úgy nőni fog a kertészetek lótrágyaszüksége, kívánatos tehát, hogy erre az időre kertészeinket a lótrágyában fellépő hirtelen hiány váraclanul ne találja.

TAKARMÁNYOZÁS ÉS ÁLLATELETTAN.

Rovatvezető: Welser István dr.

A konkoly mint sertéstakarmány.

Írta: Berke Péter dr.

A „Köztelek” és az „Állattenyésztők Lapja” hasábjain a múlt években beszámoltam a baromfiakkal és juhokkal végzett konkolyetelési kísérleteim eredményéről. Szabadjon az alábbiakban ismertetni azokat a kísérleteket, amelyeket sertésekkel végeztem.

Mielőtt a konkolytartalmú abrak rendszeres etetését megkezdtem volna, annak megállapítása céljából, hogy a konkoly sertésekkel egyáltalában megethető-e, előkísérletet végeztem oly módon, hogy rendszeresen takarmányozott sertéseket egy ízben szemes állapotban lévő 20%-os konkolytartalmú malomkonkollyal etettem meg.

I. Kísérlet. Az 1. sz. táblázat adatai szerint összesen 116 különböző korú és ivarú sertést etettem egy ízben szemes állapotban lévő malomkonkollyal a reggeli etetés alkalmával. A sertések a konkolytartalmú abrakot minden esetben maradék nélkül, jó étvágyal elfogyasztották.

1. táblázat.

Drb	Az állat neve	Etetett abrak kg	Az abrak konkolytartalma kg
13	koca	0,70	0,14
6	koca	1,0	0,20
1	kan	1,0	0,20
64	süldő	0,60	0,12
32	süldő	0,50	0,10

II. Kísérlet. A további kísérletet 10 darab állag 87,5 kg súlyú hűsertéssel végeztem. A sertéseket több napon keresztül 30% konkolyt tartalmazó malomkonkollyal etettem. A takarmányadag konkolytartalmát fokozatosan emeltem és figyeltem, hogy a sertések milyen étvágyal fogyasztják el a takarmányukat, valamint azt, hogy a konkoly több napon keresztül történő etetése nem vált-e ki emésztési zavart vagy mérgező hatást. A ser-

tések napi takarmánya párolt burgonyából, savóból, vegyes abrakból és malomkonkolyból állott.

2. táblázat.

Idő	Burgonya	Vegyes abrak	Savó	Malomkonkoly	Az abrak konkolytar-
					talma
kilogramm					
X. 22—25.	3	0,50	4	0,75	0,225
X. 26—29.	3	0,50	4	1,0	0,300
X. 30—XI. 1.	3	0,50	4	1,20	0,360

Amíg a kísérleti állatok a 0,225 kg konkolytartalmú adagot minden nap maradék nélkül jó étvágyal elfogyasztották, addig a 0,300 kg konkolyt tartalmazó takarmányt október 27-én már csak rossz étvágyal és csak részben fogyasztották el, inkább a párolt burgonyát válogatták ki és az abrak egy részét a vályuban visszahagyták. A 0,360 kg konkolytartalmú takarmányt pedig már meg sem ették, legfeljebb éhségük csillapítása céljából kevés burgonyát fogyasztottak el, miéztis a kísérletet október 1-én abban kellett hagyni. A konkoly azonban, úgy látszik, nemesek átmeneti, hanem több napig tartó étvágytalanságot és emésztési zavart okozott, mert a sertések a kísérlet előtti, tehát konkolymentes takarmányukat is 4 napig rossz étvágyal és csak részben fogyasztották el.

III. Kísérlet. A kísérleti állatok a 0,1—0,3 kg tiszta konkolyt tartalmazó takarmányt minden nap maradék nélkül jó étvágyal fogyasztották el. A 0,40 kg konkolytartalmú adagot már csökkent étvágyal és huzamosabb idő alatt ették meg, elsősorban a párolt burgonyát fogyasztották el. A 0,50 kg konkolyt tartalmazó takarmányt már nagyon rossz étvágyal ették, az evést több ízben abbahagyták, az abrak nagy részét meghagyták. A 0,60 kg konkollyal kevert takarmányból már csak a burgonyát válogatták ki, a 0,70 kg konkolytartalmú takarmány egész mennyiségét visszahagyták, abból semmitsem fogyasztottak. November 21-én pedig a kísérleti állatokon bágyadságot, gyomor- és bélszűrtet állapítottam meg, miéztis a kísérletet november 21-én be kellett szüntetni. A konkoly okozta emésztőszervi bántalom a konkolytartalmú takarmány elvonása után azonnal nem szűnt meg, mert a sertések a kísérlet előtti takarmányukat több napon keresztül rossz étvágyal és csak részben fogyasztották el.

3. táblázat.

Idő	Burgonya	Vegyes abrak	Savó	Tiszta konkoly
				kilogramm
XI. 1—3.	4	1,0	4	0,10
XI. 4—6.	4	1,0	4	0,20
XI. 7—9.	3	0,75	4	0,30
XI. 10—12.	3	0,75	4	0,40
XI. 13—15.	3	0,75	4	0,50
XI. 16—18.	3	0,50	4	0,60
XI. 19—21.	3	0,50	4	0,70

A kísérletek eredménye alapján sikerült megállapítani:

1. Sertésekkel a konkolytartalmú abrak szemes állapotban egy ízben megethető.

2. A 0,3—0,4 kg tiszta konkolyt tartalmazó takarmányadagot a sertések rossz étvágyal fogyasztották el.

3. Nagyobb mennyiségű konkolyt tartalmazó takarmány több napon keresztül történő etetése sertéseknél gyomor- és bélszűrtet okoz.

4. A kísérletek eredményéből arra kell következtetni, hogy a konkolytartalmú takarmány huzamosabb ideig sertések takarmányozására nem alkalmas.

GAZDASÁGI GÉPÉSZET.

Rovatvezető: Kund Ede.

Az aratógépek használatának kérdése.

Írta: Scholtz Ernő.

Az aratógépek használatának kérdése régóta húzódozó problémája a magyar mezőgazdaságnak. A kormány évről-évre felhívással fordult a gazdákhhoz, hogy az aratógépeket ne használják. Rengeteg

értékes gép rozsdásodott és pusztult a gazdaságokban és rengeteg gabona pergett ki ennek az intézkedésnek következtében.

Hosszú évek óta hangoztattam, hogy ezt a felhívást gazdasági és honvédelmi szempontból egyaránt helytelennek tartom. Mezőgazdasági szempontból azért, mert a gyors és racionális munkát akadályozza, míg honvédelmi szempontból azért, mert ha nem engedem meg békében a gépek használatát, akkor mozgósítás mellett való aratás esetén sem a megfelelő karban tartott gépek, sem az ehhez értő gépészek és kocsisok nem fognak rendelkezésre állni.

Ezt a felfogásomat 1932 óta érvényesítettem a gyakorlatban is és azóta minden évben arattattam géppel a kezelésem alatt álló birtokon kisebb-nagyobb területet. A géppel aratott gabona után részt csak azok a munkások kaptak, akiket egyenesen erre a munkára szerződtettem; ezek rendszerint gyengébb testalkatú emberek voltak, akik a kaszával való aratást nem bírták volna. Teljesen helytelen felfogásnak tartom azt, hogy a gépi aratás után olyan arató is részt, vagy bárminő munkadíjat kapjon, aki a gépi aratásban nem vesz részt. Erre analógiát sehol nem látunk, ez a szociális gondoskodásnak olyan torz formája volna, amelyet ha példának tekintenénk akkor a legképtelenebb esetekben is kártalanítani kellene a mezőgazdasági munkásokat. Ezen az alapon elindulva ugyanolyan joggal követelhetne munkadíjat a két hónapra leszerződött sommás, ha a gazdaság a cukorrépáját nem vele kapáltatja, hanem erre a munkára Deyl-kapát használ fel. De a betakarítás munkájánál maradvány kártalanítani kellene azokat az aratókat is, akik nem vehetnek részt a eséplésben, miután a cséplőgépeknél az aratómunkásoknak csak kb. felel tudjuk foglalkoztatni. De folytatni lehetne az ilyen példák felsorolását a végtelenségig.

Változnak az idők, emellett változtattunk kell a módszereinken is. Tíz évvel ezelőtt alacsony bérek mellett rengeteg és fölös számú munkásunk volt. Gondoskodnunk kellett róluk, el kellett látnunk őket kenyérrrel. Ebben az időben veztem be azt a módszert, amely nagyon jól bevált és amelyet azóta is betartok: a jó gabonát az arató vágja, a rosszat a gép! Soha nálam panasz emiatt nem volt, mert ezt az elvet szigorúan betartattam.

Ma azonban a nagy munkás kínálatt megszűnt: 1941 nyarára egy nagy alföldi gazdaságba a hatóságilag megállapított részbérek mellett nem kaptunk elegendő aratót. Írtunk Kárpátaljára, írtunk Erdélybe, kerestünk aratókat a pest megyei szőlővidéken: nem volt jelentkező! A közvelen környéken, az egy éve felszabadult részen kerestünk aratót: nem kaptunk! Végül is miután elvitte a víz vetéseink nagy részét, így csekély számú aratóval és az összes aratógépeinkkel levágtuk a termést. Ez azonban csak úgy volt lehetséges, hogy a gépek tökéletes rendben voltak, gépészeink és kocsisaink pedig értettek a géparatáshoz.

A legfontosabb pedig az egész kérdésben az, hogy a probléma önmagát oldja meg. A learatásra kerülő gabonának olyan kis hányada vágható géppel, hogy az a mai csökkent aratólétszám mellett nem játszik szerepet. Jó búzát rendszerint nem lehet géppel vágni, mert megdől, kuszált; tavaszi árpát azért, mert jó időjárás mellett megdől, szárazságban viszont olyan alacsony szalmájú, hogy a gép nem tudja bekötni. Ezzel szemben a rozs szalmája túl hosszú a gépek részére, tehát csak a gyengébbeket lehet vágatni. Az érett zabot kiveri a gép, míg az éretlen nem lehet a géppel bekötni, mert annak alapos utánszáradásra van szüksége.*) A véletlenek sorozatos összetalálkozása eredményezheti csak azt, hogy egy aratás alatt a gépek folyamatosan vágassák a különböző gabonákat. Az én gyakorlatomban ilyen eset még nem fordult elő. Hogy azonban a véletlen ne játszhasson szerepet ilyen kérdés eldöntésénél, elrendelném, hogy a gazdaságok gabonaterületüknek csak bizonyos hányadát vágathassák le géppel.

Tudom, hogy sokan nem lesznek velem egy véleményen ennek a kérdésnek az elbírálásánál, azonban nagyon helytelen felfogásnak tartom azt, hogy a mezőgazdasági gépmunkát még a most kialakuló viszonyok mellett is másképpen bírálják el, mint az ipart. Ami pedig a szociális gondoskodást illeti, vigyük olyan térre, ahol a fajtánknak használunk vele, de ne a munkanélküli jövedelem bevezetésével oldjuk meg.

*) Tévedés az, hogy a learatásra kerülő gabonának csak kis hányada vágható géppel, hogy a jó rozsol vagy a megdült búzát és árpát nem lehet géppel vágni, hogy az érett zab géppel csak nagyobb szemvesztéssel aratható, mint kaszával. Csak megfelelő gép és megfelelő hozzáértés kell.

Rovatvezető.

A Gazdák Biztosító Szövetkezete egyaránt biztosítja úgy a nagy-, mint a kisbirtokoságnak. (Tűz-, jég-, állat-, élet- stb. biztosítás.)

Akik Ti Mezőgazdasját, amely poszthomol érdekében fognak adni a sómkörös ár nem a gazdákat hagyására.

Ha 385 per a méltán kiinduló magnak és végezni.

Aki jó mezészeri zésére termami ilyen n lehet. Ezze sem vezeli az a keser mostohaság mégis olya egyáltalán áldá növény Egészen ten donosai és törekednek azonban elő kőró szüks amíg az év kérdéses ta delmezőbb

Amíg a vevte, már kaszálást lekerülése adni, ha k esőt kap. E kenytelenek Az 1941-es kaszálható.

Tudvale kaszálást sz és legnagyobb ritva kaza mel, lekaszkövetkezőben a legsz zöltek szor mert kétév is csak töb not biztos mánybiztos

Még ki kaszálási, b e munkák u ugyanilyen csekély kas nyire esék a dörzsdob munkája ez munka és r cikke. Ez óriási mun A kévékbe növény me történje.

is már a k kár érheti is a má komoly ká szekérre t rakását is ponyvákká iga. Termé munkával i Nehezíti a somkóróm csakis kőz magot ny azután a is szalmá

Köz

az

A somkórótermelés költségei.

Akik figyelemmel kísérték a Duna-Tiszaközi Mezőgazdasági Kamara évek óta tartó propagandáját, amelyet a fehérvirágú somkóró, mint a poszthomoktalajok legjobb talajjavító növénye érdekében folytat és főleg akik termelik is, igazat fognak adni abban, hogy az árkormánybiztos által a somkórómagra megállapított q-kint 150 pengős ár nemcsak hogy nem reális, hanem főleg, hogy a gazdákat a magkóró termelésének abbahagyására fogja késztetni.

Ha összehasonlítjuk a nyers lucernamagnak 385 pengős q-kinti árát a somkórómag árával, a méltánytalanság annál szembetűnőbb lesz, ha kijelöljük pontként azt figyeljük, ki termel lucernát magának és ki kénytelen a somkóró magtermelését végezni.

Aki jó búzatermőföld boldog tulajdonosa, természetesen nemcsak saját szükségleteinek fedezésére termeli a lucernamagot, hanem eladásra is, ami ilyen magas ár mellett komoly jövedelmi forrás lehet. Ezzel szemben a somkórótermelőket sohasem vezetheti előbbi szempont, hanem kizárólag az a keserű kényszer, hogy az időjárás és talaj mostohaságával küszködve, ha kevésbé jóízű, de mégis olyan takarmányhoz is jussanak, amely egyáltalán talajjavító is és a poszthomoktalajok áldás-növényének, a rozsok káturó előveteménye. Egészen természetes, hogy az ilyen homokos tulajdonosai és használói is jövedelmük fokozására törekednek és a somkórót maguk is termelik, ami azonban előbbieken semmit sem változtat. A somkóró szükségnövény és az is marad mindaddig, amíg az évtizedekig tartó szakszerű kezeléssel a kérdéses talaj annyira feljavul, hogy más és jövedelmezőbb növényfélések termelésére képesek lesz.

Amíg a lucerna tavasszal védőnövény közé vetve, már abban az évben egy vagy két biztos kaszálást ad, addig a somkóró a védőnövény lekerülése után csak abban az esetben bír kaszálást adni, ha kedvező a nyári időjárás, vagyis néhány esőt kap. Ez pedig éppen azok a vidékek, ahol kénytelenek somkórót termelni, teljesen kérdéses. Az 1941-es évben pl. ősszel a somkóró nem volt kaszálható, mert nem kapott időben esőt.

Tudvalevően maguk többnyire a második kaszálást szokták meghagyni, amikor a lucerna első és legnagyobb tömeget adó kaszálása már betakarítva kizakabban van. Aki somkórót magának termel, lekaszálása után már előkészítheti talaját a következő gazdasági év rozsvetése alá. Tehát szemben a legalább négy évig kitarló lucernával, a ihellőzöltek szomorú mosolyával áll a két éves somkóró, mert két éves élete alatt minden jószándéka ellenére is csak többnyire egy évben tud termelőjének hasznos biztosítani, amikor is osztályrésze egy árkormánybiztos szerény 150 pengős ár.

Még kirívóbb a különbség, ha a maglucerna kaszálási, betakarítási és cséplési munkáit, valamint a munkák milyenségét hasonlítjuk össze a somkóró ugyanilyen munkáival. A maglucerna aránylag csekély kaszálási és szárítási költsége után többnyire csekély pergesi veszteséggel kazalba, majd a dörzsdobbal felszerelt cséplőgépre kerül. További munkája ezután csak a szokásos magtári rostálási munka és mint nyers lucernamag a piacnak biztos cikke. Ezzel szemben a somkóró aratása maga óriási munkát jelent, vastag, erős kórója miatt. A kévékbe kötött, sokszor két méternél is magasabb növény megszáritásának a táblán, kúpokban kell történnie. A pontosan és időben aratott somkórót is már a kúpokban történő szárítás alatt rengeteg kár érheti. A kárt madarak és a szél okozza, amikor is a már száraz somkóró pergesi vesztesége igen komoly kárt jelenthet. Ez még fokozódik a ponyvás székere történő felrakáskor. Ezért a kazalba való rakását is lehetőségig kerülni kell és egyenesen a ponyvával körülrakott cséplőgép mellé álljon az iga. Természetesen, ha közben eső talál jönni, a munkával ismét várni kell a teljes megszáradásig. Nehezíti a dolgot, hogy a szárától el nem választott somkórómag dörzsdobbal nem cséplhető, hanem csakis közönséges cséplőgéppel és így dörzsdobban magot nyerünk. Ez a dörzsdobban mag kerülhet azután a dörzsdobbal átalakított gépbe, amikor is szárával vegyes adagolással, lassú és keserves

munkával nyeri csak meg a gazda a kidörzsölt és bőséges magtári tisztítómunka után végre 150 pengős q-kinti arra méltó somkórómagot, de csak abban az esetben, ha a mag legalább 95% tisztaságú.

Mindez igen egyszerűnek látszik, de aki már magkórót termel, mégis igazán fog nekem adni abban, hogy amíg a somkóró eljut a zsákig, a termelő q-kint legalább 150 pengő értékű mérget is eszik. Az ilyen irányú fevétel azonban egy növény termelésének népszerűsítésére kevésbé alkalmas, mint az üzemműködés figyelembevételével történő megfelelő árkormánybiztos ár.

Nem tartom helyesnek, hogyha valaki maguk termel somkórót, bruttó bevétele se legyen nagyobb, mintha ugyanazon a földön tisztán rozstól vetett volna. Példásképpen álljon a Királyi család peszteradaci uradalmában az 1941. évben aratott magkóró.

A vetés rozsról történt 1940 tavaszán. Kitűnően kell, mint általában minden esetben, mert a somkóró végtelenül kelmes növény. A védőnövény lekerülése után buja fejlődésnek indult és mert időnkint kisebb esőt is kapott, szeptember végén közepes sarjtermés volt vágható, amit igas ökrökkel zölden etettek. A következő, 1941. év tavaszán kat. holdankint 120 kg szuperfoszfátot kapott. Aratása időben, behordása és eséplese egész szerencsés körülmények között történt. Adott kat. holdankint 350 kg dörzsdobletlen, illetve 140 kg dörzsdoblet magot, ami közepes termésnek mondható. Kóróját a cséplésnek kenyérsütéshez adják, értéke semmiesetre sem több kat. holdankint 10 pengőnél, a 140 kg dörzsdoblet mag 150 pengővel számított értéke 210 pengő, a bruttó bevétel tehát kat. holdankint mintegy 220 pengő.

Ha ugyanezen a 32 kat. hold területen rozstól ismét rozst következett volna, kat. holdankint ugyancsak 120 kg szuperfoszfát, valamint 80 kg Péli Só kiszórását számításba véve és ismervé ennek a földnek a termőképességét, normális gazdasági évet feltételezve, kat. holdankint kb. 700 kg rozst termelhető k. vel a. Ennek pénzbeli értéke 196 pengő, számaértéke kb. 25 pengő, vagyis összesen bruttó 221 pengő pénzbeli bevétel jelent.

E rövid cikk keretében nem lehet elvenni, hogy pontos és bonyolult költségzámítást végezzek és mind a fogat, mind a gyalogmunkát, valamint eséplési üzemi kiadások pontos kiszámításával mutassam ki a rozsról és a magkóróra a fenti példát felhasználásával a renthető tiszta jövedelmet. Biztos azonban, hogy ilyen összehasonlítás a magkóróra nagyon szomorú eredménnyel járna. A kat. holdankint mintegy 22 pengőnyi rozsvetőmaggal szemben a kb. 30 pengő értékű képviselő somkórómag áll. Szükséges feltételül legalább 20 kg magot vetni, ha futóhomokon egyenletes és jól beállt vetést akarunk és főleg azért, mert a több somkórómaggal vékonyabb száru növényt sikerül termelni, aminek kitűnő hatása főleg aratásnál mutatkozik. Aratási költsége jóval nagyobb mint a rozsa aratására kiadott rozsa, mert a többszörösen nehezebb munkába még a törött kaszák tömeget is bele kell számítani. Behordása óriási munka és nagy lelki ismeretességet követel, különben a termés fele elvesz. De a lelkiismeretes munka manapság nagy szó és külön pénzkiadást jelent, ami a magkóró jövedelmezőségét ismét csak nyomja. Első eséplése legalább háromszor akkora munkát jelent, mint a rozsa, második eséplése, illetve dörzsdobletése egészen lassú, de nagy óvatosságot igénylő türelmijáték, megfelelő pénzkiadással párosítva.

De mindezek mellett számításba kell venni a termelésével járó jóval nagyobb kockázatot. Ha a kúpokban jórészt eséplésre érett növény megázik, esetleg kedvező szeles időjárásban átrakás nélkül ki tud száradni. Ha nem, átrakása már nagy pergesi veszteséget jelent. Ha a szél felborítja a kúpokot, a termés fele elveszhetnek tekinthető.

E hátrányaival szemben állnak kiváló előnyei. Kitűnő talajjavító képessége, erős, vastag gyökereinek elkorhadásából a talaj humuszgyarapodása, amely a víztartó képességét fokozza, főleg, ha a vágása magas tarlóval történik. Többéves tapasztalataink szerint kat. holdankint legalább 2 q-val nagyobb az utónövényként következő rozsnak a termése, végül fontos az a tény, hogy a szegény poszthomoktulajdonos gazdának, ha nem is a leg-

jobb ízű, de kétségkívül a legnagyobb tömeget adó táplálékú száraz takarmányt élje.

Ezek kétségkívül óriási előnyök és a magunk-fajta nagy uradalmak az árkormánybiztos 150 pengő ellenére is tovább fogják termelni a somkórót. De a Duna-Tiszaközén, ahol a somkóró termelése legjobban létfelment, nagy uradalom aránylag kevés van. A kisebb gazdaságok pedig, főleg, hogy ilyen alacsony ár mellett nem bírlák vállalni a túlnagy kockázatot. Ha intézkedés nem történik, elő fog állani az az eset, hogy a magtermelés kikapcsolásával meg fognak elégedni a gazdák a somkórónak kizárólag takarmány nyerése céljából történő termelésével. De takarmányt csak úgy tudunk termelni, ha magot vetünk. Ahogy bellom, a Duna-Tiszaközi Mezőgazdasági Kamara az állami akcióhoz szükséges 200 q somkóróvetőmagot csak a legnagyobb nehézségekkel tudta összeszedni már a folyó évben is. Bizonyosra veszem, hogy a kamara nehézségei a jövő évben még fokozódni fognak, ha a mag ára rendezve nem lesz.

E szerény sorokkal nem elégedgetni akarok a somkóró termelésétől, hanem kizárólag a visszaságra kívántam rámutatni. A somkórót termelő gazda az utódnak végez maradandó értékű földjavítást. Joggal kérheti, hogy a földművelésügyi kormányzat támogassa is ez irányú fáradságos munkáját, ezt azonban az állami vetőmagkijáról jobban elősegíti a rugalmas, szakszerű, a termelési költségek figyelembevételével történő somkórómag ármegállapítás. **Kalamenovich Géza.**

Törvények és rendeletek.

Rovatvezető: Mutschbacher Emil dr.

Új gyapjú-árrendelet.

Folyó hó 14-én jelent meg a hivatalos lapban a folyó évi 56.600 ú számú közellátásügyi miniszteri rendelet helyébe lépő 64.200. számú közellátásügyi miniszteri rendelet a folyó évi nyírási birkagyapjú és báránygyapjú után fizetendő termelői árkiegészítés, valamint a 1942 és 1943. évi nyírási birkagyapjú és báránygyapjú után fizetendő termelési prémium megállapításáról. A rendelet értelmében az 1942. évi nyírási és a Futurának, vagy igazolt bizományosának folyó évi augusztus 15-ig beszolgáltatott birkagyapjú, valamint folyó évi október 15-ig beszolgáltatott báránygyapjú után a múlt évi 120.000. számú árkormánybiztos rendelet VII. fejezetében megállapított áron felül — minőségre való tekintet nélkül — kg-kint 50 fillér termelői árkiegészítést kell fizetni.

A rendelet 2. §-a pedig kimondja, hogy azoknak a juttató gazdáknak, akik folyó évi augusztus 15-ig a Futurának vagy igazolt bizományosának több birkagyapjút, illetőleg folyó évi október 15-ig több báránygyapjút szolgáltatnak be, mint amennyit az 1941. évben ugyanebben az időszakban a Futurának vagy igazolt bizományosának, illetőleg vásárlásra jogosított gyárosnak vagy kereskedőnek beszelgáltattak: a múlt évben beszolgáltatott mennyiségben felüli gyapjútöbbletét a tavalyi 120.000. számú árkormánybiztos rendelet VII. fejezetében meghatározott és a fenti, a folyó évre megállapított termelői árkiegészítéssel növelt áron felül termelési prémiumot kell fizetni. Ez a termelési prémium a birkagyapjúnál — a közepfinom fésűs „A” 30-31%-os alapminőségre vonatkoztatva — a beszolgáltatott gyapjútöbblet minden kg-ja után 2 — P. a báránygyapjúnál pedig — az „A” 30-31%-os mérnöki báránygyapjú alapminőségre vonatkoztatva — a beszolgáltatott gyapjútöbblet minden kg-ja után 1 30 pengő. Ezt a termelési prémiumot minden levonás nélkül kell kifizetni.

A rendelet 3. §-a szerint a termelési prémium kifizetését a Futurától kell kérni, bővebbet erre nézve a Futura által a közellátásügyi miniszter jóváhagyásával kiadott Tájékoztató közöl. Az igényjogosultságot a Gyapjúbecslő Bizottság állapítja meg, vitás esetben pedig a gyapjúbecslő fellebbezési bizottság dönt végérvényesen. A termelési prémiumra vonatkozó igényjogosultság elbírálásához a Tájékoztató szerint szükséges hátsági vagy egyéb okmányokat az igénylő saját költségére köteles beszerezni.

A rendelet 4. §-a kimondja, hogy a 2. §-ban megállapított termelési prémiumot az 1941. évi mennyiséggel szemben beszolgáltatott 1943. évi nyírási gyapjútöbblet után is ki kell fizetni, ha a birkagyapjút 1943. évi augusztus 15-ig, illetve a báránygyapjút 1943. évi október 15-ig a Futurának, vagy igazolt bizományosának beszelgáltatták. Az e rendelet hatálybalépése után megszerzett többletállományról, illetve az e rendelet hatálybalépése után (folyó hó 15-től kezdve) létesített új juhászati állományáról nyírt birkagyapjú után termelési prémium nem jár. Ellenben 1943-ban a termelési prémiumot az 1942. évi szaporulatból létesített új juhászati állományáról, valamint az 1942. évi saját nevelésű, vagy megszerzett szaporulatból nyírt gyapjútöbblet után is ki kell fizetni. Minthogy a múlt évben megállapított gyapjúalapár kg-kint 4 30 P. ezt a közellátásügyi miniszternek 64.200. számú rendelete a termelői árkiegészítéssel, vagyis 50 fillérel kg-kint 4 80 pengőre emelte. Az 1941. évben beszolgáltatott mennyiségben felüli gyapjútöbbletért pedig a kg-kint 2 — pengős termelési prémium is jár, vagyis a többletgyapjú kg-kint ára 6 80 pengő. Az új gyapjúrendeletre vonatkozó észrevételeinket lapunk mai számának más helyén közöljük.

MAGYAR OLTÓANYAGTERMELŐ INTÉZET R.T., BUDAPEST

Központi iroda: IX., Lónyay-utca 12. Tel.: 187-973. • Szérumtelep: X., Kőbányai-út 53. Tel.: 149-089 és 148-947

Sürgőny cím: **MAGYOLTO** Budapest.

TERMELI

az állatgyógyászatban használatos oltóanyagokat és szérumokat.

A káli műtrágyák legmagasabb ára.

A közlelőbiztonság miniszter 58.778. számú rendeletével folyó hó 11-től kezdődő érvénnyel újonnan szabályozta a külföldről behozott káli sók (káli műtrágyák) legmagasabb fogyasztói árát, amelyet métermázánként a következőképpen állapított meg:

Table with 2 columns: 'Legmagasabb 40%-os KOF tartalmú káli só (káli műtrágya) (tömeg)' and 'Legmagasabb 40%-os KAO-t tartalmazó káli só (káli műtrágya) (tömeg)'. Rows a-f list different quantities and types of fertilizer.

A fenti a) és b) pontokban felsorolt árak a Németországból, a c)-e) pontokban felsorolt árak a belföldi raktárból az ország bármely rendes nyomatvú vasútvonalára bérmentve érkező küldeményekre, míg az f) pontban megjelölt árak a kereskedő raktárban történő átvétel esetére vonatkoznak. A fenti árakhoz az a) és b) pontokban feltüntetettek kivételével a papírszak ára fejében métermázánként 1,- P számítható hozzá.

Az ipari célokra szolgáló legmagasabb 95% K₂S₂O₈-et tartalmazó kénvas káli legmagasabb fogyasztói ára 30% K₂S₂O₈-et tartalmazó alapján, helyt Stassfurt vasútvonalon vasgöngyörű 100 kg-onként ömlesztve 28-50 P, 50 kg-os papírszakokban pedig métermázánként 29-40 P.

A tavalyi és ennél régebbi termései széna- és szalmakészletek zár alá helyezése és igénybevétele.

Folyó hó 12-én jelent meg a hivatalos laphon a 2270. M. E. számú kormányrendelet a széna- és szalmakészletek zár alá helyezéséről és igénybevételeéről, továbbá a széna- és szalmaprések bejelentési kötelezettségéről. A rendelet értelmében az, akinek birtokában 1941. évi és ennél régebbi termései széna, lucerna, lóhere, zabosbuckonyó, muhar, buffacim- vagy más széna, illetőleg sarjuszéna, továbbá takarmány- vagy alomszalma van, ha e széna- vagy szalmafélek mennyisége külön-külön meghaladja a 100 métermázást, köteles az egész széna- és szalmakészletét bejelenteni. Takarmányszalma alatt a tavaszi árpa- és zabszalmát, a magra természetű hereféleségek és hüvelyesek szalmáját, a muhar- és köleszalmát kell érteni, alomszalma alatt pedig az őszi árpa- és zabszalmát, az őszi és tavaszi búza- és rozszalmát, valamint a maggyérés céljából termesztett köles- és muharzalmát kell érteni. A közlelőbiztonsági miniszter a földművelésügyi miniszterrel egyetértve ez, a bejelentési kötelezettséget az 1942. évi termései széna- és szalmafélekre is elrendelheti. A bejelentésre kötelezettek a birtokukban lévő széna- és szalmaprés is kötelesek bejelenteni. A készleteket, valamint a préseket a rendelet hatálybalépésétől számított 8 nap alatt, vagyis folyó hó 20-ig kell a közlelőbiztonsági miniszternek bejelenteni. A széna- és szalmafélek vételével és eladásával foglalkozó kereskedők készleteiket elsősorban azok mennyiségére való tekintettel nélkül, a jövőben pedig havonként kötelesek minden hónap 5. napjáig a Magyar Mezőgazdák Szövetkezeténél bejelenteni. A bejelentés alá eső szénát és szalmát folyó hó 12-től kezdve csak a közlelőbiztonsági miniszter engedélyével lehet felhasználni, vasúton vagy hajón szállítani pedig csak szállítási igazolvánnyal vagy a Magyar Mezőgazdák Szövetkezetének bélyegzőjével ellátott fuvarlevél alapján szabad.

A bejelentési kötelezettség alá eső szénát és szalmát folyó hó 12-től kezdve hatóság zár alá helyezettnek kell tekinteni, ami alól kivétel a gazdaság körében bejelentett, illetőleg az esetleges hatósági felülvizsgálat során helyesbített és a gazdaság részére szükséges készlet. Ennek megengedett mennyiségére vonatkozólag a rendelet úgy intézkedik, hogy gazdasági szükséglet címén bejelenthető szénából a folyó évi május hó 31-ik napjáig, szalmából a folyó évi június 31-ik napjáig számított az a mennyiség, amelyre a készlet birtokosának szolgálati illetmény vagy természetben fizetendő más hasonló tartozás teljesítésére, illetőleg állatok takarmányozására és állomására van szüksége. Ha a bejelentő ilyen címenek feltűnően nagy mennyiséget jelentene be, a közlelőbiztonsági miniszter, illetve a városi polgármester a mennyiségére vonatkozóan bejelentett adatokat a bejelentő rendes és szokásos gazdasági szükségletének megfelelően helyesbítheti.

Az e kormányrendelettel zár alá helyezett szénát és szalmát a közlelőbiztonsági miniszter rendelkezése alapján a Magyar Mezőgazdák Szövetkezet a mindenkor hatóságilag megállapított áron készpénzfizetés ellenében igénybe veheti és azt a széna- és a szalma birtokosa köteles rendelkezésre bocsátani.

A rendelet melléklet gyanánt közli a készletek, továbbá az állattalomány és a prések bejelentésére szolgáló bejelentőlap, valamint az egyes bejelentések összesítésére szolgáló és az előjárások által kitöltendő kimutatás úrlapjának mintáját.

A vasúti kocsik gyors kirakásának biztosítása.

Lapunk múlt számában a 386. oldalon ismertettük a közlelőbiztonsági miniszternek 63.462. számú rendeletét, mely megtiltotta a legutóbbi felemelt vasúti fekbér-, kocsiallaspénz- és kirakási díjfübblet

átállítását a vevőkre. E rendletet az tette szükségessé, hogy a jelenlegi rendkívüli viszonyok között fokozott nemzetgazdasági jelentősége van annak, hogy a vasúti szállítások a rendelkezésre álló kocsialomány legteljesebb kihasználása mellett minél gyorsabban bonyolódjanak le és egyes vasúti kocsik felesleges veszteséget, továbbá az állomásokon ne okozzon súlyos zavarokat a gazdasági élet vérkeringésében. Ennek előmozdítása érdekében emelte fel a kormány — mintegy büntetési jelleggel — a fekbért, a kocsiallaspénzt és a kirakási díjakat a nehogy a szállított élelmiszer- és áru- és értékek alól kibújhasson, úgy intézkedett a közlelőbiztonsági miniszter, hogy ezt a díjmelet magának a szállítónak kell viselnie, minél előbb érdekében áll, hogy az egyes szállítványok kirakását és elfuvarozását a rendelkezésre álló idő alatt el ne mulasztja.

A karbid forgalmának és az acetilén gáz előállításának szabályozása.

Az iparügyi miniszter folyó hó 20-án kezdődő hatállyal újonnan szabályozta a kalciumkarbid raktározását és forgalmát hozta át, úgyszintén az acetilén gáz előállítását és felhasználását 23.800. számú rendeletében, amelyet a hivatalos lap folyó hó 11-én szájta közölt.

A rendelet I. része előírja, hogy kalciumkarbidot csak szaraz, leg- és vízmentesen lezárt és vasból, feketebádógból, ömlesztett vasbádógból vagy fehérbádógból készült tartályokban szabad tárolni és forgalombahozni. Szabadban pedig karbid csak úgy raktározható, hogy a raktár az épületektől legalább 5 méternyi távolságban legyen és a raktárteret minden oldalról a tartályoktól legalább 1 méternyi távolságban a bejárat és az állást megakadályozó korlátal vagy drótraccsal kell körülvenni, a karbidtartályokat pedig a föld szintétől legalább 30 cm-nyi magas emelvényen kell elhelyezni. 10 kg-nál nem nagyobb tömegű gázfejlesztők helyiségeiben legfeljebb 120 kg, nagyobb gázfejlesztők helyiségeiben pedig legfeljebb 240 kg karbidkészlet tartható, 1000 kg-on felüli mennyiségű karbidkészletet csak szabadban vagy teljesen különálló raktárépületben szabad tartani és annak közelében a dobányzást szigorúan el kell tiltani.

A rendelet II. része az acetilén gáz fejlesztő, készülőkre és azok tartozékaira vonatkozó előírásokat foglalja össze, a rendelet III. része pedig az acetilén gáz fejlesztő telepekre, vonatkozó előírásokat és a telepengedély megadására vonatkozó szabályokat foglalja össze.

Az atraktakarmánykészletek bejelentése.

A hivatalos lap április 11-én 2260. M. E. szám alatt kormányrendeletet közölt az erőtakarmányok forgalmának szabályozásáról. A rendelet értelmében bejelentési kötelezettség terheli azokat az ipari üzemeket és mezőgazdasági mellékipari üzemeket, amelyek a rendelkezésben felsorolt malomipari, olajipari, sörgyári, cukorgyári, szeszgyári, keményítógyári, állati eredetű, továbbá szalattakarmányokból készült erőtakarmányokat állítanak elő. Bejelentési kötelezettség terheli továbbá azokat a kereskedőket is, akik ezeket a takarmányokat üzletszerűen raktározzák el vagy forgalmába hozzák.

Az erőtakarmány készleteket az április 11-én állapított megjelölésen kell bejelenteni legkésőbb április 19-ig a Magyar Mezőgazdák Szövetkezetnek. A bejelentésre szolgáló úrlapot a közlelőbiztonsági miniszter elrendelheti. A készletkimutatásokat a közlelőbiztonsági miniszter ellenőrizheti fogja s e célból a bejelentésre kötelezetteknek kimutatást kell vezetniük készleteikről.

A bejelentett erőtakarmányokat zár alá helyezik úgy, hogy azokat felhasználni, feldolgozni csak a rendelet előírásait szerinti szabad. A zárólt készleteket a közlelőbiztonsági miniszter rendelkezése alapján a Magyar Mezőgazdák Szövetkezet a hatóságilag megállapított illetőleg a piaci áron igénybeveszi.

A rendelet kimondja, hogy a zár alá helyezett erőtakarmányokat csak szállítási igazolvánnyal lehet szállítani.

Intézkedik a rendelet a fogyasztói szükségletek beszerzéséről is. Eszerint tejtermékek, állattenyésztési, állattudományi és állattartó erőtakarmány szükségletüket az igénybevevők készleteiből a Magyar Mezőgazdák Szövetkezet útján szerezhetik be. A fogyasztói szükségletek beszerzése céljából igénybejelentést kell tenni.

A továbbiakban a rendelet intézkedik a termelési szerződések alapján előállított erőtakarmányok forgalmáról és felhasználásáról, továbbá az erőtakarmányok behozatalának és kivitelének szabályozásáról.

A belügyminiszter felhívása könyvhakerti vetemények termesztésére.

A belügyminiszter 28.000. számú korrendeletével felhívást küldött az ország valamennyi törvényhatóságának és a kárpátaljai közigazgatási kirendeltségeknek. A miniszter felhívja a figyelmét arra, hogy közérdekből mezőgazdasági művelés alá kell venni minden ingatlant, akár magán tulajdonban van, akár pedig valamely önkormányzati testület rendelkezése alatt áll. Az önkormányzatoktól például magartartást várak — mondja a belügyminiszter felhívásában. A városi és községi parkokat is hasznos terményekkel, könyvhakerti veteményekkel kell bevetni. A veteményezésről különösen a népelemezést szempontokra kell figyelemmel lenni.

Rendelet a textilárak előállításának és forgalmának szabályozásáról.

A Budapesti Közlöny április 10-i számában 2220. M. E. szám alatt kormányrendelet jelen meg a textilárak előállításának és forgalmának szabályozásáról. A rendelet értelmében a közlelőbiztonsági miniszter szabályozhatja és ellenőrizheti a polgári lakosság ellátására szolgáló textilárak forgalmát, elosztását és felhasználását. A közlelőbiztonsági miniszter az iparügyi miniszterrel egyetértve megállapíthatja, hogy a polgári lakosság ellátására milyen fajtajú, minőségű és mennyiségű textilárak szabad készíteni.

A textilárak előállításának és forgalmának szabályozásával kapcsolatos teendők ellátására a közlelőbiztonsági miniszter textilárközpont alakíthat. A textilárközpont a közlelőbiztonsági miniszter irányítása és felügyelete alatt áll és benne helyet foglalnak az érdekelt miniszterek, továbbá a szakmák kiküldöttjei és képviselői. A központ fenntartásának költségeit az érdekelt iparosok és kereskedők viselik.

Az egyesületi záróra: éjjel 1 óra.

A „Budapesti Közlöny” folyó hó 11-én közölte a kormány 2250. M. E. számú rendeletét a nyilvános helyiségek zárójárásáról szabályozási tárgyában.

A rendelet értelmében nyilvános étkezéshelyiséget vendéglátó, kávéházat, kocsma, kávéházat, kávéházat, cukrászdát, szüretet, általában étel vagy italok kiszolgáltatására berendezett egyéb helyiséget, színházat, mozgófényképtermét, szórakozóhelyet (klubot, orfeumot, varietét vagy egyéb mulatóhelyet), tantermet (színház, tánciskola), továbbá hangverseny- és előadástermét, más hasonló helyiséget, egyesületi helyiséget (szövetkezet, klubok, kaszinók, társaságok) mindazokat a helyiségeket, amelyek a lakosok és vendégek összejövetelére szolgálnak, ha rájuk nézve kisebb társaság nincs megállapítva, éjjel egy órával tovább, 1942. október 1-én nyílt után pedig éjjel 12 órával tovább nyitvatartani nem szabad. A felsorolt helyiségekben nem szabad reggeli 5 óra előtt konyvitni. Nem vonatkozik a rendelkezés vasúti vendéglőre, ezeknek a szabályait és nyitási időpontját az 1. fokú rendőrhatalóság állapítja meg.

Az említett időpont után magánlakásokban sem szabad a vendégek kijáratára céljából vendéglátó látni olyan személyt, akinek ott tartózkodása a család körében szokásos vendéglátásról kívül esik. A rendelet hatályon kívül helyezi a záróra szabályozásáról szóló, a múlt év augusztusában megjelent rendeletet. Eszerint hatályt veszítette az a rendelkezés, amely hajnali három órában állapította meg az este 10 órakor vagy később később helyiségek zárójárását. Ennek értelmében, hogy ezek a nyilvános helyiségek ezután 10 óra előtt nyithatnak ki. A korábbi rendelkezés hatályvesztéséből következik, hogy ezután a rendőri vagy közigazgatási hatóság nem engedélyezhet kivételt a zárókorlátozás alól.

A burgonyatermelők figyelmébe.

Az utóbbi időben igen sok burgonyatermelő gazda nem viszi be a termését a közlelőbiztonsági miniszter által megjelölt piacokra, mert az a tevényt van elfeledve, hogy az ilyen burgonyát a hatóság elkobozza.

Ennek az alapján tévhitnek megszüntetése érdekében a közlelőbiztonsági Hivatal ismételt felhívja a figyelmét arra, hogy a burgonyatermelők eladó burgonyájukat a közlelő piacokra — Budapesti közigazgatási terület kivételével — sekeréren bevihetik és ott közvetlenül a fogyasztóknak eladhatják. Az ilyen eladásokhoz semmiféle szállítási engedély nem szükséges. Természetesen az az eladó lehetősége a hatósággal igénybevevett, illetve zárt burgonyakészletekre nem vonatkozik.

A termelők Bynódon piacra vitt burgonyájukat a 132.000. 1942. számú önkormányzati rendelet 4. §-ában előírt ártáblaikkal felmérésével adhatják el. Ez azt jelenti, hogy az egy méternyi szalma, tételként két pengő, az egy-öt métermázásig terjedő tételként pedig egy pengő ártáblaikkal számítható fel mássáknál. Az öt mázat meghaladó burgonyamennyiségnek egy tételben történt eladás esetén ártáblaikkal számítható fel.

Felmenték a népruházati ártó mennyiségi követelt.

Az illetékes tényezők, mint ismeretes, már régebben egy határozattal, hogy a népruházati ártó nagy sikere és szociális fontosságát való tekintettel, kiterjesztik a mennyiségi bereteket. A textilgyári és dékgyári képviselőkkel s az ártó számára formáló textilgyári vállalatokkal folytatott megbeszélés után így döntöttek, hogy az ártó körében az eredetileg terbe vett 8 millió méter textilanyag helyett 10 millió méter hoznak kedvezményes áron forgalmába. Az elvárt ártó mennyiség e nagymértékű felmentésére lehetővé teszi, hogy a népruházati ártóba olyan szerényebb jövedelmű kispolgári és kisgazdatiségeket is bekapcsoljanak, melyek abban eddig nem vettek részt.

A népruházati ártót egyenként a most alakuló Textilközpont fogja lebonyolítani, mint működési körének első fontosabb program-pontját.

Ártótervezést kapnak azok a gazdák, akik október 12-é és december 6-á között adták el burgonyájukat.

A Belföldi Burgonyakereskedelmi Egyesülés és a Magyar Burgonyatermelői Egyesülés azoknak a termelőknek, akik 1942. október 12-é és december 6-á között, akár önkéntes felajánlással, akár igénybevétele útján, burgonyavásárlási igazolási lap-pal igazoltan burgonyát vasúton, illetve átvett, a földművelésügyi miniszter által felhatalmazása alapján fajtánként és mássáknál a következő ártótervezést fizeti:

- Értékesítési: nyári rózsá 1.85 P, Gül Baba 1.80 P, őszi rózsá 1.90 P, Ella 1.50 P, Woltmann, aranyalma, gondró, kameka, Áldá 1.15 P, Krüger, Teodora 0.95 P; ipari: Woltmann 0.85 P, Krüger 0.45 P és Ella 1.10 P. Az ártótervezést április 14-től kezdve az ország egész területén a Mezőgazdasági Termelők Egyesült Szövetkezetének a rakodási hely szerint illetékes kirendeltsége vagy főbizományosa fizeti ki a „burgonyavásárlási igazolási lap”-ok ellenében, függetlenül attól, hogy melyik egyesület vette át a burgonyát. 1942. május 15-én után jelentkezéseket figyelembe nem vesznek.

Felvilágosításokat nevezett egyesületek vezetősége, Budapest (V. Deák Ferenc-utca 6., telefontel. távbeszélő 18-90-01), vagy 18-99-09) és a szövetkezet vidéki kirendeltsége vagy főbizományosa ad.

Új vízügyi műszaki hivatalok felállítására.

A földművelésügyi miniszter folyó hó 11-én kiadott 121.287. számú rendeletével az állami vízügyi műszaki szakszolgálat keretében 3 új vízügyi műszaki hivatalt állított fel, mégpedig a vízterek nyilvántartására, felmérésére és ideiglenes tervek készítésére a m. kir. Vízterületi Hivatal, továbbá a Tisza és mellékfolyóinak szakszolgálati munkálatok, valamint a szegedvidéki vadászati rendezési munkálatoknak rendezésére a Tiszai és Körösi Körtrészek m. kir. Vezetőségét Szegeden és végül a Zagyva és Tarna folyók rendezési munkálatának elvégzésére a Zagyvaszabályozás M. Kir. Építési Kirendeltségét Budapestben.

MAGYAR MEZŐGAZDÁK ÁLLATÉRTÉKESÍTŐ RÉSZVÉNYTÁRSASÁGA, BUDAPESTEN V., ALKOTMÁNY-UTCA 29. SZÁM. TELEFON: 111-310, 112-914. Sürgőny cím: MEGALIER, BUDAPEST. Foglalkozik: Mindennemű tenyész- és haszonállat vételével és eladásával, beállítás anyag szállításával és beszerzésével, hízalási hitelek nyújtásával. Gazdatársadalmi intézmény. Mindennemű állatkezelés legelőnyösebben lebonyolítunk. Meghívásra a szakértőnket a helyszínre küldjük. ÁLLATSZÁLLÍTMÁNYOK CÍMZENDŐK: BUDAPESTRE: szarvasmarha, borjú, és juhoknál; Budapest - Ferencváros - Marhavásártér Sertéseknel; Budapest - Ferencváros - Sertésvásártér

Mindenkinek lehet saját távgepírókészüléke.

A kereskedelemügyi miniszternek a hivatalos lap folyó hó 11-ik számában közzétett 222.434. számú rendelete rendszeresíti a magán-távgepírószolgálatot. A postánál helyi, távolsági és különleges távolsági előfizetői minőségben lehet a magán-távgepíróforgalomba felvételt kérni. A távgepíróberendezést az előfizető saját költségén szerzi be és az az ő tulajdona. Idegen központhoz való csatlakozás esetében a költség nem lehet kevesebb 5000 pengőnél. A berendezést csak az előfizetőtől, hozzátartozóitól és alkalmazottaitól eredő, vagy ezeknek szülő közlemények feladására, illetve átvételére lehet felhasználni. Az előfizetői állomások fő-, mellék- és társállomások. Ezek létesítésének feltételei általában ugyanazok, mint a távbeszélőszolgálatban.

A távirószolgálatban való belépés díja 50 pengő, a havi alapdíj 20 pengő, a készülék karbantartási díja havonta 20 pengő, a legkisebb levelezési díj havonként 50 pengő. Vonalfenntartási díj címén az előfizető készülsége és a központ között a vonalhossz minden 100 méter után havonta 20 fillért kell fizetni, a különleges távolsági előfizetők által fizetendő jövedéki kárpótlás pedig havonta 200 pengő. A mellékállomások és a társállomások alapdíja és legkisebb levelezési díja mérsékeltőbb. A helyi levelezési díj 3 perccenként 15 fillér, a távolsági levelezési díj napszak és távolság szerint változik.

A gazdák egymástól vásárolhatóak vetőmagot.

Tekintettel a sürgős tavaszi munkára, a földművelésügyi miniszter felhívja a gazdaközönsgét figyelmét arra, hogy az illetékes, községi előjáróság igazolása alapján a közellátási felügyelőktől beszerezhető engedéllyel az illető vármegye területén bármely gazda szabadon vásárolhat gazdatársától kukorica-, árpa-, zab- és burgonyavetőmagot, illetve gumót.

A késői tavasz, a meggyorsított irami munka és az előkészített földek állapota halasztást nem tűr és a kormányzat gondoskodni kíván a gazdákra azzal a könyviteléssel, hogy mindenki a legközelebbi és legrövidebb úton vásárolja meg a szükséges vetőmagot, hogy a vetési munkák — mint országos érdek — sehol késedelmet ne szenvedjenek.

A gazdák tehát igyekezzenek vetőmagszükségletüket minél hamarabb kielégíteni.

A szükséges engedélyt az illetékes községi előjáróság igazolása alapján a vármegyei közellátási felügyelő a legrövidebb úton kiadja, tehát minden gazdának érdeke, hogy ezt a kivételes engedélyt saját érdekében felhasználja.

Rendelet a textilközpontról felállításáról.

A hivatalos lap folyó hó 12-én közölte a közellátásügyi miniszter 104.840. számú rendeletét a textilközpontról felállításának és működésének szabályozásáról. A textilközpontról feladatok a polgári lakosság ellátására szükséges textilárúkról való gondoskodás, a feldolgozatlan árúk felosztása az iparosok között, a textilárúk gazdaságos felhasználásának irányítása, a fogyasztók szükségleteinek megállapítása, a textilárúknak a forgalombahozó kereskedők között való elosztása és a ruházati akciók lebonyolítása.

A rendelet a továbbiakban megállapítja a textilközpontról irányító és intéző szervezetét.

Illetékes tájékoztatás a magyar hadifoglyok hazaszállításáról.

A még Németországban lévő magyarvonnakozású jogoszláv hadifoglyok hazaszállítására vonatkozóan illetékes helyről tájékoztatásul a következőket közlik:

A M. Kir. kormány közbenjárására a Németországban lévő magyarvonnakozású jogoszláv hadifoglyok nagyrésze már hazakerült. A hadifoglyok hazaszállítása február hónap megakadt, aminek az okai szállítási nehézségek voltak, főleg azonban az, hogy a felépett fertőző betegségek miatt az egyes hadifoglyótáborokat zárlat alatt kellett tartani. Eddigi értesülés szerint a járványoknak nincsenek magyar áldozatai. A zárlat alól történt feloldás következtében a hadifoglyok hazaszállítása ismét megkezdődik és remélhető, hogy a még haza nem tért hadifoglyok most már rövidesen hazakerülnek.

Amennyiben a még Németországban lévő hadifoglyok hozzátartozói eddig nem kérték volna a hadifogly hazahozatalt, úgy azok — de csak azok — levelezőlapokon közöljék a honvédelmi minisztérium 21. osztályával (Budapest, V., Falk Miksa-utca 9.) az alábbi adatokat: a hadifogly neve, rendfokozata, polgári foglalkozása, születési helye és ideje, vallása, nemzetisége, lakhelye, foglyótáborának jelzése és száma, fogollyszáma, valamint a kérelmező neve és lakása.

Akik egyben már kérték a hadifogly hazaszállítását, újabb kérelmet ne terjesszenek elő, mert ez csak zavart és munkatöbbletet okozna és hátráltatná a hazaszállítást. A hazaszállítás díjtalan és ezért semmiféle hatóságokhoz sem külön kérvényt, sem okmányokat előterjeszteni nem kell, kijárók és közvetítők közreműködése pedig teljesen céltalan, sőt káros.

Az állati erővel folytatott teherfuvarozó iparban felszámítható legmagasabb fuvardíjak.

A közellátásügyi miniszter 56.900. számú rendeletével újonnan szabályozta folyó hó 12-én kezdődő hatállyal Budapest székesfővárosára és környékére vonatkozóan az állati erővel folytatott teherfuvarozásnál felszámítható legmagasabb fuvardíjakat, mégpedig az egy- és kétlovas fogat után felszámítható egész napi és fél napi fuvardíjat, továbbá az előfogatdíjat és a mely talajnál felszámítható pótdíjat, évszintén a fuvarnak napi 10 órát meghaladó időtartamára óránként felszámítható legmagasabb tárolódíjat. Külön rendelkezik a rendelet a súly szerint felszámítható fuvardíjakról, valamint a fűzőanyagok fuvarozásánál felszámítható legmagasabb segítségfuvardíjakról, végül pedig a magaslatti és hegyvidéki pótdíjról, a hópótdíjról és a távolsági pótdíjról.

A tűzifa legmagasabb árának módosítása.

A közellátásügyi miniszter 57.900. számú rendeletével hatályon kívül helyezte a múltévi 108.900. számú kormánybiztosi rendelettel megállapított, a kereskedők által a legmagasabb leadóállomási árakhoz felszámítható összegeket, s ezek helyett újakat állapított meg három csoportban Budapestre, a törvényhatósági és megyei városok területére, továbbá nagy- és kisközségek területére vonatkozóan, mégpedig külön-külön a telepen vagy raktárban és a házhoz szállítva, lakásba, illetve pincébe lerakva eladott tűzifára vonatkozóan. Az új kereskedői ártöbbleteket a hivatalos lap folyó hó 12. száma közölte.

A leventefoglalkozások szüneteltetése.

A honvédelmi miniszter 123.116. számú rendeletével elrendelte a tavaszi mezőgazdasági munkák idejére, folyó évi május 15-ig, a leventeképzés szüneteltetését az elmaradt mezőgazdasági munkálatok pótlása érdekében. A leventefoglalkozások alól a rendelet szerint csak a mezőgazdasági munkában érdekelt leventék menthetők fel, amire a miniszteri rendelet az egyes járási és városi leventeparancsnokságokat hatalmazta fel. A mezőgazdasági foglalkozású leventéknek időleges felmentése általában nem érinti a leventeegyesületi életet. Az érdekelt leventeparancsnokságok a rendelet értelmében a leventefoglalkozás szüneteltetésének szükségességét az érdekelt elsőfokú közigazgatási hatóságokkal egyetértően tartoznak — szigorú mérlegelés alapján — megállapítani. Olyan esetekben, ha a járási, illetve városi vagy Budapestben a kerületi leventeparancsnokság nem tudna megegyezni az érdekelt elsőfokú közigazgatási hatósággal, ki kell kérni a területileg illetékes hadtest leventeparancsnokság döntését.

Milyen kávépótlószerek hozhatók forgalomba.

Az érvényben levő élelmiszerrendeletek szerint háromféle kávépótlószert hozható forgalomba: kávékonzerv, kávépótló (kávé helyett használatos pótlószert) és kávépótlék (kávéval összeköveve alkalmazható kiegészítő anyag). Ezt a háromféle pótlószert csak zárt csomagban szabad árusítani. Ha a kávépótlószert egyféle anyagból áll, akkor olyan kávénak kell nevezni, mint az anyaga. A rozskávé név azt jelenti például, hogy rozsból pórkávéval készült kávépótlószert.

A marhabőgöly kötelező irítása.

Folyó hó 15-én jelent meg a hivatalos lapban a földművelésügyi miniszternek 62.000. számú rendelete, melynek értelmében mindenki köteles szarvasmarhát évenként április 15. és június 30. között időnként megvizsgáltatni és az azokon található marhabőgöly-lárvaikat elpusztítani. Marhabőgöly alatt a nagy marhabőgölyt, másnéven marhabagócsot (hypoderma bovis) és a kis marhabőgölyt (hypoderma lineatum) kell érteni.

Legelőre kihajtani csak azt a szarvasmarhát szabad, amelyen a marhabőgöly-lárvaikat az előszűrés előtt elpusztították. A legelő birtokosa köteles a rendelkezés megtartását ellenőrizni s az esetleg talált marhabőgöly-lárvaikat a szarvasmarha birtokosának a költségére elpusztítani. Az állandóan legelőn tartott szarvasmarhák pedig a legelő birtokosa köteles évenként megvizsgáltatni vagy megvizsgáltatni és a marhabőgöly-lárva elpusztításának költségeit viselni.

E rendelet rendelkezéseinek megtartását a helyi állategészségügyi hatóság és a hatóság állatorvosok ellenőrzik s amennyiben az állattulajdonos vagy a legelőbirtokos nem tenne eleget bőgöly-pusztító kötelességének, arról a helyi állategészségügyi hatóság az illetők költségére gondoskodik.

Állatvásárra, tenyésztőállatvásárra, állatkiallításra, állatdíjazásra csak azt a szarvasmarhát szabad felhajtani, amelyen a marhabőgöly-lárvaikat a felhajtás előtt gondosan elpusztították. Ez a rendelkezés nem vonatkozik a vágóállatvásárra felhajtott szarvasmarhákra.

Szabályozták a brikettárakat.

A közellátásügyi miniszter 58.000. számú rendeletét adott ki a hazai brikettgyárakban termelt és országbázehozott különböző brikettfajták árának megállapítása tárgyában. Az új árak megállapítását a Salgótarjáni R.-T. brikettgyárban termelt dorogi szurkos brikett árát q-kint 4.10 pengőben, a nagymányoki brikett árát q-kint 4.70 pengőben, a dorogi kokszbrikett árát q-kint 7.10 pengőben állapították meg. A Magyar Általános Közszénbánya R.-T. brikettgyárban termelt tatabányai szurkos brikett új ára q-kint 4.10 pengő, a tatabányai félkokszbriketté 5.90 pengő, a Dunagőzhajózási Társaság pécsi brikettgyárban termelt lisztes dióbriketté q-kint 4.75 pengő, a szurkos dióbriketté q-kint 4.75 pengő, az 5 kg-os téglas- és tojásbriketté q-kint 4.75 pengő, a kőfőanyag nélküli dunabriketté q-kint 3.70 pengő, az obudai brikettgyárban termelt lisztes dióbriketté q-kint 6.05 pengő, a szurkos dióbriketté q-kint 6.05 pengő, a Nagybatonyi-Ójlaki nagybatonyi gyárban termelt szurkos briketté q-kint 3.40 pengő, a Pécsi Kokszművek R.-T. által termelt pécsi félkokszbriketté pedig q-kint 5.90 pengő.

Az új brikettárak szabályozásával egyidejűen megállapították a briketttel felszámítható maximális nagykereskedői haszonfölteket is. A rendelet értelmében a saját számlára vásárló nagykereskedő saját eladási árához 10 tonnáig vagononként legfeljebb 15 P bruttó hasznot számíthat hozzá. A rendelet a kihirdetéssel egyidejűen már életbe lépett.

Az ipari anyaggyártás újraszervezése.

A folyó hó 10-án hatályba lépett 2340. M. E. számú kormányrendelet az egyes ipari anyagkészletek zár alá vétele és esetleges igénybevétele, továbbá az ipari nyersanyagok és termékek előállításának, forgalmának és felhasználásának szabályozása következtében szükséges igazgatási tennivalók ellátására Ipari Anyaghivatal felállítására hatalmazza fel az iparügyi minisztert és egyidejűleg megszünteti az 1930-ban megszervezett Ipari Anyaggyártási Bizottságokat. Javaslatával és véleményadás céljából az iparügyi miniszter Ipari Anyaggyártási

kodási Tanácsot állít fel, amelynek elnökét, elnökhelyettesét és tagjait az iparügyi miniszter nevezi ki és ugyancsak ő állapítja meg szervezeti és ügyviteli szabályait.

E kormányrendelet végrehajtása céljából f. hó 10-án adta ki az iparügyi miniszter az ipari anyaghivatal felállításáról szóló 24.800. és az ipari Anyaggyártási Tanács megszervezésére vonatkozó 24.900. számú rendeleteit. A Tanács tagjait felerészben az általa jelölésre felszólított érdekképviseletek jelöltjei közül nevezi ki a földművelésügyi miniszter.

A borvizsgálati díjak új megállapítása.

A földművelésügyi miniszter folyó hó 16-tól kezdve újonnan szabályozta a legutóbb 1926-ban megállapított borvizsgálati díjakat, külön-külön megállapítva a belföldi forgalomban, valamint a külföldi forgalomban felszámítható borvizsgálati díjakat.

Pótcukora dag kiutalása méltóságos céljára.

A pénzügyminiszter 99.143. számú rendeletével a folyó évi tavaszi időnyre méhcsaládonként megállapított 2 kg tiszta cukor felül méhcsaládonként további 1 kg tiszta cukor pótdag felhasználását engedélyezte s ennek igénylésére, az engedély kiszolgáltatására, valamint a hatóságok által vezetendő nyilvántartás lezárására a 1. évi 76.400. számú pénzügyminiszteri rendeletben feltüntetett határidőket 30 nappal meghosszabbította.

KÖNYVISMERTETÉS.

Széchenyi István gróf szövetségi világnézete.

— Dömötör László dr. tanulmánya.

Hasznos szolgálatot tett a szövetségi ügynek Dömötör László, a *Hangya* elnöke, amikor külön füzet alakjában is megjelentette *Széchenyi Istvánról* szóló és a *Magyarországi Szövetkezetek Szövetsége* közgyűlésén előadott tanulmányát. A százéves évforduló alkalmából a magyar társadalomnak sok egymástól különböző rétege igyekezett a saját vezérlő eszméinek értelmi szerzőjeként Széchenyit feltüntetni és sok gazdasági ágazat vallotta őt több-kevesebb joggal alapítójának. Ez érthető és semmi esetre sem gáncsolható. Hiszen Széchenyi lángelméje világot gyújtott az egész magyar köz-, társadalmi és gazdasági élet évszázados ugarán. A róla írt klasszikus dráma szerint ő volt az a fátyla-hörvöz, akinek nyomán lángok keletkeznek. És az is bizonyos, hogy *nincs a magyar életnek olyan rejtett zuga, amelybe ez a nagy gondolkodó szellemi reflektorral be ne világított volna.*

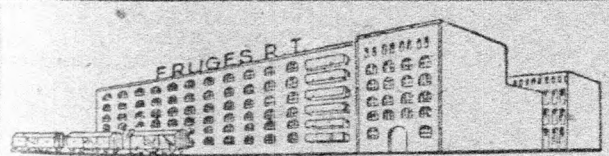
Kérdhető volna, vajon nem anakronizmus-e Széchenyit a szövetségi eszmével kapcsolatba hozni. A kételkedők olvassák el Dömötör László tanulmányát. Ebből meggyőződhetnek mindenki, aki a magvetés biológiai folyamatával csak szemernyi is tisztában van, hogy igenis a *szövetkezeti eszme n agját, korát messze megelőzve, Széchenyi István hirtette el a fogékony magyar lelkekben, a kikett esemete hivatott kertésze és nagyranövelője* pedig magyar földön *Károlyi Sándor* gróf volt.

Olvasmányának is érdekes, ahogyan Dömötör László ezt az igazságot rövid tanulmányában fokról-fokra kibogozza és kétségtelenné teszi. Fegyelmeltet jogász logikával, pompás, színtiszta magyar nyelven épül fel ez a tanulmány és nincs benne egyetlen szuperlatívusz sem, hanem az a kép, amelyet a szerző a Hítel, Világ és Stádiumból vett idézőekkel mozaikszerűen fest, meggyőző, színes és tökéletes. Az az érzésünk, hogy Dömötör László könnyed stílusban, kedvesen csevegve mond el és bizonyít igazságokat, amelyek az ő gondolkodó lelke mélyén régen megértek, kiforrottak a nyilvánosság számára.

Nem akarunk, talán nem is volna illő a rövid tanulmányból idézni, csupán a bizonyítandó tételt írjuk ide úgy, ahogyan azt Dömötör László megfogalmazta: „Széchenyi világnézetét és tevékenységét teljesen a szövetségi elvek hatották át”. Ahogyan ezt a tételt a szerző módszeresen bizonyítja, eszünkbe juttatja a tudós matematikai professzort, aki a fekete táblán krétával végzett művelete végére a szokásos rövidítéssel befejezőként ezt írja fel: *Quod erat demonstrandum!* A bizonyítás pedig sikerült, mert a számtani műveletek a kétszerkettő örök igazságán alapulnak.

(v. gy.)

HIRDESSZEN LAPUNKBAN

„FRUGES“
Terménykereskedelmi Részvénytársaság
 Európa egyik legnagyobb és legmodernebb
vetőmagnisztító telepe
 Budapest, IX., Soroksári-út 44.

Központi iroda:
 Budapest, V. kerület, Szabadság-tér 15. szám
 Telefon: 125—537, 126—694 sor.
 Tözsde: 119—127. Telep: 144—219.

Vállaljuk a M. Kir. Földművelésügyi Minisztérium 80.900/1941. sz. rendelete alapján megalakított Magyar Takarmány mag Termesztő Egyesülés keretén belül **lucerna, lóhere, fehérhere, biborhere, szöszbükköny, tavaszbükköny, baltacim** és az összes fűmagféléseket, továbbá saját hatáskörünkben **borsók, mustármag, tavaszbükköny, kopaszárpa, stb. szerződéses termeltetését.** Vállaljuk továbbá az összes heremagvak, bükkönyök, hüvelyesek, olajos magvak, répamagvak, stb. **bértisztítását, zsizsiktelentését és osztályozását.**

Szemle a bel- és külföldi folyóiratokban, évkönyvekben, önálló művekben megjelent mezőgazdasági érdeklő újabb kutatások és kísérletek eredményéről. Szerkesztő: *Grenczer Béla* m. ki. mezőgazdasági kísérletügyi főigazgató, Budapest, 1942.

A Szemle, mint a Kísérleti Közlemények melléklete, de önállóan is X. évfolyamában jelent meg és tartalmazza tömör kivonatokban a külföldi és hazai kutatások, megfigyelések eredményét, amelyet szerkesztő és munkatársai a mezőgazdasági és egyéb tudományos és szakoktatási intézmények szakfőnökei, tanárai gyűjtöttek egybe és dolgoztak fel. A most megjelent füzet több száz megfigyelést, kutatási eredményt közöl a gazdasági növénytan, talajtan, műtrágyázás, növénytaplálkozás, növényvédelem, mezőgazdasági mikológia, gazdasági időjárás, szőlő-, gyümölcs-, zöldségtermesztés, állattenyésztés, állatápolás, takarmányozás, tejgazdaság, táplálkozás, stb. köréből. A mai mindent sürgető időben, amidőn hosszú értekezések előadására alig marad idő, gazdatársadalmunk jól használhatja az eredményeket röviden közlő Szemlét. Kiadóhivatala: Budapest, II., Keleti Károly-utca 24.

Tessedik, a kalászosok mestere. Írta: *Dövényi Nagy Lajos*. (8 ad. ré. 1271.) Mezőgazdasági Művelődési Társaság kiadása, Budapest, 1942.

Tessedik Sámuel, a nagy gazda és nemzetgazda születésének 200. évfordulója ünnepéhez méltóan járul szerző fenti című életregénye, amelyben szépirodalmi feldolgozásban nyújtja Tessedik küzdelmesen magasztos és eredményekben gazdag munkásságát. A regény kortörténet, amelyben szereplők megélevednek az olvasó előtt és valamennyi felett messze kimagaslak Tessedik Sámuel szilárd célkitűzésével, erős akaratával, puritán életmódjával, másokért áldozatos eszelekedésével. A regény hőse Tessedik nagy szelleme előtt és egyszermind munkásságának glorifikálása. A Mezőgazdasági Művelődési Társaság a regény kiadásával különösen az ifjúság nevelése szempontjából hasznos szolgálatot tett és kívánatos, hogy a munka a falusi gazdakörök könyvtárában helyet foglaljon.

Újabb két év tapasztalatai a magyar rizstermesztés körül. Írták: *Obermayer Ernő* kísérletügyi főigazgató és *Somorjai Feren* kísérletügyi főadjunktus. (8 ad. ré. 16. I.) Budapest, 1942.

A rizs melegévi növény, mégis bizonyos körülmények között nálunk is sikerrel termesztelhető. A rizstermesztés körüli kísérletezések megérthetőek, hogy a kísérletezők nem akadtak arra a fajtára, amely hazai körülményeink között beválik. A szegedi M. Kir. Növénytermesztési és Növénytermesztési Kísérleti Intézetek magyarországi fajtakísérletekkel sikerült néhány helyi rizsgyedet találni, amelyek közel öt havi tenyészidő alatt 2900–3000 C foknyi összes hőmennyiséggel és 1400 napsütéses órával is megelégszenek. Ez a kívánt melegmennyiség és napfénytartam Pécs, Szekszárd, Kaloosa, Kecskemét, Szolnok, Debrecen és Nagyvárad vonalától délre legtöbbször éven rendelkezésre áll. Nevezett intézet az említett rizsfajtákkal a varsányhelyi gazdaságban 1939-ben kezdte meg a rizstermesztést. A magyar rizstermesztés még gyermekcipőkben jár, de éppen a gyermek szorul a legnagyobb támogatásra. Most azonban már a traktakon okulva, a m. ki. földművelésügyi minisztérium talajtani és növénytermesztési kísérletügyi szakintézményei erőteljes bevonásával az irányítás és szaktanács terén erős támogatóról lépett fel. Ennek eredménye a most megjelent füzet is, amely részletesen tájékoztat a hazai rizstermesztésről.

A gazdaközönség köréből.

Kukoricatermesztési kísérlet.

A múlt évben a kukoricavetés alatt arra az elhatározásra jutottam, hogy csináljak egy kísérletet. Mikor az itteni szokások szerint 24–28' sortávolsággal vetett kukorica el volt vetve, átalakítottam a vetőgépet úgy, hogy 10 holdat külön elvettem 36' sortávolságra. A szokásos háromszori kapálás után, amikor már a kukorica olyan nagyra nőtt, hogy az ember nem látszott ki belőle, akkor még egyszer keresztülhajtattam lókapával benne. A kukorica virágzása után közvetlen, még zölden, a legfelső cső felett az első büttyöknél levágtattam a szárat és feleltem a jószággal. Amikor ezzel készen voltak, átvizsgáltam a kukoricatáblát és azt láttam, hogy alig akad egy-két száron a cső alatt moly. A korábban vetett kukoricában, amelyről nem vágtattam le a cső felett a szárat, igen sok molykárt találtam.

Az így külön vetett 10 hold kukoricám annak ellenére, hogy a tavaszi esők miatt bizony jóval később került a földre, mint a többi kukoricám,

és így a varjak keléskor nagyon megirították, nagyon szépen fejlődött és gyönyörű csöveket adott. Embereim mindig mondták is, hogy itt több kukorica fog teremni, mint a többi részen. A csőfeletti szár levágása a molykár esőkkentése szempontjából is igen előnyösnek bizonyult, mert ezen a táblán jóformán semmi kárt sem tapasztaltam. Pontos eredményt csak azért nem tudok közölni, mert ősszel nagyon sok eső volt és a munkálatok annyira igénybe vették embereimet, hogy nem tudtam lemészárolni a 10 hold termését. Így csak annyit jelezhetek tapasztalataimról, hogy a mai nagy vetőmaghiányban sok vetőmagot takaríthatunk meg azzal, ha széles sortávolságra vetjük a kukoricát, a csőfeletti szár levágásával zöldségkarmányt kapunk és így esalamadétermelést is esőkkenthetjük, tehát ezáltal is vetőmagot takarítunk meg. Ezeket kívül kísérletem szerint a szár csőfeletti levágása a molykár ellen is hatékony védelemnek bizonyult. A kísérletet ez évben is folytatom, remélem, hogy sikerül eredményt elérnem.

Medgyesi György.

Hogyan szántunk kukorica alá tavasszal?

Az őszi mélyszántás termésfokozó és termésbiztosító hatása már régen nem vitás. Annyi sok jó előnye és csak nagy ritkán észlelt hátrányos következménye van (kivált különleges természetű talajon, ami országosan számba sem jöhet), hogy ha nem lennének magam is küzködő gyakorlati gazda, igazán esdálkoznék azon, hogy miért marad mégis annyi szántatlan föld egész Isten út. Akár kocsin, akár vonaton megy az ember, rengeteg tarlót, jobb esetben nyáron meghánított földet lát, amit csak a tavaszi szikkadás után kezdnek szántani. Így volt ez tavaly is, de még inkább tavalyelőtt. Az utóbbi 3 évben hamar befagyott a föld és sokáig engedett ki, úgyhogy csak rövid idő maradt ősszel, illetve novemberben és december elején a szántásra.

Felénk a búzát kukorica után vetik, ezért késői a vetése, mert nagy területen természet az elég későn érő fajtákat és mire rendben van a törés, szárhordás és tőkíndalagoslás, legtöbbször sárba szántanak és vetnek október utolján. Azután következik a repaszedés és behordás, úgyhogy ha hamar befagy a föld, alig van őszi mélyszántás a határban. Aránylag nagy darab földkelet munkálunk itt csak lóigával. A kisebb arányban természet tavaszi árpa, zab, répa alá a zendes, törekvő gazda megadja az őszi mélyszántást, de a kukorica alá még az sem, csak ha gyenge tél van, vagy későn, január derekán áll be a hideg.

Hába ismételjük tehát az őszi mélyszántás áldásos hatását, sokszor rajtuk kívülálló okok miatt nem bírjuk megadni. Egyrészt, mert nincs traktó vagy gőzeke, mint az uradalomban, másrészt a keves ember mind a törésnél, repaszedésnél, stb. van elfoglalva.

En régi tapasztalatom alapján olyan eljárást követek, ami biztosítja, hogy a korai tél se talájon készületlenül. Nyáron minden tarlót meghánított, nagyrészt csak esős után augusztus közepén vagy utolján, lentos csak az, hogy magot ne érleljen a gaz. Aratás után a hőség miatt nincs idő mindenit egyszerre megszántani, s így csak azok a földeket buktatom, amibe repé, őszi árpa, lucerna kerül, hogyha hosszú szárazság jönne is, bármikor szánthassem. A tarlószántásokat azonban lánchoronával járatom meg és ha felverődnek rajta a gyom, vagy nagy eső után nagyon kieserepednek, egyszer megfogaselem.

Ősz utolján, amikor hozzáfogok a mélyszántáshoz, mindig azt a földet szántom előbb, amibe tavaszi gabona jön és ami két éve tavasszal volt szántva. Mert ha korán beköszönt a tél és hosszú, úgy a szántó 1/3, 1/4 részét én sem bírem addig megszántani. De ha az idő engedi is, jó pár holdat akkor is hagyok a trágyázás miatt. U. i. évente kétszer szoktam kiherdani a trágyát, augusztusban és április legelején. Nyáron a már buktatott földre a legérettjét repa, repera, néha lucerna alá, amit rögtön keverőszántással beszántok, a többi a tarlóra, amit sekélyen szántok le. Tavasszal minden káros hatás nélkül úgy szoktam eljárni, hogy csak féltrágyázást alkalmazok, így még ha száraz idő jár is, nem sül meg a kukorica. Előre megállapított vetésszámom nincs, kis birtokom könnyen áttekinthetem, pontosan tudom ékre visszamenő is, hogy melyik föld mikor és milyen trágyázást és szántást kapott.

Tavasszal csak ha jó munkája van, omlos szántást kapok, megyek a földre és csak jó középnyelű szántók, hogy se nagy rögzület, se nyers földet ne hozzak fel, mert a fagy nem porlassza szét és nagyon üreges lesz a föld, amiben a kukorica nehezen bír gyökereket verni és kapaszkodni, végeredményben fejlődni. A kiszáradás ellen délen, este ellánchoronódom, vagy megfogaselem a szántást és megpirkadás után lehengerem. Vetésem nem bántom, csak ha nagy esőt kapna, fogaselem meg újra. Ezzel az eljárással a kényszerű tavaszi szántás káros hatásait

szinte teljesen kiküszöbölöm, úgyhogy a termés-eredményem sem marad hátrább az ősszel, illetve télen szántott földekénél. Hangsúlyozom, hogy csak kisebb darabon lehet azt elérni, ami két éve őszi mélyszántást kapott és nem mint tarló telelt át. A jó munka feltétele, hogy szikardt állapotban szántsuk, azonnal boronáljuk, majd hengerezzük.

Hódmezővásárhelyi pusztá.

Jankó József
Kisgazda.

A földművelésügyi miniszter debreceni beszéde.

A Tiszántúli Mezőgazdasági Kamara április 12-i gyűlésén **Bánffy Dániel** báró földművelésügyi miniszter nagyszabású beszédet mondott, amelyben a mezőgazdaság időszerű kérdéseit tárgyalta. Beszédének főbb részeit a következőkben ismertetjük.

— Soha nem volt nagyobb szükség arra — mondotta —, mint ma, hogy valóban megértsük és kölcsönös munkával támogassuk egymást. Ma, amikor rendkívüli viszonyokkal kell megküzdünk, teljes erőnkkel fenntartanunk, sőt fokoznunk kell a termelést és emellett ki kell jelölnünk a magyar mezőgazdaság új fejlődési útját is. A kormány gondoskodott arról, hogy a hadbavonultak családtagjai nagyobb segítyt kapjanak és hogy a gazdák az igénybevett lovak és kocsik ellenértékét készpénzben megkapják és így gondoskodhassanak a mezőgazdasági munkához szükséges fogatbeszerzéséről. Ez a harc nemcsak a magyar honvédség ügye, hanem az egész magyar nemzeté, a polgári munka mindegyik frontján. Sok mindenről le kell mondanunk, de ma minden terhet vállalnunk kell boldogabb jövőnk érdekében. A magyar mezőgazdaság feladata az, hogy a rendkívüli viszonyokkal erejét megőrizve megmérkőzzön.

Mindent el kell követeznünk, hogy a vidékeket megelőzhessek. Jelenleg még hiányzik az erőnek teljes összefogása, különösen azok a gazdák látják ennek hátrát, akiknek földje vízfürsülathoz nem tartozik. Eppen ezért elkészítettük a vízügyek államosításának tervét. A víztársulatok működését az ország közös érdekeinek szem előtt tartásával egy-együttműködésük. Ami az öntözés kérdését illeti, feltétlenül szükségesnek tartom az öntözögazdálkodás szakismereteinek elterjesztését és mérés elhatároztam egy öntözögazdálkodás iskolát felállítását Gyulán.

— Az elmúlt év rossz termését hozta, ennek egyik következménye az, hogy helyenkint a vetőmag is csak szűkösen elegendő. A minisztérium mindent megtett a feltétlenül szükséges vetőmagvak biztosítására és takarékos beszerzés mellett azok elegendők is lesznek. Nem lehet azonban azt várni az államtól, hogy mindenütt ott álljon a szákka és adjon vetőmagot akkor is, amikor a gazdának termése volt, vagy magáról gondoskodni tud, mert a mai háborús időkben a szükségben egyformán osztoznunk kell. A jelenlegi körülmények között egyetlen talpalatnyi műveletlen területnek sem szabad padlagon hevernie az országban; ezért a gazda felel becsületével és hazafias kötelességérzetével. A bevomulások miatt egyes vidékeken munkaerőkben hiány állhat be. Gondoskodunk arról, hogy az ilyen helyek munkásokat kaphassanak és a honvédelmi miniszter úrral egyetértve katonai munkásszáradokat is ki fogunk küldeni, ha valahol arra szükség lesz.

— De nemcsak a termés folytonosságát kell biztosítanunk, hanem azt is, hogy terméseredményeink a lehető legnagyobbak legyenek. A mezőgazdaság termelőképesége fontosabb támasztéka az ország erejének, mint valaha. A történelmi időknek ezt a komoly intelmét szívlelje meg mindenki és mutassa meg azt, hogy a magyaf nemcsak karddal, hanem munkaeszközzel kezében is hősiességteljesen képes. A rendkívüli feladatok megoldása mellett arra törekünk, hogy a jövő fejlődés útján előre haladhassunk. Többet, jobbat akarunk termelni, hogy a gazda és a gazdasági munkás jóléte emelkedjen, az ország jövédelme és vagyona pedig gyarapodjon. E cél csak úgy érhető el, ha a társadalmi erők is bekapcsolódnak munkánkba. A gazdasági érdekképviseletre hárul az a feladat, hogy a mezőgazdaság fejlesztése terén szorosan együttműködjenek. Az a törekvésem, hogy széles alapon biztosíthatassam ezt az együttműködést.

— Egyben arról is gondoskodunk, hogy a földművelésügyi igazgatás decentralizációja megvalósuljon. A vezetésem alatt álló minisztériumot tehermentesíteni kell, hogy a központi irányítás feladatainak jobban megfelelhessen és emellett az igazgatás eljusson a községekig. Ezzel közvetlen kapcsolatot hozunk létre a gazdákkal és hatékonyabban biztosítjuk a törvények és a rendeletek végrehajtásának sikerét.

— Már az idei költségvetésben jelentős összegeket irányoztunk elő, hogy a mezőgazdaság nagyarányú fejlesztése előkészíthető legyen. Nagyobb összegek

állanak rendelkezésre a szántóföldi termelés, az állattenyésztés és az értékesítés különféle céljaira. Tudom, hogy a Tiszántúli igen nagy jelentősége van az állattenyésztésnek és éppen ezért a tiszántúli mezőgazdasági kamara területén kétszáz állattenyésztő mintaközseget tervezünk meg. A tiszántúli kamara területén folyamatosan tettük sok tenyésztő állat kiosztását és itt már ebben az évben üzembe helyezük az állami juhtenyésztő tangazdaságot. A juhtenyésztés fejlesztése fontos közérdek. Bejelenthetem, hogy a gyapjú árát 50 fillérrel 4-80 pengőre felemeltük és emellett, aki több gyapjút termel, mint tavaly, az a többlet után kilogrammonként 2 pengős árkiegészítést kap. A 2 pengős árkiegészítés a jövő évre is érvényes. Érdemes tehát a gazdának juhállományát szaporítani, mert a gyapjútöbblet után lényegesen magasabb árat kap. Bejelenthetem, hogy Kisvárdán 200.000 pengős költséggel burgonyanemesítő-telepet állítottunk fel és a debreceni dohánykísérleti állomást 300.000 pengős költséggel kibővítettük.

Több mint egymillió pengőt fordítunk az országban arra a célra, hogy a kisgazdák mezőgazdasági eszközöket és gépeket kedvezményesen áron szerezhessenek. Szeretném volna ezt az összeget felemelni, de az a helyzet, hogy a rendkívüli viszonyok miatt a gyárak csak korlátozott mértékben tudnak szállítani.

A miniszterelnök úr már bemutatkozó beszédében bejelentette a zsidóbirtokok haladéktalan igénybevételét. Az erre vonatkozó törvényjavaslat hamarosan az országgyűlés elé kerül és a magam részéről azon leszek, hogy a törvény végrehajtása annakidején sürgősen megtörténjen. Míg a javaslat törvényerőre emelkedik, rendeltetileg gondoskodunk arról, hogy a nagyobb zsidóbirtokok felszerelését el ne idegeníthessék, s hogy így a mezőgazdasági termelőmunkában fennakadás ne következzen be. A fajvédelmi törvény alapján a cél az, hogy a magyar föld magyar kézbe kerüljön.

A zsidó tulajdonosok az ellenértéket kötvényekben kapják meg és nem készpénzben, az ellenértéket pedig az adóvallomások alapján állapítjuk meg, tehát a hosszadalmas bícsélesi eljárás elmarad. A keresztény földbirtokosok zsidó bérliknek felmondhatnak és ezek a zsidó bérlik kötelesek teljes felszerelésüket a tulajdonosok kívánására becsárón, de hatéves törlesztés mellett átengedni. Ezzel lehetővé válik, hogy a keresztény birtokos maga gazdálkodhasson. Remélem, a keresztény birtokosok igénybe veszik ezt a kedvezményt és ezzel meggyorsítják a maguk részéről is a haszonbérletek megszüntetését.

Arendkívüli viszonyokból eredő erővel szemben megépítő munkát akarunk folytatni ebben az országban és elsősorban a mezőgazdaságban, ami létünk alapja. Ehhez az építő munkához kérem a gazdasági társadalom együttműködését — fejezte be beszédét Bánffy Dániel báró földművelésügyi miniszter.

AZ OMGE KÖZLEMÉNYEI.

Az Országos Magyar Gazdasági Egyesület valamennyi szakosztálya

április 24-én (pénteken) délután 6 (hat) órakor, az OMGE székháza nagytermében (Budapest, IX., Köztelek-u. 8. sz. II. emelet)

Tessedik Sámuel,

a nagy magyar gazda és közgazda születésének 200-ik évfordulója alkalmából

ünnepi gyűlést tart.

Az ünnepi gyűlés egyedüli tárgya: Czettler Jenő dr. m. kir. titkos tanácsos, felsőházi tag, egyetemi ny. r. tanárnak Tessedik Sámuelről, eredményekben gazdag munkásságáról szóló emlékbeszéde.

Budapest, 1942 április 14.

Somssich László gróf s. k.,
az OMGE elnöke.

Vendégeket szívesen látunk.

Megszüntetjük

lapunk küldését mindazoknak az előfizetőinknek, akiknek előfizetése **mult hó végével** lejárt és azt **f. hó 28-ig nem újítják meg.**

Tisztelettel kérjük tehát előfizetőinket az előfizetési díj **azonnali megküldésére**, hogy a lap továbbításában fennakadás ne álljon be.

Az előfizetési díj megküldését **ugyanazon a címen** kérjük, mint **amely címre a lap jár.**

A kiadóhivatal.

VEGYESEK.

Bánffy Dániel báró — m. kir. titkos tanácsos.

A kormányzó a m. kir. miniszterelnöknek a minisztérium nevében tett előterjesztésére losonci Bánffy Dániel báró m. kir. földművelésügyi miniszternek a m. kir. titkos tanácsosi méltóságot adományozta.

Bánffy Dániel bárót 1940 december 30-án nevezte ki a Kormányzó úr m. kir. földművelésügyi miniszterre és azóta kiváló szaktudással és fáradtságot nem ismerve látja el a háborús gazdaságban megnövekedett jelentőségű földművelésügyi tárca irányítását. Rövid ötnegyed évi minisztersége alatt számos igen nehéz és nagyjelentőségű kérdést kellett megoldania és ezek során mindenkor nagy rátermettséggel és elhivatottsággal látta el feladatát a magyar mezőgazdaság ügyeinek legfőbb őrhelyén. Eddigi működésének legkiemelkedőbb alkotása a mezőgazdaságunk történetében új korszakot megalapozni hivatott milliárdos mezőgazdaságfejlesztő törvény, amelynek célkitűzésében valóban maradandó értékeket nyújtott a magyar mezőgazdaságnak. A földművelésügyi miniszter magas kitüntetésre a gazdaságkörülmények között általános örömet vált ki.

Elérkezett a jégkár elleni biztosítás ideje.

A kitavasodás haladtával mindinkább előtérbe kerül a remélt termés mindenfajta károsodástól való megvédése. A legsürgősebb teendői középtette sem szabad megfeledkezni a gazdáknak, a sajnos, igen gyakori jégverések okozta károsodás ellen való biztosításról! A jégverést semmilyen földi hatalom és tudás nem szüntetheti meg, ámde minden érdekeltnek módjában áll, hogy az idejében kötött biztosítás révén elhárítsa magát a jégverés okozta károsodástól. A józanul gondolkodó gazdák már régi idők óta kezdve elnek is ezzel a lehetőséggel, de még mindig elszomorítóan nagy azoknak a száma, akik arra számítanak, hogy majd csak elkerüli őket a csapás. Az ilyen semmivel sem indokolható bizakodás már a multban is könnyelmű szerencsejátékba ment. Manapság azonban, amidőn az országnak elegendő szüksége van arra, hogy egy tagja sem essék ki önhibájából a termelő munkát végző sorsközösségből: a biztosítás már nem magányos. A háborúban álló ország érdeke, hogy egy polgára se kockáztassa nemtörődömségből, vagy rosszul felfogott takarékoságból elmulasztott biztosítással egzisztenciáját és ezzel a termelő munkát végző társadalomban betöltött szerepkörét. Még a rendezett anyagi körülmények között élő és munkálkodó gazda is könnyen válik segélyre, gyámoltásra szoruló mincstelenné, ha biztosítás nélkül maradt termését jégverés pusztítja.

Minden gazdának jól felfogott egyéni érdekén túlmenően tehát hazafias kötelessége is, hogy **terményeit jégkár ellen biztosítsa. Ugyanigy közérdekű fűződik ahhoz is, hogy gondosan vizsgálják felül lüztkárbiztosításukat abból a szempontból, vajjon az azokban szereplő biztosítási összegek fedezik-e az anyagárak és a munkabérek lényeges emelkedéséből származó értékelődéseket.**

A Gazdák Biztosító Szövetkezetének jégbiztosítási díjtételei általában változatlanok maradtak. Számos helyiség díjtétele olcsóbbodott s csak szorványosan, igen kis számban emelkedett a díjtétel azokban a helyiségekben, amelyekben évek óta állandóan súlyos káresetek fordultak elő. A Szövetkezet gondos, körültekintő és hazafias szellemű ügyvitelére vall, hogy az idén teljes felkészültséggel azon van, hogy a jégbiztosítást minél eredményesebben terjessze azokra a körökben, akik eddig elmulasztották az országos érdekű és saját maguk érdekeit is szolgáló előrelátó gondoskodásnak kötelező és hasznos voltát felismerni.

Az OMGE biztosítási tanácsadó irodája készséggel és díjmentesen áll ezentúl is az érdeklődők rendelkezésére.

P. I.

Kinevezés. A m. kir. földművelésügyi miniszter a közép- és alsófokú gazdasági szakoktatás tanítói létszámába Braun Ágoston mezőgazdasági népi iskolai szaktanítót, Bodó Lajos, Mészáros Pál és Petri Béla állami tanítókat ideiglenes minőségű m. kir. helyettes tanítónak nevezte ki.

Cimadományozások. A kormányzó a m. kir. földművelésügyi miniszter előterjesztésére Somogyi Imre balatonfüredi községi bírónak és cs. Darab József balatonfüredi gazdálkodónak a hazai mezőgazdaság fejlesztése körül szerzett érdemeik elismerésül a m. kir. gazdasági tanácsosi címet adományozta.

A Lisztjelleg megállapító Bizottság elnökségének és tagjainak kinevezése. A m. kir. közellátásügyi miniszter a gabona és a kukorica kiérlelésének, a kenyérkészítésnek és a lisztel való takarékos gazdálkodásnak szabályozása tárgyában kiadott 6120/1941. M. E. számú rendelet 2. §-a alapján a Liszt-

jellegmegállapító Bizottság elnökévé vitéz Molnár Géza miniszteri osztályfőnököt, tagjaivá Aftai Kovács Barna dr. miniszteri titkárt és Szongoth Miklós dr. m. kir. közellátási tanácsost, a m. kir. földművelésügyi miniszter képviselőjében Kelecsényi Miklós dr. miniszteri tanácsost és vitéz Kolgáry László dr. miniszteri osztálytanácsost, a m. kir. pénzügyminiszter képviselőjében Mendly József dr. miniszteri osztálytanácsost, a m. kir. iparügyi miniszter képviselőjében Csiba Lajos miniszteri tanácsost, a m. kir. kereskedelem- és közlekedésügyi miniszter képviselőjében Uhar György dr. miniszteri titkárt, a Hombár részéről Tibor István dr. b. osztályvezetőt, az Országos M. Kir. Gabona- és Lisztkísérleti Intézet részéről Gruz Ferenc dr. m. kir. mezőgazdasági kísérleti igazgatót, az Országos M. Kir. Kémiai Intézet és Központi Vegykísérleti Állomás részéről Grenczer Béla m. kir. mezőgazdasági kísérleti főigazgatót, Budapest Székesfőváros Vegyészeti és Élelmiszervizsgáló Intézete részéről Hunkár Béla dr. igazgatót, a Magyar Fővárosi Malomgyesület részéről Maier Ottó műszaki vezérigazgatót, a Magyar Őskeresztény Malmok Szövetsége részéről Dósay Molnár László malomtulajdonost, a Budapesti Sütők Ipartestülete részéről Pachinger Ferenc sütőmestert, a Magyar Sütőiparos-Szervezetek Országos Központja részéről ifj. Préda Sebő sütőmestert, a Központ ügyvezető-elnökét, a Budapesti Áru- és Értéktőzsde részéről Schmidt Béla tőzsdetagot, jegyzőjévé Medgyessy Béla dr. miniszteri segédtitkárt az 1942. évi március 1-étől kezdődő három év tartamára kinevezte.

Gesztelyi Nagy László dr. szolgálati jubileuma.

A mult héten ünnepelte Gesztelyi Nagy László dr. a Duna-Tisza-közi Mezőgazdasági Kamara igazgatója kamarai igazgatói működésének húszéves jubileumát. Gesztelyi Nagy László dr. a Duna-Tisza-közi Mezőgazdasági Kamara megalakításától kezdve áll az intézmény élén és nagyrésztben az ő nevéhez fűződik a kamara fejlesztése és működésének sikere. Kamarai működésén kívül mint agrárpolitikus és szakíró részveszt a magyar mezőgazdaság boldogulásáért folytatott közérdekű munkásságban és a közélet minden porondján készséggel állítja alkotó képességét, nagy tudását és a magyar föld iránti rajongó szeretetét az agrár ügyek szolgálatába. A működése iránt megnyilvánuló általános elismerés a jól végzett munka megelégedésével töltheti el a jubilárst.

Tessedik-ünnepség. A Szarvasi Öregdiákok Szövetsége havi összejöveteleinek egyik legértékesebbjét és legszebbjét most tartotta, amelyen Czettler Jenő dr. egyetemi ny. r. tanár, m. kir. titkos tanácsos Tessedik Sámuel emléket tárta hallgatóságára elé nagyszerű előadásban. Előadása mély hódolat és meghajlás volt az előtt a nagy szellem előtt, aki 150 esztendővel ezelőtt oly nagyot merészelt a legelhagyottabb magyar ugaron. Lángoló lelkesedéssel és határtalan tudással vitette Czettler Jenő dr. hallgatósága elé Tessedik munkásságának fő elveit. Szerinte Tessedik volt az igazi magyar Pestalozzi, aki egyidőben kezdte meg munkásságát Tessedikkel, de egész bizonyosan nem tudtak egymásról. Tessedik alkotásai 150 évvel ezelőtt egész Európában gyorsan híressékké lettek, pedig ebben az időben csak a rossz hír járt szárnyon. Elősorolta Tessedik eredeti elgondolását a magyar paraszt jövőjéről, amelyet Tessedik oly éles szemmel látott meg, hogy ma sem lehet e téren újat mondani, de viszont Tessedik nemcsak megállapította a bajt, de azonnal orvosszert is adott rá. Ezért volt Tessedik Sámuel — mondotta Czettler Jenő — a XIX. század legnagyobb szelleme, aki méltán megérdemli, hogy a legnagyobb magyarok közé soroztassék.

A Magyar Agrár Újságírók és Írók Országos Egyesülete március 27-én megtartott közgyűlésén úgy határozott, hogy a nehéz viszonyok ellenére, működését nagyobb lendülettel fogja folytatni és ezzel mind a magyar agrár-, mind a szövetkezeti gondolat segítségére siet. Tisztújító közgyűlésén elnökké újból Baross Endre dr. országgyűlési képviselőt választotta meg, míg alelnökök lettek Natter Nád Miksa és Fabricius Endre, főtákar Mayer Emil, helyettes főtákar Hegedűs Gyula, titkár Bartoss Károly. A közgyűlésről üdvözölték Kállay Miklós miniszterelnököt és Bánffy Dániel báró földművelésügyi minisztert. Elhatározta a közgyűlés, hogy az agrár-újságírók és szakirodalom ismertetése érdekében a jövő évi mezőgazdasági kiállításon részt vesz és a rendezőbizottsággal már most felveszi az érintkezést megfelelő hely biztosítása végett. Az egyesület vezetősége az egyesület működésének programját rövidesen összeállítja, amelyet nagy érdeklődéssel vár a magyar agrár-újságírói és írói társadalom.

A Juhtenyésztők Országos Egyesülete március 23-án tartotta a Köztelek évi rendes tisztújító közgyűlését, amelyen elnökké ismét egyhangúlag Schandl József dr. egyetemi tanárt választották meg. Alelnökök lettek vitéz Baskay Gyula dr. és Skublies András. Schandl József dr. elnök beszé-

molt az egyesületnek 1941. évi működéséről. Törzskönyvelve volt 98 törzsjuhászban 7812 anya és 502 tenyészkos. Az egyesület bonyolította le az 1941. évi állami kosakciót (1088 fésűsmerinó, 283 cigája, 163 racka) és a bárányakeiét (3287). Az 1942. év februárjában 31 tenyészkost importált tagjai számára Németországból. Az egyesület vezetősége — a földművelésügyi minisztérium kívánására — kidolgozta a juhnyelésztő mintaközösség munkaprogramját. Erélyes akciókat folytatott az egyesület a gomolya-egykéz megakadályozása, a gyapjúár emelése, a gyapjúbőrök bevéltésének megrendszabályozása és a rühösség irtása érdekében. A mezőgazdasági kiállítás vezetősége az egyesület javaslatára hozzájárult a kosárvezetéshez, a díjazott csoportok értékszámolásához és a t. jelési díjak kiadásához. *Márkus József* dr. előadó-titkár betervezte a számvizsgálóbizottság jelentését, valamint a jövő évi költségvetés-tervezetet, amelyet a közgyűlés elfogadott. A gyűlés tárgysorozatán szerepelt még a juhászprobléma, a magyar juhnyelésztés egyik legégetőbb, legsürgősebb megoldandó kérdésének megvitatása. *Karsai László*, *Tarpay György*, *Baranyovits Rezső*, *Szalay György* dr., *vitéz Kodály Ferenc*, *Guoth Ernő*, *Bocz Elek* dr., *vitéz Baskay Gyula* dr. és *Polgár József* dr. hozzászólásai után a közgyűlés megbízta az elnökséget az elhangzott tervek és gondolatok összegyűjtésével és ezek alapján juhászokképző-tanfolyamok szervezésével.

A Kisalföldi Szarvasmarhatenyésztők Szövetsége április 26-án, vasárnap délelőtt 10 órakor tartja Komáromban, a vármegyeház nagytermében választmányi és közgyűlést.

Új vízépítési hivatalok. A földművelésügyi miniszter három új vízépítési hivatalt szervezett, és pedig Budapest székhellyel a M. kir. Vízierőügyi Hivatalt, ugyancsak Budapest székhellyel a Zagyvaszabályozás M. Kir. Építési Kirendeltségét és Szegeden a Tiszai és Körösi Ketrások M. Kir. Vezetőségét.

A Tessedik-szobor niapkötetetele. *Tessedik Sámuel* születésének 200 éves évfordulóját április 20-án nagy ünnepélyességgel üli meg szülőhelye, Alberti és áldásos működésének helye, Szarvas. Albertiben szülőházát díszes emléktáblával jelöli meg az ottani evangélikus egyház. Szarvason pedig két napos ünnepséget szentelnek a nagy nemzetgazda születési évfordulója alkalmából, amelynek keretében a sarvasi ótompom falába emléktáblát helyeznek el és a sarvasi öregdiákok által megindított szoborakció eredményeként április 20-án teszik le a monumentális Tessedik-szobor alapkövét. *Tessedik Sámuel szobrára való gyűjtés még nem zárult le* és adományok a Tessedik Szoborbizottság elnökségéhez (Budapesti, Vasvári Pál-u. 7. sz.) juttathatók el.

A Maros-Tordavármegyei Állattenyésztő Egyesület *Telki Mihály* gróf dr. földbirtokos elnöklésével a közelmúltban tartotta meg közgyűlést és ezt megelőzően választmányi gyűlést. A választmányi gyűlésen *Puy Aladár* ügyvezető-igazgató bejelentette, hogy a m. kir. földművelésügyi miniszter a — Kolozsvárott létesített — szarvasmarhatenyésztő szövetség megszervezésével bízta meg és ezért helyette *Papp Zoltán* m. kir. gazdasági felügyelőt jelölte ki az egyesület ügyvezető-igazgatói teendőinek ellátására. Az igazgatói jelentés során az elnökség örömmel vette tudomásul az első félévi működéséről szóló beszámolóban foglalt kedvező eredményeket. Már az első félévben 66 tenyészetben 1786 tehén állott ellenőrzés alatt. Ez idő alatt a nagyobb tenyészetek között *Bod Sándor* vajdaszentiványi tenésztete 1755 kg-os félévi átlagos tejtelést ért el. Az egyedi eredmények közül *Wermescher Ernő* vajdaszentiványi tenésztetének „*Tinka 3*” nevű tehene 3381 kg-os félévi tejtermeléssel tűnik ki. A népies állományok között első helyen állnak *Marosvásárhely* város kistenyésztőinek tehenei 1293 kg-os tejteléssel. A legjobb kiscgazda-tehén *Gálfi Ödön* marosvásárhelyi tenésztőnek „*Viola 33*” nevű tehene, 2829 kg-os félévi tejtermeléssel. A felsorolt eredmények természetesen nem adnak hiú képet az állomány tejelő-képességéről, mert a félévi ellenőrzés eredményei csak azoknál a teheneknél kedvezőek, amelyeknél a laktáció elejére esett az ellenőrzési időszak. Az igazgatói jelentés egyben az egyesület szép fejlődéséről is tanuskodik, amennyiben december 31-én már 77 községben 2415 tehén, 15 uradalomban 161 tehén és 86 koca sertés állott ellenőrzés alatt. Az igazgatói jelentés beszámolt a földművelésügyi minisztérium megbízásából végrehajtott tenyésztés- és üszőakcióról, amelynek során a vármegye területén 63 tehent és 71 üszőt osztottak ki. Az igazgatóválasztmány megalakította a kisállattenyésztők szakosztályát és meleg elismeréssel búcsúzott el *Puy Aladár* ügyvezető-igazgatótól.

Megalakult a Bácskai Gazdasági Egyesület 16-tenyésztési szakosztálya. A Bácskai Gazdasági Egyesület a vármegye lótenyésztésének fejlesztése érdekében megalakította lótenyésztési szakosztá-

lyát. Az alakuló gyűlés egyhangúlag a következő vezetőséget választotta meg: elnök *Podmaniczky Attila* báró, társelnökök: *vitéz Bajcsay Ernő* dr. és *Willmann Máttyás* dr.

Tenyészállatdíjazás és vásár Gyöngyösön. A Hevesvármegyei Gazdasági Egyesület és a Hevesvármegyei Állattenyésztő Egyesület nagy érdeklődés mellett tartották meg április 10-én a 38. tenyészállatdíjazást és tenyészállatvásárt Gyöngyösön. A díjazáson megjelent *Hedry Lőrinc* dr. főispán, *Okolicsányi Imre* alispán, a földművelésügyi minisztérium állattenyésztési osztálya részéről *Tahy Béla* m. kir. gazdasági felügyelő, az Országos Magyar Gazdasági Egyesület és az Országos Törzskönyvelő Bizottság képviselőiben *Szent-Gály Faur Géza* dr. s.-titkár, a Tiszajobbsparti Mezőgazdasági Kamara részéről *Plósz István* alelnök és *Gellén Aladár* h. igazgató, *Makrányi Gyula* polgármester, a vármegyei gazdasági felügyelői kar *vitéz Fluk Gusztáv* m. kir. gazdasági főfelügyelő vezetésével és a vármegyei gazdasági felügyelői kar tagjai nagy számmal. A megjelenteket *Györffy Kálmán* gazdasági egyesületi elnök üdvözölte, kiemelve, hogy a bírálóbizottsági tagok sorában helyet foglaló *Borhy György* m. kir. titkos tanácsos, felsőházi tag, az egyesület díszelnöke 1886-ban első alkalommal rendezte meg Gyöngyösön a tenyészállatdíjazást és vásárt. A bírálókat a *Döry Gyula* dr. és *Kovács József* dr. földbirtokosok elnöklése alatt működő bírálóbizottságok végezték. A gazdák összesen 86 szarvasmarhát, ezek közül 51 bikát hajtottak fel. A bírálóbizottság a 18 hónaposnál idősebb bikák csoportjában az I. díjat nem adta ki, a II. díjat *Molnár G. István* tarnabodi kistenyésztő „*Ráró*” nevű bikája, a III. díjat *Tóth János* maklári kistenyésztő „*Viktor*” nevű bikája nyerte, a növénydekbikák csoportjában az I. díjat *Sumi Ferenc* maklári kistenyésztő „*Gicserő*” nevű, II. díjat *Molnár Péter* tarnabodi kistenyésztő „*Szepes*” nevű, a III. díjat *Sumi Ferenc* maklári kistenyésztő „*Báró*” nevű bikája nyerte. A törzskönyvelt tehének csoportjában a bizottság az I. díjat nem adta ki, a II. díjat *Juhász József* gyöngyöshalászi kistenyésztő „*Japan*” nevű tehene, a III. díjat *Kovács Sándor* gyöngyösi gazda „*Szegfű*” nevű tehene nyerte. A nem törzskönyvelt tehének csoportjában különösen kitűnt jó testalkatával és tejelő jellegével *Varga József* atkári kistenyésztő „*Gyöngyi*” nevű tehene, amely első díjat kapott, a II. díjat *Varga Sándor* gyöngyösi kistenyésztő „*Hasznos*” nevű tehene, a III. díjat pedig *Juhász Károly* atkári kistenyésztő „*Rózi*” nevű tehene nyerte. A törzskönyvelt üszők csoportjában szép állapotok mutattak be, sajnálatos módon azonban igen sok üsző korán befolyatott volt és emiatt a bírálóbizottságnak kellett zárni. Ebben a csoportban az I. díjat öv. *He'd ich* Pálné kompolti kistenyésztő „*Franciska*” nevű üszője, a II. díjat *Bartha József* zaránki kistenyésztő „*Gyöngyi*” nevű üszője, III. díjat *Benei József* atkári kistenyésztő „*Narancs*” nevű üszője kapta. A vásárra felhajtott állatok általában megfelelő erőállapotban voltak. Sok állatnál azonban feltűnően laza és gyenge szervezetet és elégtelen csontalapot állapított meg a bizottság. A növénydekmárhák egy része fejlődésben visszamaradt, aminek oka főleg a korai elválasztásban keresendő. A díjazást követő vásáron 20 bika cserélt gazdát 1200—2500 pengő közti áron. A legalacsonyabb árakat a még tenyésztésre nem használható növénydekbikákért fizették. A tenyészállatdíjazást és vásárt közös ebéd követte, amely után a Hevesvármegyei Gazdasági és az Állattenyésztő Egyesület tartották meg nagy érdeklődés mellett közgyűléseiket.

Az EMGE javaslatát a borzderes szarvasmarhafajta tenyészkörzethez kiterjesztésére. Érdeklődésre tarthat számot az Erdélyi Magyar Gazdasági Egyesületnek az a javaslata, amelyben a borzderes szarvasmarhafajta tenyészkerületének számottevő kiterjesztését kéri. Az egyesület a borzderes fajtát tartja a legalkalmasabb szarvasmarhának különösen a hegyes vidékekre. Ezért ennek a fajtának a tenyészkerületét Máramarosból kiterjesztetni kívánja Szatmár vármegye avasi részére, folytatólag Szilágyban, zsák formájában a Bükkre, majd a Szamos keleti partján Szolnok-Doboka megye nyugati és északkeleti nagyobb részére. Ismét Szilágyban a Zsibó alatti részen délnyugatra az Egres patak mentén és Kolozs megye Gyalutól nyugatra eső felétek, valamint Beszterce-Naszód megye északi részében szintén borzderes tenyészkerület létesítését kívánja az EMGE. A magyar alföldi marha erdélyi jellegeinek tenyésztésére a Kolozs, Szolnok-Doboka, Beszterce-Naszód és Maros-Torda megyékből a mezőségi határbeagrászt vékony sávban körülölelő vidéket javasolja az egyesület. Ugyancsak a fehér magyar marha tenyésztését javasolja Csík megyében Gyimésről délre, amely sziget Kászón vidékét is magában foglalja. A jelzett vidékeken kívül egyes helyeken ötvenes gulyákban is fenntartani kívánja a magyar alföldi szarvasmarha tenyésztését, a nemmaradó erdélyi

részekben pedig a tarka marha továbbtenyésztését javasolja az EMGE.

Árpa- és zabvetőmag, valamint burgonyavetőmag beszerzés engedélyezése. A m. kir. közellátásügyi miniszter a kukoricavetőmag beszerzésének engedélyezéséhez hasonlóan az árpa- és zabvetőmag vásárlását is engedélyezte. Burgonyavetőmagot a fennálló rendelkezések szerint ugyanazon község területén a termelők egymástól szabadon vásárolhatnak. Amennyiben szükségüket más község területéről szerzik be és azt szekeren kívánják szállítani, a vetőmag vásárlásához községi igazolás esetén a vármegyei m. kir. közellátási felügyelőség járul hozzá. Az erről szóló engedély egyben szállítási igazolványt is pótol. Vasúton, hajón vagy gépkocsin történő szállítás esetén, amennyiben azt a vármegyei közellátási felügyelőség teljesítendőnek tartja, az idevonatkozó kérelmet a felügyelőség a Belföldi Burgonyakereskedelmi Egyesülésnek (Budapest, V., Vigadó-u. 5. sz.) küldi meg, az Egyesülés bélyegzővel ellátott fuvarilevéllet küld a kérelmező részére, amelynek alapján a szállítás külön igazolás nélkül foganatosítható.

A Magyar Mérnök- és Építészegylet április 15-én délután tartott folytatódó közgyűlésén *Bíró Zoltán* felsőházi tag elnök üdvözölte a kormányt, a Székesfőváros, a különböző intézmények és testületek kiküldöttéit, majd elnöki megnyitó beszédében hódolattal emlékezett meg *vitéz nagybányai Horthy Miklós* kormányzó országépítő munkájáról. A magyar mérnöki kar nevében hódolattal üdvözölte *vitéz nagybányai Horthy Istvánt*, akinek személyében mérnök került a kormányzóhelyettesi székbe. Ezután visszapillantást vett a múlt háború tanulságaira és az ezekből levonható következtetések alapján vázolta a jövő teendőit és a magyar mérnöktársadalomra háruló feladatokat. A nagyhatalmú elnöki megnyitó beszéd után *Frohnér József* főtitkár, számolt be a múlt év fontosabb eseményeiről. *Schulek János* igazgató és *Ruzicska Lajos* könyvtáros jelentése után kihirdették a pályázatok eredményét, amely szerint *Kossalka János* dr. és *Simanek Emil* dr. pályamunkái az egyetemes aranyérmét, *Szeliézy Lajos* az egyetemes ezüstérmét nyerte. Pályadíjat nyertek rajtuk kívül *György István*, *Syrek János*, *Kertész Ferenc*, *Mezey Barna*, *Juhász Jenő*, *Jankovich István*, *Zoltán László*. A pályadíjjal jutalmazottak nevében *Simanek Emil* dr. egyetemi ny. r. tanár mondott köszönetet, majd a közgyűlés arany emléklappal tüntette ki *Bloch Leó*, *Bottenstein Gyula*, *Rohringer Sándor*, *Sándy Gyula* és *Sebestyén Artúr* egyesületi tagokat ötvenéves tagságuk alkalmából. *Rohringer Sándor* beszédében megatottan mondott köszönetet a kitüntetésért és összetartásra hívta fel a mérnöki kart. A közgyűlés alkalmából megjelent tisztújítás során alkökök választották *vitéz Becske Kálmán* székesfővárosi tanácsnokot, főtitkárrá választották *Sándor Zoltán* dr. műegyetemi magántanárt, könyvtárossá pedig ismét *Ruzicska Lajos* ny. MÁV műszaki főtanácsost. A közgyűlést követő vacsorán *vitéz Becske Kálmán* mondotta el a Hollán-émlékbeszédet.

A Felsődnántúli Szarvasmarhatenyésztők Szövetsége május 2-án, szombaton délelőtt 10 órakor tartja *Székesfőváros* a vármegyeháza nagytermében választmányi és közgyűlést a következő tárgysorozattal: 1. Elnöki megnyitó. 2. Határozatképesség megállapítása és a jegyzőkönyvhitelesítők felkérése. 3. Alapszabálymódosítás (a Szövetség címének megváltoztatása). 4. *Vuchetich György* m. kir. gazdasági főtanácsos, a Felsődnántúli Mezőgazdasági Kamara igazgatójának előadása: Mezőgazdaságunk jelen helyzete és jövő feladatai. 5. *Sperlágh Elemér* m. kir. gazdasági felügyelő, ügyvezető igazgató lemondása. 6. Ügyvezető igazgató választása. 7. Jelentés a Szövetség működéséről. 8. Költségvetés és zárszámadás előterjesztése. 9. A szövetségi számvizsgáló-bizottsági tagok megválasztása. 10. *Albrecht kir. herceg* emlékdíj kiadása. 11. Szövetségi tejesi és tenyésztési verseny eredményeinek kihirdetése. 12. Az 1942. évi Országos Mezőgazdasági Kiállítás és Tenyészállatvásáron szövetségi díjat nyertek kihirdetése és a díjak kiosztása. 13. Tisztviselői személyi és illetményügyek. 14. Esetleges indítványok. 15. Elnöki zárószó.

A kukoricavetőmag-beszerzés engedélyezése. A múlt évi kedvezőtlen időjárás következtében a kukoricatermés jelentékeny része nem ért be teljesen és így ezek csiraképessége gyenge, azokat vetésre felhasználni nem lehet. Erre való tekintettel a földművelésügyi minisztérium a M. Kir. Növénytermelési Hivatal és a vármegyei m. kir. gazdasági felügyelőségek útján folyó év tavaszán nagyobbarányú kukoricavetőmag-akciót bonyolított. Minthogy az akció keretében minden gazda igényét nem lehet kielégíteni, a termelés biztosítása és a közellátási érdekek védelme szempontjából a m. kir. közellátásügyi miniszter is elő kívánja segíteni a gazdák részére a megfelelő csiraképességű kukoricavetőmag beszerzésének lehetőségét. Felhatalmazta ezért a vármegyei m. kir. köz-

ellátási felügyelőseket, hogy azoknak a gazdák részére, akik megfelelő csiraképeségű kukoricavetőmaggal nem rendelkeznek, az illetékes közési elöljáróság igazolása esetén kukoricavetőmág vásárlási igazolványt állíthassanak ki. Az igazolványokat a kérelmezőknek lehetőleg rövid úton, azonnal ki kell adni. A vármegyei m. kir. közellátási felügyelőnek csak saját vármegyéje területén leendő vetőmagbeszerzés céljára adhat ki igazolványt, amelynek érvényessége a kiállításától számított 15 nap múlva megszűnik. Más vármegyéből történő vetőmagvásárlás engedélyezését a m. kir. közellátásiügyi miniszter magának tartotta fenn. Az esetleg szükségessé váló szállítási igazolványt a közellátási felügyelőség vásárlási igazolványa alapján az érdekelt kérelmező a feladás helye szerint illetékes elöljáróság állítja ki. A kukoricával bevettendő terület minden kat. holdjára 20 kg vetőmagot lehet számítani. Csalamádé vetésére vetőmagvásárlási igazolvány nem adható ki.

A hízalási hitel feltételei. A földművelésügyi miniszter a Külkereskedelmi Hivatal előterjesztésére másfél milliós keretben hízalási kölcsönök folyósítását engedélyezte. A kölcsönöket a Magyar Állat- és Állati Termékek Kivitelei Szövetkezet a kereszteni állatkereskedők és az állatkereskedéssel foglalkozó szövetkezetek beiktatásával bonyolítja le, 6 hónapos hízalási idő tartamára a hízalandó állatok kézi zálogul való lekötése, fedezeti váltó letétbe helyezése és egyéb biztosítékok kikötése mellett. A tőke évi kamata 5,5%. Megokolt esetekben a kölcsön 6 hónapos lejáratát legfeljebb egy ízben 3 hónapra meghosszabbítható. Hízalási kölcsönt az a gazda igényelhet, akinek beállítani való állata van és a hízaláshoz szükséges takarmány rendelkezésre álls ezt a tény takarmánynyilatkozati lap kiállításával igazolja, továbbá aki hízalásra állatot akar beállítani és a szükséges takarmány rendelkezésre áll ugyan, de az állatot akarja a kölcsönből megvásárolni. Legalább egy vagon hízott állatnak megfelelő sovány állat beállítása esetén a hízaló gazda a kereskedők beiktatása nélkül is igényelheti a kölcsönt, ez esetben a kamat évi 5%. A hitel összege szarvasmarhánként 500 pengő, sertésenként 150 pengő, legalább 120 kg súlyú sertés beállítás esetén további 50 pengő, azaz 200 pengő folyósítható. A kölcsönigénylést hitel-igénylési lapon kell beterjeszteni a MÁSz címére: Budapest, V., Aulich-utca 8.

Csikóvásárlás. A m. kir. ódalmand-sütvényi honvéd csikótelep (Ódalmand) parancsnoksága minden közvetítő kereskedelem kizárásával 2-3 éves herült és kancacsikókat vásárol. Két évesekért 850 pengőt, három évesekért 1000 pengőt fizet a parancsnokság. A vásárlást illetően a követelmények: tiszta melegvérű származás, jó felépítés, szabályos tértnyerő mozgás, kellő fejlettség, nagyság és jó eszontozat. 155 cm szalagol mért magasságnál kisebb 2 éveseket nem vásárolnak. Csikókat eladni szándékozó gazdák forduljanak a Pestvármegyei Gazdasági Egyesülethez (Budapest), vagy közvetlenül a csikótelep parancsnokságához (Ódalmand).

Napraforgó-fejtőgép. Az OMGE ezévi országos mezőgazdasági kiállításán bemutatásra került Herczegh Gyula földbirtokos (Solt, Pest megye) által szerkesztett napraforgó-fejtőgép, amely a napraforgó kénszertermesztés folytatás érdekében a kiállítás látogatói körében nagy érdeklődést váltott ki. A gép 720 mm dobszéliséggel készül, de motor nélkül, minthogy az bármilyen traktorral, vagy 8-10 HP motorral meghajtható. A kiállításán történt napraforgó-fejtő bemutatón a szemlézők a fejtőgép — amely kisebb méretű cséplőszekrényhez hasonló — előnyös használhatóságáról győzték meg. A gép használatával megtakarítható a költséges és körülményes mesterséges szárítás. Teljesítőképessége óránként a mag nedvességi állapotához mérten 5-10 q. Herczegh Gyula a meglévő cséplőgépekbe szerelhető kosárberendezést is készíti, amelynek segítségével a napraforgómag a tányérok-ból teljes sikerrel kifejtethető. Részletesebb felvilágosítást nyújt Herczegh Gyula földbirtokos, Solt, Pest megye.

A zárlati birtokok könyvelése. A március 19-én megjelent 1750/1942. M. E. számú kormányrendelet a zsidóbirtokok zár alá vételét rendelte el. A törvényes intézkedések a zárlati birtokon szabályszerű, hitelt érdemlő könyvelést kívánják meg. Felhívjuk az illetékes gazdaságok figyelmét arra, hogy az OMGE üzemi és számtartási osztálya (Budapest, IX., Köztelek-u. 8. sz.) a gazdaságok könyvelésének szabályszerű vezetését, ellenőrzését és az évszám mérlegeit, valamint az adómérleg elkészítését vállalja, amennyiben erre vonatkozóan a gazdaság vezetőjétől, vagy tulajdonosától mielőbb értesítés káp. A szakértőket a gazdaságokba a jelentkezés sorrendjében küldik ki és így saját érdekében eslekednek minden gazdaság, ha ezirányú kéréséről az OMGE üzemi és számtartási osztályát mielőbb értesíti.

Tenyészbikavásár Nyárádszeredán és Marosvásárhelyen. A Marostordavármegyei és Marosvásárhelyi

Allattenyésztő Egyesület április 24-én Nyárádszeredán, 25-én pedig Marosvásárhelyen tenyészbikabemutatót és vásárt rendez. Felhajtásra kerülnek 15 hónapot betöltött magyartarka és szimmentáli bikák. A felvezetendő bikákat legkésőbb április 22-ig az allattenyésztő egyesülethez (Marosvásárhely, Geese Dániel-utca 39.) kell bejelenteni.

Tej- és vajpiaci szemle. Mint a „Marktbericht des Reichs” áhrstandes” jelenti, Svédországban a tejpiaci helyzet, különösen a nagyvárosokban, rosszabbodott. Hollandiában a kedvezőbb időjárás miatt a tejtermelés és így a vajtermelés is emelkedőben van. Franciaországban is emelkedik a tejtermelés a tavaszi időjárás beköszönté óta. Ez az emelkedés azonban a tejtermékek piacán még nem érvényesül. A tej és tejtermékek árának küszöbön álló új rendezését várják. Olaszországban mind a tej-, mind a vajtermelés emelkedik. A kormány cukorrépát és melaszt bocsát azoknak a tejtermelőknek a rendelkezésére, akik a nagyvárosok ellátásában részt vesznek. Elhatározták, hogy szigorú intézkedéseket fognak foganatosítani a zugkereskedelem letörésére. Romániában a tej- és a tejtermékpiacon is bizonyos javulás tapasztalható. Ennélfogva több tejtermék kerül piacra, azonban csak azokból a tejtermékek feleségekből, amelyekre nincs legmagasabb ár megállapítva. (T. Z.)

Gazdasági állás- és munkaközvetítés. A M. Kir. Országos Gazdasági Munkaközvetítő Hivatal közlése szerint a következők keresnek elhelyezkedést: **Abauj-Torna vm.:** Szakálos Emil (Forró) 23 éves, traktor és hasonló gézmotor-gépkész, műlába van; **Bereg vm.:** Pálos Demeter (Honca), 19 éves, két 18 éves, egy 17 éves és egy 16 éves társával mezőgazdasági munkát; **Békés vm.:** A vármegyében az árvíz következtében munkanélküli mezőgazdasági munkások és földmunkások, cím: gazdasági felügyelőség, Gyula; **Csanád-Arad-Torontál vm.:** A vármegyében az árvíz következtében munkanélküli mezőgazdasági munkások, cím: gazdasági felügyelőség, Makó; **Kovács Sándor (Magyarcsanak) 150-200 társával; Csongrád vm.:** A megyében nagyszámú idénymunkás, cím: gazdasági felügyelőség, Szentés; **Baricsa Ferenc (Hódmezővásárhely, Nyitra-út 14.) 200 munkással; Csik vm.:** Bartos Ferenc (Gyimesbükk, Bilibohszer 146.), nős, 45 éves, 3 gyermeke, tehenészek, koccsinak vagy béresnek; **Biró Ignác (Tekerőpatak 357), juhászotnok, béresnek; Pus-kás Sándor (Gyergyószárhegy), 27 éves, mint erdőkezelő gyakornok; Kolozs vm.:** Hilde Márton (Kolozsvár, Sütő-u. 27.), 42 éves, konyha-és gyümölcskertész; **Komárom vm.:** Marsi József (Szomód, Ferencmajor), 50 éves, nős, 9 gyermekes, gazda, ispán; **Ihász János (Nagyigmánd, Giczy-pusztá), 35 éves, 3 gyermekes, gazda; Kothai Imre (Ogyalla), segédtiszt, ispáni állást, a kerti növények termesztésében gyakorlata van; Komáromi János (Szöny, Belső-u. 247.), volt ménés-kari tizedes, mint koccs; Huber Ferenc (Bajcsi uradalom, u. p. Bajcs), uradalmi főgépész; **Hóday Lajos (Izsa 102.), gépész, 25%-os hadi-rokkant; Jozefik Károly (Bajcsi uradalom, u. p. Bajcs), kertész; Maramarosi Közig. Kir.:** A kirendeltség területén 2000 mezőgazdasági munkás, cím: gazdasági felügyelőség, Huszt; **Maramaros vm.:** Nagyszámú mező- és erdőgazdasági munkás, cím: gazdasági felügyelőség, Maramarossziget; **Argyelán Miklós ezüstkalászos gazda, 29 éves, a magyar, román és ruszin nyelvet írásban és szóban tökéletesen, birja, cím: gazdasági felügyelőség, Maramarossziget; Nyitra-Pozsony vm.:** Kliszky István (Zebegény, Újvidéki 4.), 45 éves, 5 gyermekes, béresgazdának, mezőőrnek, tisztikocsinak; **Borik Imre (Komárom-szemere 167.), 42 éves, 5 gyermekes, kanásznak, csősznek; Horváth György (Érsekújvár, Vámház 1.), 36 éves, 5 gyermekes, koccsinak, béresnek; Gólián István (Für 57.), 50 éves, nős, 2 gyermekes, szij-jártó; Rendás Márton (Zsitvabesenő 87.), 37 éves, nős, koccs; Pest vm.:** Songor József (Budapest, VI., Sziv-u. 33.), 28 éves, földmunkás; **Béres Dániel (Budapest, VII., Sip-u. 10., flsz. 6.), 51 éves földművelőiskolai végzettségű ispán; Dombai Ferenc (Budapest, X., Augustus-telep, Nyitrai barak 3b.), 46 éves, gépész, a magasorszársban és vámtörésben is jártas, szeszfőzői, autövetőzői, ispáni vízzelval rendelkezik; Szabolcs vm.:** A megyében nagyszámú gazdasági cselel és idénymunkás, cím: gazdasági felügyelőség, Nyiregyháza; **Szatmár vm.:** A megyében sok idénymunkás és gazdasági cselel, cím: gazdasági felügyelőség, Szatmárnémeti; **Szabó Endre (Szatmárnémeti), 34 éves, földművelőiskolát végzett, Dobruzsában a magkiserletti állomáson 8 évig volt; Szabó Károly (Szatmárnémeti), 58 éves, gazda; Jász-Nagykun-Szolnok vm.:** Lengyel Ferenc (Dévaványa, Szederkert u. 35.), gépkész; **Tolna vm.:** Kocza József (Szekezd, nőtlen, 41 éves, segédkertész; **Ung vm.:** Gyugyi Sándor (Tiszasálamon, u. p. Csap), ny. esendőtörzsmester ispáni állást; **Zala vm.:** Kaszás György (Kerkabarabás, u. p. Zalaabaksa) munkásaival; **Zsálek Sándor (Tormafölde, u. p. Szécsisziget) 15-30 pár aratonunkással. — Munkást keres: Nyitra-Pozsony vm.:** Lovas Aladár (Felsőszeli 441.) egy bentkötös szolgát; **Bagoly István (Felsőszeli 282.) 3 bentkötös cselelét, egy szolgát; Svarba Pál (Csuz 240.) egy nőtlen bentkötös gazdasági cselelét; **Próhászka Sándor (Érsekújvár, Bethlen Gábor-u. 46.) egy nőtlen bentkötös gazdasági cselelét; **Karsai József (Dioszeg 86.) egy nőtlen gazdasági cselelét; **özv. Hollósi Emilné (Dioszeg 580.) egy nőtlen gazdasági cselelét.**********

Hibajelentés. A „Köztelek” hűsvéti számának a díjazott állatok képeit közli részében a 45. számú képaláírás hibás. Nyomda-technikai tévedésből kifolyóan Hunyady József gróf balatonárszói tenyészetének juhait mint 1/b díjat kitüntetettek szerepelnek, holott 1/c díjat nyertek. Az 1/b díjat Lehner Vilmos húsmerinó kos-csoportja nyerte.

NYILTÉR.

nyitban foglaltakért nem vállal felelősséget a szerkesztőség.)

Gazd. akadémiát végzett levelezésben jártas középfokúgazd. iskolát végzett **segédtisztet, gyakornokot, gyors- és gépirónót és írnokot azonnali belépésre.** alkalmazunk

Óskeresztény származást igazoló okmányokkal és bizonyítványt másol tőkkel felszerelt pályázatok 7202

Pesti Magyar Kereskedelmi Bank Nyugdíjpenztára uradalmának jászágazatához, Tolna-Ozora címzendők.

Légengörgő Lovaskocsi

ÚJÍTÁS!

a gumihány idejére lecserelehető vastalpu kerekek!

Gyárja: **ORENSTEIN ÉS KOPPEL**
MAGYAR RÉSZVÉNY-TÁRSASÁG
Budapest V. Vár- és Császártér 31.

Közgazdasági és pénzügyi hírek.

A Magyar Általános Közszézbánya Részvénytársula igazgatósága megállapította az 1941-i üzletét mérlegét és elhatározta, hogy április 30-ra hívja egybe a rendes évi közgyűlést, amelynek indítványozni fogja, hogy az 1941-i üzletére — a tartalékok és alapok megfelelő dotálása után — részvényenként, úgy mint tavaly, tizenhét pengő osztalék kerüljön kifizetésre.

TŐZSDE és KERESKEDELEM

A gabonapiac helyzete.

Az árutőzsde kenyérmagpiacán április második felében is szünetelt a forgalom. A főtermények közül kukoricában már csak elvétve történnek beszolgáltatások a Hombár-bizományosok útján, mert a gabonaműveken kívül a zab, az árpa és a köles értékesítése is befejeződött. A különféle termények közül megemlíthetjük, hogy e héten valamelyest felélenkült a forgalom csitlagyűrűben, amelyből a tennetői kínálat a Nyírségben megjavult. Azokban a gazdaságokban, ahol még volt betárolt árú, annak cséplésére is sor került már és a fűlős készleteket piacra hozzák. A vetők elsősorban tőzsgazdaságok, amelyek egyrésze még nem szerezte be ideit szükségletét. Cirokmagban az értékesítési idény tulajdonképpen már befejeződött. Csak egy-egy kis tétel gyengébb minőségű árut ajánlottak fel a közelmúltban Békés-Csanád-Csongrád vidékéről, egyébként már nincs árú a piacon. Kópászárpából is csak 5-10 mázsa mennyiségben volt kínálat a Dunántúlról. A közelmúltban felemelt egységáron természetesen minden mennyiség elhelyezhető.

A hűveléspiacon — az elmúlt hetek forgalmához viszonyítva — némiképp megjavult az értékesítés. Vonatközik ez elsősorban babra, ebből is a szokványminőségű fehérrúra, amelyből dunai állományok-ról kötöttek 15 tonnás tetteket. A piaci felhozatalok szokvány-minőségű fehér babban aránylag még számottevők, azonban múltan más országreszekben teljesen kimerült a kínálat, újglátszik, hogy a fölősegek sek helyütt teljesen elkeltek. Gömbölyű és hosszú fűrjáb alig kapható, lapos és színes babokban ugyancsak igen mérsékelt a kínálat. Expressz-borsóból a Dunántúlról adtak el néhány tételt, a Viktória-borsó üzletellen. Lencse termelői kézből már egyáltalán nem kapható, úgyhogy a kampány folyamán itt még életbelépő ár-emelkedések inkább csak névlegesek. Hasonló a helyzet dióban is.

A magpiacra igen élénk a forgalom. A lőberemagot feltűnően keresik és mind nyers áruhan, mind őlomzárólt minőségekben naponta sok kötés jön létre. Az idő előrehaladásával napról-napra javul a forgalom nuharomában is, amelyből mind a szokványminőségű, mind a vetőáru keresett. A közellátási miniszter ismert rendelet alapján, amelyben kötelezővé teszi a városi területeken parlagon-lévő földek megművelését, a zöldségmagvak iránti kereslet megélenkült, úgyhogy egyes fajták néhány nap alatt teljesen elkeltek. Annyi bizonyos, hogy zöldségmagvakból minden tétel elhelyezhető.

Argentína gabonapiaci helyzetéről igen érdekes jelentés érkezett. Buenos Aires-i közlés szerint közvetlen aratás után vannak és a termés-eredményei mind a gazdák, mind a gabonakereskedők elégedettfennek. A földművelésügyi kormány beavatkozása a kenyérmagértékesítésbe már második éve tart, ami mindkét faktor részére súlyos terhet ként jelent. A búza ára aránylag alacsonyan van megállapítva, a gabonakereskedők jutaléka ugyancsak mérsékelt; úgyhogy a szakmai cégek, amelyek hatalmas apparátussal, nagy költséggel terhelve dolgoznak, alig találják meg számításukat. Valamivel kedvezőbb számukra a raktározási lehetőség, minthogy a legtöbb gabonakereskedőnek hatalmas raktárhelyiségei vannak, amelyeknek bérletéért a kormány megfelelő díjat fizet. Az argentinai aratás lefolyása és eredménye kedvező volt. Az időjárás a betakarítási munkálatok alatt kedvezően alakult, kivéve a múlt év decembereinek utolsó napjait, amikor különösen a délvidekeken, éppen a kaszálás megkezdésekor, hatalmas jégviharok vonultak végig a földeken és a búzában nagy károkat okoztak. Átlagban a búza 79 kg-os fajsúlyú, a szemek igen szépek, teltek. Hosszú idő fog azonban eltelni, amíg az ideit termés a fogyasztókhoz jut, illetve a piacra kerül, mert a kormány elsősorban

régi készleteitől igyekeznek szabadulni és az új termést elraktározza. Eppen ezért szigorú rendeletben megtiltotta az új búza bétését mindaddig, amíg a régi készletek rendelkezésre állnak. A gabonaexport alig számbavehető. Egy-egy tétel búzát adnak el Angliának, igen alacsony egységáron, amelyek alig haladják meg a termelési költségeket. Svédország is vásárolt a közelmúltban 15,000 tonna argentinai búzát, amit most hajóznak be. Ugyancsak rövidesen indulnak kenyérmagszállítások Spanyolországba is. Állítólag néhány 100,000 tonna búzáról van szó, aminek az árát Argentínában élő, vagy ott volt spanyol kereskedők vagyona szavatol. Devizabevétele tehát a forma szerint nem lesz ebből az üzletből Argentínának. A behajózást már megkezdték, hogy meddig fog tartani, attól függ, mennyi a valóságban az a mennyiség, amit Spanyolország ilyen feltételekkel vásárolt. A földművelésügyi kormányzat egyébként nagy gondot okoz a kemény búzáknak, az úgynevezett *Candeal*-búzáknak a beszerzése. A gazdák ugyanis nem hajlandók a megállapított alacsony áron eladni készleteiket azzal a megköveteléssel, hogy ez a búza jóval többet ér, mint a szokvány kenyérmag. Ez meg is felel a valóságnak, mert a külföldi vevők mindenkör lényegesen magasabb árat fizetnek a *Candeal*-búzáért, mint a főmegestermelt gabonáért. A földművelésügyi kormány által fizetett prémium a két fajta búza között nem éri el azt a különbözetet, amennyibe a külföldiek értékelik ezt a különleges minőségű és ezért alig ajánlanak fel a gazdák *Candeal*-búzáért. Ebben a minőségben a termés egyébként közepes. Ami az argentinai kukoricatermést illeti, rendes viszonyok között országos úr m volna a kedvező időjárás következtében előállított nagyszemű termés. A mai viszonyok mellett azonban a kormányzat éppen a rekordtermés miatt annak gondját. A készletek immár harmadik esztendője egyre növekednek és az elhelyezés állandóan nehézkesebb. A kukoricának ipari célokra történő tüzelési anyagként való felhasználása után most azt a rendeletet adta ki a kormány, hogy a malomok bizonyos mennyiségű kukoricát öröklenek meg és ezt emberi táplálkozássra kell felhasználni. Vajmi keveset változtat ez is a helyzeten, mert 12 millió lakos semilyen formában sem tud felhasználni vagy elfogyasztani ugyancsak 12 millió tonna kukoricaföldeséget!... A kivétel igen szűk keretek között mozog. Kevés mennyiséget eladtak Angliának és Svájcnak. Az USA csinkvántin iránt érdeklődött, de aránylag keveset vásárolt. Spanyolország átvette a már korábban lekötött kukoricamennyiséget. Már most megkezdtek a múlt évi gyengeműségű kukoricának kizárólag fűtési célra való eladását. Az *árpatermés* is jól sikerült, egyelőre azonban áldai áru még nem került a piacra, mert a gazdák magasabb árakat remélnek. A zabtermés ezzel szemben gyenge, éppen hogy fedezi a belföldi szükségletet. A múlt évi termésből egy-egy tételt adtak el külföldre ezideig még sohasem létezett magas áron. Egyébként az egész gabonaüzlet a szállítási lehetőség, illetve lehetetlenségnek nyugszik. Az USA a legutóbbi hetekben egész csomó hajóját elvitte a délamerikai vizekre. A norvég hajók is jórészt eltűntek. Egyedül a volt olasz hajók jöhetnek számításba, amelyek most az argentinai állami flotta kötelékében hajóznak. Ezek a gőzök elsősorban az USA-nak szállítanak, igen kevés látogat brazília, chilei és perui kikötőket. A hajótereket olyan nagy, hogy a gabonakivitt cégeknek semmi reményük sincs arra, hogy a közeljövőben ezeken a hajókon szállíthatnak el korábban eladott tetteket. A behajózási lehetőség ezzel szemben az egész vonalon a nullával egyenlő.

A külföldi terményárak árjegyzései. Chicagóban a búza májusra 123, júliusra 125, a kukorica májusra 88, júliusra 90, az árpa májusra és júliusra 64, a zab májusra és júliusra 56 cent bushelent. A winniepi gabonahatáridős piacon a búzát májusra 80, a rozst májusra 65, júliusra 66, a zabot májusra 51 és júliusra 50 centtel kötötték.

Állatpiaci szemle.

Az elmúlt héten a budapesti marhavásáron főként a jobb és a gyenge minőségű marha iránt volt élénk kereslet, a közepes minőségűt kevésbé keresték. Jöminőségű marha igen kevés érkezik a vásárra, a sovány marhát viszont főleg különféle hentesáru, párisi, szafaládékészítési céljaira vásárolják, mert így jobban értékesül. Az ország területén változatlanul nagy a kereslet igásmarha iránt, ugyancsak erősen keresik a prima minőségű marhát is, amelyekért vidékenként 150-160 pengőt is fizetnek ab istálló.

Az egyik kerületi gazdakamara, a budapesti napilapok híradása szerint, foglalkozott a sovány szarvasmarhák jobb értékesítésének lehetőségével és a takarmányos vidékeken található sovány marhák kiviteli célra történő megvásárlását javasolta, hogy a takarmányos vidékektől küzdő és megfelelő forgókével nem rendelkező kisgazdák jobban tudják megfizetni a takarmány értékesítését. Javasolta ezenkívül a hústalan napok csökkentését, mert ez a soványmarhák árak emelkedését mozdítaná elő. Ugyancsak a konzervgyártás fejlesztését is szükségesnek tartja, amely nagyobb mennyiségű hús tartalommal tenne lehetővé.

A sertéspiacra az elmúlt héten valamivel több sertés érkezett, mint az előzőekben. A sertéshúst főleg kórházak, közületek részére vásárolják meg és a közfogyasztásba csak igen csekély mennyiség kerül. Örvendetes jelenség, hogy a jobb tavaszi idő következtében a súldóárakban némi emelkedés mutatkozik.

A bérhizlalásokkal kapcsolatosan számos panasz érkezett a Sertésforgalmi Egyesülethez, mert a beszerző osztalok melé beosztott megbízottak az elszámoltatással egyidejűen kötötték le a sertéseket bérhizlalásra a nélkül, hogy megfelelő takarmány állt volna a sertések rendelkezésére. A Sertésforgalmi Egyesület felhívta a beszerző osztalok mellé beosztott megbízottakat, hogy csak abban az esetben kössenek le a bérhizlalásra, ha az igénybe vett takarmány egyharmad részéből biztosítani lehet a hizlaláshoz szükséges takarmánymennyiséget.

Termény- és takarmányfélék.

Gabonaneműk. (A Budapesti Áru- és Értéktőzsde hivatalos árjegyzése.) 1942. április 16. Készáru. Az árak bármely feladóállomáson. 100 kg-kint, készpénzben, aranypengő értékben a következők: Búza 78 kg-os szokványminőségű 30—, rozs 71 kg-os szokványminőségű 28—, takarmányárpa elsőrendű, legalább 65 kg-os (a következőkben felsorolt állomásokról, mint paritásos csomópontokról): Budapesten és Désen 24-50, Győrött és Kaposváron 24—, Marosvásárhelyen 24-50, Nagyváradon 24-20, Nyíregyházán 24—, Sopronban 24-50, Szegeden 24-30, a középminőségű 100 kg-kint 1— pengővel olcsóbb, mint az 1. rendű. *Kopaszárpa* az ország bármely feladóállomásán 50—, *zab* 41 kg-os (a következőkben felsorolt állomásokról, mint paritásos csomópontokról): Budapesten 26-50, Debrecenben 26—, Kassán 25-50, Kolozsvárott 26-50, Komáromban 26—, Marosvásárhelyen 26-50, Miskolcon és Pécsen 25-50, Szegeden 26-50, Székeshelyen 25-70, Szombat-helyen 26-20. *Kukorica*, szemes az ország bármely feladóállomásán legfeljebb 17% víztartalommal 22-90.

Különbféle termények és vetőmagvak. (A Budapesti Áru- és Értéktőzsde hivatalos árjegyzése.) 1942. április 16. Az árak feladóállomáson, 100 kg-kint készpénzben, aranypengő értékben a következők: Köles, fehér, vörös, szürke és japán, feladóállomások szerint: Budapest, Békéscsabán és Debrecenben 32-20. *Feladóállomásokon:* Hajdina, 60 kg/hl súlyú, hántolatlan 37-20; káposztarepce vagy réparepce 45—, vadrepce 38—; lenmag, olajgyártásra 60—; napraforgómag, fehér, szürke, csikos 35—; tökmag 45—; szójabab, legfeljebb 10% víztartalommal 48—; kendermag, szokványos 80—, magasnövésű belföldi vetőmag 120—; mák, kék uradalmi 157—; mustármag, fehér 167—, fekete 107—; kömény-mag 394—; koriander 87—; borsó, szisziktelentett, Viktória 54-40, expressz 46-40; lencse, szisziktelentett kisszemű, 51-40, közép 61-40, nagyszemű 71-40, háromszéki, csiki, udvarhelyi (termesztől sziszikmentes) 71-40; bab, fehér, szokvány és gyöngy 56-40, fehér, hosszú és lapos 61-40, gömbölyű és hosszú fűrj 61-40, egyszínű, színes 61-40, tarka és vegyes 53-40; löheremag, nyers, arankás, 90% tisztaságú, budapesti paritásában 230—, erdélyi löheremag kolozsvári paritásában 240—; lucernamag, nyers, arankás, 90% tisztaságú, budapesti paritásában 385—; baltacimamag, háromszéki, 90% tisztaságú, budapesti paritásában 80—. *Az ország egész területén:* bíborheremag, 96% tisztaságú 150—; fehéheremag, 90% tisztaságú 320—; komlóslucernamag, 95% tisztaságú 200—; korscheremag, 90%-os 300—; nyúlzapukamag, 88%-os 200—; somkórómag, fehér, 95%-os 150—; szarvaskeperemag, 92%-os 250—; muhammag, 95% tisztaságú 40—; szudáni fűmag, 95% tisztaságú 70—; búkköny, 96%-os, szőzös 115—; pannon 50—, tavaszi (budapesti paritásában) 40—; csillagfű, 96%-os, édes 35—, keserű 28—; tavaszi borsó (homoki), 94%-os 60—; őszi borsó (mezel, takarmány), 94%-os 60—; szegeshorsó, 95%-os 40—; lóbab, 94%-os 50—; citromag, 95%-os, seprőcirkó 28—, cukorcirkó 40—; csibehármag, 96%-os, óriás 55—, aprószemű 50—; gomborkamag, 96%-os 65—.

Magpiac. (A Magyar Mezőgazdák Szövetkezete megosztályának heti jelentése.) 1942. április 17. A magpiac az érdeklődés löheremag iránt erősen megcsappant, amiből arra lehet következtetni, hogy a gazdák vetőmagszükségletüket fedezték. Érdekes jelenség, hogy ebből az áruból még mindig kínálnak tetteket. A herefélések piacán a több magvakban a forgalom teljesen elcsendesedett. Ugyanez mondható a szőzösbúkkönyre is, tavaszi búkkönyből és borsókeverékből viszont még mindig jelentős tettek kerülnek piacra. A hüvelyeseket illetően érdeklődés vetőborsók iránt még mindig mutatkozik, áru azonban kevés jelentkezik és kötések szörványosan jöttek létre. A bab és a lencsepiac teljesen üzletellen.

Burgonya. Az árelenőrzés országos kormánybiztosának rendelete szerint az étkészési minőségre válogatott burgonya legmagasabb termelői ára budapesti paritásában: nyári róza 14—, Gülüba 13—, őszi róza 12—, Ella és sárga burgonya 11—, Wohltmann 9—, Krüger 8-50 pengő métermázánként; az ipari célokra szolgáló válogatott burgonya legmagasabb termelői ára budapesti paritásában: Wohltmann 8-20, Krüger 7-90 pengő métermázánként.

Budapesti takarmányvásár. (Budapest székesfővárosi vásárgazdaságának jelentése.) 1942. április 14. Árak métermázánként pengőben: réti széna, 1a 9-50-9-75, lucernaszéna 12-75, rozsszalma 6-05. A felhozott 22 kocsi takarmány és 4 kocsi szalma mind elkel.

Budapesti préselttakarmány- és szalmaárak. (Budapest székesfővárosi vásárgazdaságának jelentése.) A jözsefvárosi pályaudvaron 1942. április 4-én és 9-én jegyzett nagykereskedelmi árak: rétiszéna, 1a 12-05-12-15, 11a 10-82-10-92, 11a 8-95-9-05, muharszéna, 1a 11-82-11-92, lucernaszéna 15-05-15-15, löhereszéna 13-55-13-65, baltacimaszéna 12-82-12-92, zabosbúkkönyszéna 12-32-12-42, tavaszi szalma 8-65-8-75, rozsszalma 8-25-8-35, búzaszalma 8-05-8-15 pengő q-kint.

Állatok és állati termékek.

Budapesti vágómarhavásár. (Budapest székesfővárosi állatvásároló és közbiztosító igazgatóságának jelentése.) Az április 16-án megtartott vágóállatvásár irányzata élénk volt. Árjegyzés elősúlyban: Bika, magyar, 1a 1-30, bika, tarka, 1a 1-45, 11a 1-25-1-44, 11a 1-16, ökör, magyar, 1a 1-45, 11a 1-18-1-44, 11a 1-17, ökör, tarka, 1a 1-45, 11a 1-22-1-44, 11a 1-08-1-17, tehén, magyar, 1a 1-45, 11a 1-18-1-44, 11a 1-1-15, tehén, tarka, 1a 1-45, 11a 1-18-1-44, 11a 1-1-17, bivaly, magyar — 90-1-24, növendék (éves) 1-04-1-45, kicsontozni való — 76—98 pengő kg-kint.

Budapesti lóvásár. (Budapest székesfővárosi állatvásároló és közbiztosító igazgatóságának jelentése.) 1942. április 17. Árak: könnyű kocsiló 600—2300—, igás kocsiló, nehéz 640—2050—, igás kocsiló, könnyű 360—600—, alárendelt minőségű ló 150—350—, vágó ló 100—305— pengő darabonként.

Budapesti borjívásár. (Budapest székesfővárosi szarvasmarhaközvetítő és vásár intézőségének jelentése.) 1942. április 14. Árjegyzés elősúlyban: 1a 1-50 pengő kg-kint.

Tenyészmarhák és jármosok. (A Magyar Mezőgazdák Állatértékesítő R.-T. jelentése.) 1942. április 17. 1a belföldi jármosok és beállítási való tinó (tarka), 580-680 kg-os 1-45-1-55, 1a belföldi jármosok és beállítási való tinó, 480-550 kg-os 1-45-1-50, 1a fehér jármosok 1-45-1-55, 1 1/2 éves üsző 1-45-1-55. Fiatal hasas és frissfejű tehén 1-60-1-90 pengő kg-kint.

Tej és tejtermékek. (Budapest székesfővárosi vásárgazdaságának jelentése.) A nagyvásártelepen és a vásárcsarnokokban 1942. április 7-től 11-ig jegyzett árak aranypengőben. Teljes tej (kicsinyben) literje — 42, tejfel literje 1-60, teavaj (tömb) kg-ja, édes tejszínből készült 5—, pasztörözött tejszínből készült 5-40, államilag márkázott teavaj 10 dkg-os csomagolásban (kicsinyben) — 61, tehéntúró kg-ja 1—, csemege tehéntúró (kicsinyben) 2—, sovány tehéntúró — 80, juhtúró (kicsinyben) kg-ja 3-20, trappista sajt (kicsinyben) kg-ja 3—4—, Emmentáli sajt (kicsinyben) kg-ja 4-30-4-80. A forgalom közepes, az árak változatlanok.

Budapesti halpiac. (Budapest székesfővárosi vásárgazdaságának jelentése.) A nagyvásártelepen és a vásárcsarnokokban 1942. április 7-től 11-ig jegyzett árak kg-kint, aranypengőben. Ponty, élő, nagyság szerint 2-55-3-65, ponty, jegelt, nagyság szerint 2-35-2-80. Harcsa, élő, nagyság szerint 6—6-50.

Budapesti vadpiac. (Budapest székesfővárosi vásárgazdaságának jelentése.) A vásárcsarnokokban 1942. április 7-én és 10-én jegyzett árak kg-kint, aranypengőben (kicsinyben). Szarvascomb és őzcomb 4-50-4-80 P.

Baromfi és tojás. (Budapest székesfővárosi vásárgazdaságának jelentése.) A nagyvásártelepen és a vásárcsarnokokban 1942. április 7-től 11-ig jegyzett árak kg-kint aranypengőben (kicsinyben). *Élő baromfi:* csirke, rántani és sütni való 3-60, tyúk 3—, ruca, 3-20, liba, hizott 3-50, pulyka 2-70-2-80. *Leült baromfi:* tyúk 3—3-50, csirke, friss, béli nélkül 4-92, friss vágású, hizalt 1a 4-60, 11a 4-20—

4-40, ruca, hizott, 1a 3-90, liba, hizott, 1a 4-20, libamáj, 45 dkg-on felül 10—11—, 45 dkg-ig 9—, 30 dkg-on alul 7—, pulyka, hizott tojó 3-50, kakas 3-40. A forgalom közepes, az árak változatlanok. *Tojás vidéki (hatyas) 3-30-3-40, ládaáru eredeti tea (nagyban) 3-32, ládaáru kiolvasva tea (nagyban) 3-38, ládaáru eredeti főző (nagyban) 3-34, ládaáru kiolvasva, főző (nagyban) 3-10. A tojásforgalom közepes, az árak csökkentek.*

Különbfélék.

Zöldség és gyümölcs. (Budapest székesfővárosi vásárgazdaságának jelentése.) A nagyvásártelepen és a vásárcsarnokokban 1942. április 7-től 11-ig jegyzett árak q-kint, aranypengőben. — *Zöldség:* karotta, apró 140—160—, nagy 36—50—, sárgarépa 1a 35—45—, 11a 30—35—, makói 38—45—, petrezselyem 1a 75—80—, 11a 40—75—, makói 78—80—, zeller 1a 50—65—, 11a 40—60—, karalábé 40—90—, újdonság (100 darab) 20—160—, karfiol, tisztított 160—400—, vörshagyma, makói 27-03, újdonság, zöldjével (100 csomó) 8—50—, fokhagyma 1a 89-61, középminőségű 78-20, 11a 68-59, 11a 55-37, cékla 1a 40—65—, 11a 30—55—, fejes káposzta 1a 40—50—, 11a 20—40—, kelkáposzta 1a 110—180—, 11a 80—120—, vörös káposzta 1a 50—70—, 11a 30—55—, fejes saláta, melegágyi (100 fej) 1a 24—55—, 11a 10—30—, torma, nemesített 1a 220—320—, 11a 150—200—, erős 80—120—, burgonya, Gülüba 16-20, nyári róza 17-25, őszi róza 15-15, Ella 14-10, Krüger 11-45, Wohltmann 12—, kifli 22-50, champignon gomba 1a 480—560—, 11a 360—520—, fekete retek 1a 30—40—, 11a 20—30—, kicsi hónapos retek (melegágyi, 100 csomó) 10—100—, paraj, tisztított 120—250—, gyökerező 40—180—, sóska, melegágyi 180—550—, szabadföldi 100—400—. A forgalom közepes, az árak emelkedtek. *Gyümölcs:* alma, elsőrendű, nemes fajta 1a 280—440—, 11a 220—280—, másodrendű, nemes fajta 1a 200—220—, 11a 190—200—, közönséges válogatott 1a 160—180—, 11a 140—160—, dió héjas, 37%-os 209-20-221-20. A forgalom közepes, az árak változatlanok.

Egyéb mezőgazdasági termények és termékek. (Budapest székesfővárosi vásárgazdaságának jelentése.) 1942. április 7-től 11-ig jegyzett árak aranypengőben: paprika, csemege, csipősségmentes 4-45, csemege 4-25, édesnemes, csipősségmentes 4-05, édesnemes 3-85, télédés 3-15, erős 2-05, róza 2-75 pengő nagyban, kilogrammonként.

Borpiac. (A Magyar Szőlősgazdák Országos Borértékesítő Szövetkezetének jelentése.) 1942. április 17. A kereslet vonatott és inkább kiskereskedők részéről mutatkozik. Az Alföldön általában az árak 14 fillérről csökkentek, azonban urasági tettek még ma is efelé, 14-5-15 fillérről cserélnek gazdák. A minőségi borvidékeken kereslet jóformán egyáltalán sincsen.

Szesz. Az egyedüri árszámla e héten az összes szeszféleségekben a forgalom a múlt heti keretek között mozgott és az árak nem változtak.

Gyümölcspálinka. A gyümölcspálinkapiacra a forgalom e héten gyér keretek között mozgott és az árak változatlanul tartottak voltak. *A törkölypálinkát* 11-50-12—, *a seprőpálinkát* 12—12-50, *a szilvioromot* 16—16-50, *az eperpálinkát* 14-50-15—, *a barackpálinkát*, minőség szerint 16-50-17—, *a borpárlatot* 18—18-50 pengős áron jegyezték 10,000 literfokonként, III. táblázat szerint +5% forgalmi adó.

Országos állatvásárok. 1942. április 21-től 27-ig. Nem egyszer megtörténik, hogy valamely vásárt különféle okok miatt nem tartják meg. Ajánlatos ennélfogva az illető község előljáróságához választott fizetett kérdést intézni, hogy tartanak-e vásárt és hogy állatfelhajtás lesz-e? *Április 21-én:* Búdszentmiklós, Demecser, Devecser, Diósjenő, Gelej, Pinchehy, Soltvadkert, Szerenyde, Szombat-hely (2 nap). *Április 22-én:* Kunhegyes, Nagyrábé, Siófok, Udvard, Zámboék. *Április 23-án:* Ipolyvásár, Kisbér, Köröstarcsa, Lövő, Magyaródszeg, Mára, Nagykálló, Nagyléta, Nagyszékely. *Április 24-én:* Bánokszentgyörgy, Csongrád, Gyulakeszi, Harkány, Igal, Komádi, Nagykáta, Nemesnép, Répcseszentgyörgy, Szerencs, Szil-Tass, Túrje. *Április 25-én:* Apátfalva, Magyarereggy, Rakamaz, Szekszárd, Toponár. *Április 26-án:* Nagykőrös, Szikszó (2 nap). *Április 27-én:* Acsa, Bácsalmás, Balatonkiliti, Bonyhád, Dombbrád, Garaszentgyörgy, Jólsva, Kiskőrös, Komárom, Kőlcse, Mór, Nagyatád, Nagykőrös, Ökörmező, Rahó, Sárosd, Szikszó, Szomajom, Tiszánána, Vámospercs.

BELVÁROSI PENSIO
Tulajd. cs. Mátyás R.-né, Budapest, IV., Vörös Pál-utca 16.
Élelmiszer, Apennyi-terület. Telefon: 383-565. Készpénzi készlet
Héreg-meleg folyóvíz. Diétás konyha is. Ürli társaság. 651

Tejgazdasági cikket csakis szakcégnél vásároljon!

Mindenemű tejgazdasági felszerelést, üzemanyagot, laboratóriumi cikket legolcsóbban szállít. Kérjen ajánlatot!

IMPERIOR
VEGYÉSZETI LABORATORIUM

Budapest, VIII., Práter-utca 65.
TELEFONSZÁM: 143.555

Olajos és egyéb magvak szerződéses termelése!

Kender, saftányszeklice, korai cukorborsó, karósbab, és sárgarépa mag termesztésére elnyújtott feltételek mellett szerződést köt. Vetőmagot ad. Termelési előleget folyósít. A kórot átveszi előleggel. Az ezévi repocetermést leköti, arra magas előleget nyújt.

Szerződés-kötés után vetőmagot gyorsárúként szállítja.
PÖHL HENRIK magtermelő, Budapest, IV., Váci-u. 56-58.
Telefon: 181-453

GŐZEKESZANTASHOZ:

**SALGÓ-BRIKETT
DOROGI-BRIKETT**

Dorogi Baglyasaljai
Salgótarján-Pálfalvai } darabos-és
Mizserfai (csibaji) } kockaszén
Kisterennyei
Mátranovák-Bárnai

Szívógázmotorokhoz:
Mizserfai generátor-szén

SALGÓ-TARJANI KÖSZÉNBÁNYA R.-T.

V. Arany János-utca 25. 138 Telefon: *125-284, *110-858, 115-352.

229.291/1942. szám. VIII. 1. ügyosztály.

Haszonbérbeadási hirdetemény.

Az 1942. évi április hó 27-én déli 12 órakor tartandó zártajánlatú, nyilvános versenytárgyaláson az 1942. évi október hó 1-től kezdődő 12 gazdasági évre haszonbérbe adom a magyar katolikus vallásalap tulajdonában álló alább felsorolt birtokokat:

1. Jász-Nagykan-Szolnok vármegye Dévaványa községének határában fekvő, mintegy 1275 kat. hold területű borzpusztai mezőgazdasági ingatlant,
2. Hajdú vármegye Püspökladány községének határában fekvő, mintegy 273 kat. hold területű mérgesérhátpusztai mezőgazdasági ingatlant.

Ajánlati biztosítésként kataszteri holdankint (2) kettő pengőt kell fizetni az általános, feltételek mellé csatolt (10.827. sz. Nemzeti Hitelintézet R.-T. uradalmi letétszámláras Budapest) csekkklapon az összeg rendelkezésének feltüntetésével. A feladóvevényt az ajánlat mellé kell csatolni.

A részletes versenytárgyalási és haszonbérleti szerződési feltételek VIII. 1. ügyosztály hivatali helyiségében (Budapest, V., Báthory-utca 12., III. 20., VIII. 1. ügyosztály), valamint a püspökladányi kir. közalapítványi felügyelőségénél a hivatalos órák alatt megtekinthetők és öt pengő ellenében megvehetők.

Ugyanott a részletes felvilágosítások is megadatnak.
Kishaszonbérleti ajánlati figyelembevételnek, ha nevében az Országos Központi Hitelszövetkezet tagjaként megalakuló földhaszonbérletiszövetkezet vagy az Országos Földhitelintézet teszi az ajánlatot.

Budapest, 1942. évi március hó.
M. Kir. Vallás- és Közoktatásügyi Minisztérium.

**Keresek birtokot
ezer holdig**

kézpénzért, csakis legjobb minőségű földet, fővárostól legfeljebb 100 km. körzetben, 1750-es rendelet hatálya alá tartozó nem érdekel.
Ajánlatokat:

DR. HAJCSY GYÖRGY ügyvédhez,
Budapest, Kecskeméti-utca II. kérék.

JESZENSZKY FERENC 7200
nagykorpádi uradalmában (Somogy m.)

eladók: 1939-1940-1941. évi kiállításokon díjazott tenyésztéseinkből törskönyvezett
1 éves mangalicánakok 100 kg
törskönyvezett
1 éves mangalicakocásüdők 70 kg
törskönyvezett
1 és 2 éves magyar fésűs kosok
darabja 60-100 kg súlyban
az 1941. évi kiállításon I. A. díjat nyert biva lybikák.

HIRDETÉS A SIKER KULCSA!

Termelési szerződési kötünk 7302

Borsókra. (Velő és kitéjtő). Franco vetőmagszállítás 25% többlettel vissza a termésből. Átvétel hivatalos aron.

Köménymagra és fehér mustárra. Ingt. franco vetőmag. Átvétel hivatalos aron 20% levonással.

Gomborkára. Köleson vetőmag. Átvétel 68.- Pengő per q ab Budapest.

Portulácára. Átvétel 600.- Pengő per q ab Budapest.

Répa mag termelésre. Ingt. anyag. Átvételi nagyban ár 75%.

Minden gazd. és kerti magvakra. Nem lesz takarmányban hiánya, ha eredeti

Lampe-féle takarm. mályva magot vet. Ara kg-kint 15.- P. 10 kg vételnél kgkint 12.- P es a forg. adó.

Termelési utasításokat küldünk.

SCHULLER JENŐ és IMRE

MAGTERMELŐK

Budapest, VI., Csengery-utca 76. sz., II. em.

**Az Országos Magyar Gazdasági Egyesület
Ingatlanforgalmi Osztályának hirdetése**
Budapest, IX., Köztelek-utca 8. szám
Telefon: 181-040

ELADÓ BIRTOKOK:

Szabolcsban 370 m. hold.
Szilágyban 180 m. hold.
Szatmárban 1000 m. hold, szeszgyárral.
Szolnokban 970 m. hold.
Szolnokban 460 m. hold.
Szolnokban 180 m. hold.
Nógrádban 850 m. hold.
Beregben 710 m. hold.
Somogyban 1120 kat. hold.
Veszpremben 360 kat. hold.

Kisebb-nagyobb bérletet keresünk az ország bármely részén. Megbízóink részére megvételre és házasoréval kapcsolatban is keresünk bárhol 200-3000 holdig. Buda estől 100 km. körzeten belül parkos kastélytal 1. 100-150 kat. holdas. Dunántúlon kastélytal 1000 holdat.

Biharmegyei

**250 kat. holdas
príma birtok**

köves út mellett, vetésskel és felszerelés-el vagy azok nélkül

eladó.

Jelige: „Bármikor átadható”
Blocknerhez, Vilmos császár-út 33.

Bebúgatott mangalica

süldőkocák

elsőrendű tenyészetből eladók.

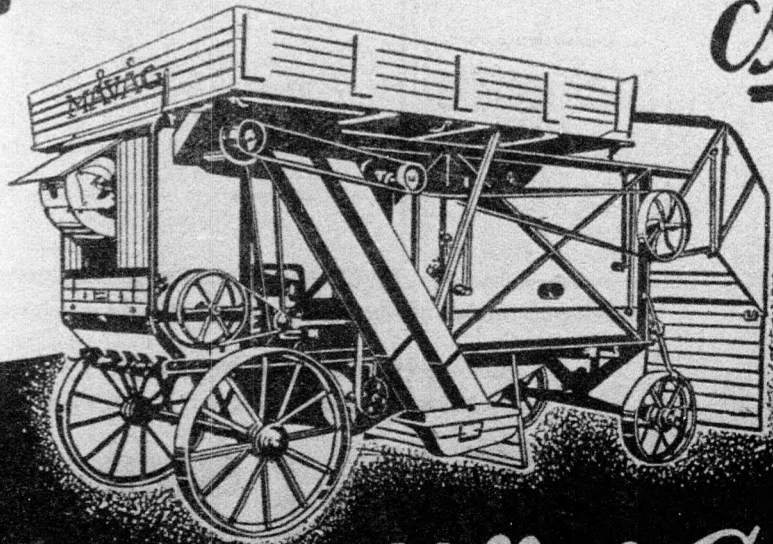
Magyar Föld R.-T. béruradalma, Sarkad, Bihar megye.

Bérbeadó hosszabb időre, esetleg eladó
120 kat. hold mindenre alkalmas

szántóföld

nagy úrilakkal, istállóval, cseléd-lakásokkal. Élő- és holtfelszerelés átvehető. Érdeklődésekre „Szatmári birtok 7291” jeligen tulajdonos válaszol.

**Kérje hosszabbított típusú
cséplőink újításait**

ismertető prospektusunkat

**M. Kir. Állami
Gépgyárak**

vezérgigyműköksége

Nemzetközi Gépkereskedelmi r.t.

Budapest, V., Vilmos Császár-út 32.

Különböző traktoros cséplőgarnitúrák

idejében történő szállításra beszerezhetők a

Magyar Mezőgazdák Szövetkezeténél
Budapest, V., Alkotmány-utca 29. szám.

Kérjen árajánlatot!

**Az Országos Magyar Gazdasági Egyesület
Üzemi és Számtartási Osztálya**
Budapest, IX., Köztelek-u. 8. Telefon: 181-040

A három évtizede fennálló **számtartási osztályunk** adózási és tisztajövedelem megállapítási célból vállalja a számtartás felfektetését, az évközi számtartás vezetésének irányítását, a felülvizsgálatot, a felülvizsgált és általa ellenőrzött számtartásokból a zárszámadás elkészítését és hitelesített alakban való kiadását, a társulajdonosok közötti és a hatóságokhoz (árvaszék, stb.) benyújtandó, valamint minden más könyvelés és elszámolás készítését, felülvizsgálatát, részesei arányok pártatlan kimutatását, leltározások végzését, értékelését, adóügyi és egyéb könyvvizsgálatoknál szakértői és ellenőrzési kiküldetését, a gazdaság állandó felügyeletét és ellenőrzését.

Üzenterveket készít, becsléseket végez, szakértőként eljár a bírósági és magánfelek felkérésére, akár peres ügyekben, akár bérletátadás, átvétel, örökösödési osztály elkészítésénél, vagy bármily gazdasági üzemi természetű ügyben. Birtok-, bérletátadásnál, átvételnél elvállalja az elő- és holtfelszerelés felleltározását, becslést.

Vasúti fuvarlevelek és gyógytári vények díjaztatásának a felülvizsgálását, a tölfizetés visszafizetésének kieszakölését.

Ingatlanforgalmi osztályunk kizárólagos megbízás alapján vállalja birtok adás vételek és bérleti ügyek lebonyolítását.

Megkeresésre minden üzemi és számtartási kérdésben részletes felvilágosítást és kimerítő szakvéleményt adunk.

Eladó birtok gyümölcsösrel.

Tarcalon (Zemplén vm.) 165 kat. holdas tanyásbirtok, melyből 104 kat. hold termő gyümölcsös (barack, alma) gazdasági épületekkel együtt **eladó**. Felvilágosítást ad **Bán Dezső** m. kir. gazdasági felügyelő **Budapesten, Földművelésügyi Minisztérium, I. e. 121.**

7303

Tiszta angol származású angol-tenyésztők és **X.V. HARRY** utódai beszerezhetők a háború előtt alapított

Szépvölgyi Angora-tenyészet

nél. 1500 állat, modern berendezés és felszerelés, szabad kifutók. Bejelentésre a tenyészet üzemből megtekinthető. **Budapest, III., Szépvölgyi-út 192.** Telefon: 151-817. 29-es autóbussz Margitid budai oldalától.

7285

3-400 holdas birtokot keresek megvételre,

csak jó minőségű, vasúthoz, műúthoz közelfekvő ingatlanok jöhetnek tekintetbe. Ajánlatokat részletes leírással „Öskeresztyén okl. gazda 7289” jelleggel a kiadó továbbít. Közvetítőket díjazok.

7289

ISTÁLLÓJA száraz, páramentes, szagtalan

a szabadalmazott motornélkül AUTOVENTOR folytonszeelőző alkalmazásával

Malacfiatatóknál nélkülözhetetlen

VADAS MIHÁLY okl. mérnök hűtő- és szeelőberendezések vállalata **Budapest, VII., Damjanich-u. 36.** Tel.: 220-051

Azonnali megvételre keresünk 28-as tárcsásboronát traktorhoz.

Ajánlatokat:
Termény és Áru kft.,
Budapest, Alkotmány-u. 19.
címre kérünk.

7293

Traktorolajtulajdonosok!

Minden csepp olaj érték!

**Használt olaját
újíttassa fel**
nálunk és új olaja lesz.

„OLEA” OLAJTISZÍTÓ IPARI KFT.
Budapest, IX., Soroksári-út 45. Tel.: 137-681

BIHARI JUHTÚRÓ-ÜZEM

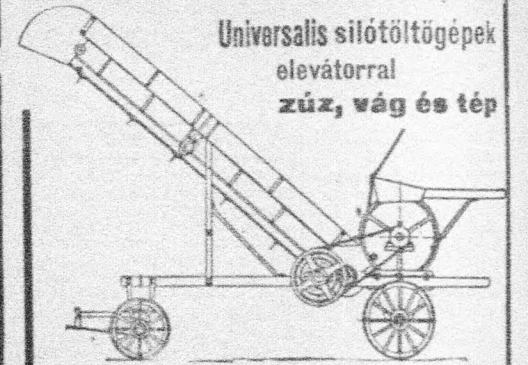
Budapest, IX., Tüzoltó-utca 52. sz.
Vasútállomás: Ferencvárosi p.u. Tel.: 340-945

Évi kötésre vásárol az Árkormánybizottság által engedélyezett legmagasabb árban **juhtejet, juhgomolyát, tehéngomolyát, tehéntúrót.**

A felsorolt termékek megkerdezés nélkül is szállíthatók. Szállításához csomagolóeszköz költség- és fuvardíjmentesen szállítunk.

7287

Hirdetés a siker kulcsa!

Universalis silótöltőgépek
elevátorral
zúz, vág és tép

Készíték vasból gép- és kézhajtásos

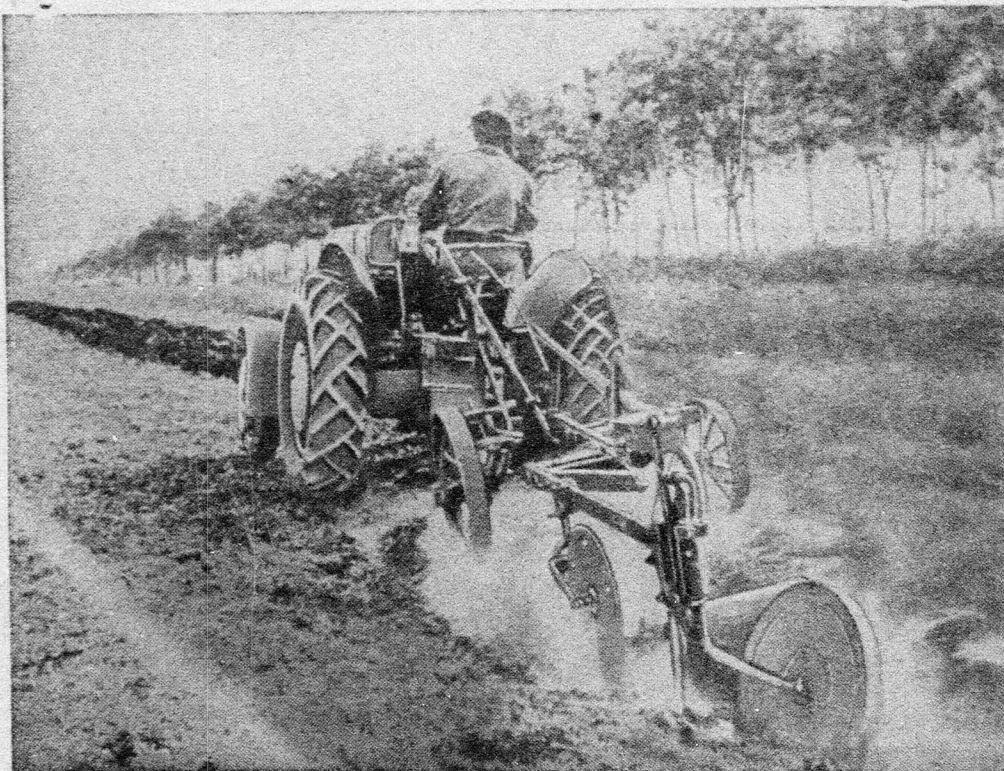
széna, szalma,
len, cirok

sajtolókat

mely könnyebben, gyorsabban, súlyosabb bűltat sajtol az eddigieknél. Gyártók barnaszele generátorokat.

Barikó György gépezete,
Budapest, XIII., Szegedi-út 48.
Telefon: 498-374

491

MAGYAR WAGGON- ÉS GÉPGYÁR R.-T.
KÖZPONTI IRODA ÉS MINTARAKTÁR: BUDAPEST, VI., ANDRÁSSY-ÚT 12. TEL.: 125-210

„Páris” Irodalmi Vállalat és Nyomdai Részvénytársaság nyomása Budapest, IX. kerület, Ulloi-út 25. szám. (Köztelek). — 422497 — Felelős vezető: Dr. Ferenczi Béla

AZ ÚJ 20-25 LE

RÁBA

MINDENES

TRAKTOR

KISEBB GAZDASÁGOK EGYETEMES MUNKAGÉPE,
URADALMAK KONNYŰ TALAJMUVELŐ- ÉS VONTATÓGÉPE, NAGYTEL JESITMÉNYŰ KASZALÓ- ÉS KAPÁLÓGÉP, VONTATJA ÉS ÜZEMBENTARTJA A NAGYOBB CSÉPLŐGÉPEKET IS.